

BX

8049

.K844

1922

BX

8049

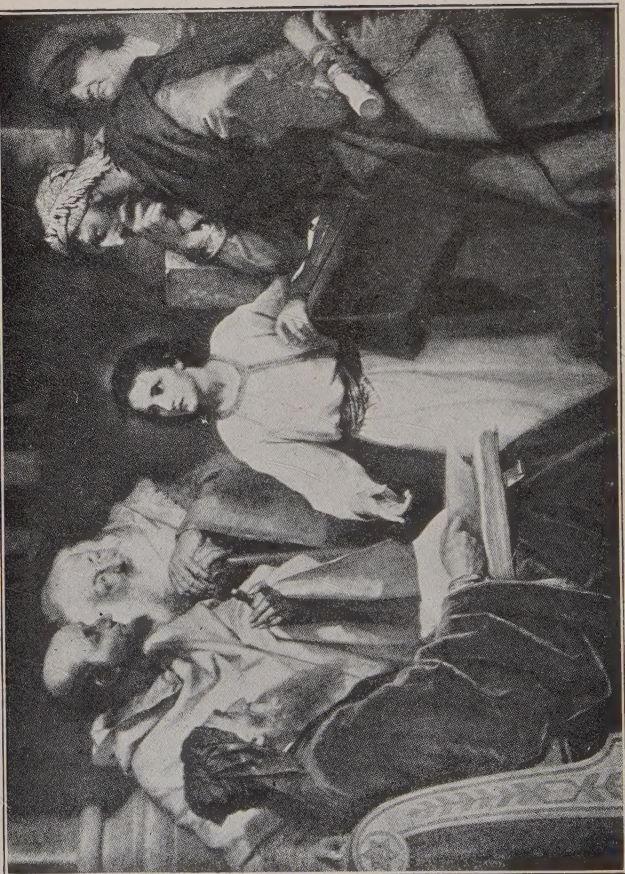
K844

1922

GTU

Storage

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
LIBRARY

I det min Fader tillhör bör jag vara. Luk. 2: 49.

KORSBANERET

In hoc signo vinces.

KRISTLIG KALENDER

FÖR ÅRET

1922

REDIGERAD AF ALBERT W. LINDQUIST

Fyrtiotredje årgången

ROCK ISLAND, ILL.
AUGUSTANA BOOK CONCERN.

B X 8049

K 844

1922

APR 26 1965

Guds ord och löfte skall bestå;
Vi det i hjärtat bäre.
För himmel, ej för jord, vi gå
Till strids och glade äre;
Äro alltid väl till mods,
Fast vi våga gods
Och ära, lif och allt.
Ske blott som Gud befallt!
Guds rike vi behålle!

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
LIBRARY

20432

Innehåll

	SID.
Augustana, poem. A. F. A.....	5
<i>Till uppbyggelse:</i>	
Advent och jul, poem. MAURITZ STOLPE....	9
Jesus alltid densamme. A. W. L.....	14
"Herre, lär oss att bedja!" F. J. ELLMAN..	19
"Föröka vår tro!" ADOLF HULT.....	25
Den bästa vännen, poem. E. N. SÖDERBERG	31
<i>Missionen:</i>	
Bön och mission, poem. CARL KRAFT.....	35
En missionär på resa bland Indiens byar.	
T. A. HOLMER.....	37
Vår mission i Afrika. J. EKHOLM.....	52
<i>Skolverksamheten:</i>	
Augustana teologiska seminarium. C. E.	
LINDBERG	67
Gustavus Adolphus College. CONRAD PETER-	
SON	75
Några drag ur skolverksamhetens historia	
inom Kansas-konferensen. A. W. L.....	90
Om vår skolverksamhet. A. T. SEASHORE..	103
<i>Uppsatser i blandade ämnen:</i>	
Doktor Martin Luther och riksdagen i	
Worms. N. FORSANDER.....	115
Anekdoter och berättelser från Augustana	
College och Seminarium, Paxton-tiden 1863	
—1875. J. TELLEEN	129
Några af de utmärkande dragen i vårt kyrk-	
liga arbete. J. A. KRANTZ.....	140
The Augustana Pension and Aid Fund. S.	
A. LINDHOLM	156
Johan Alfred Enanders minnesmärke. A.	
BERGIN	184

Från kyrkans fält:

SID.

K. H. och H. M. F:s missionärshem i St. Paul, Minn. MRS J. E. HEDBERG.....	189
Vårt nya diakonisshem. E. G. CHINLUND..	192
Bethesda ålderdomshem, Chisago City, Minn. J. A. KR.	200
Bethesda invalidhem, Lake Gervais, Minn. J. A. KR.	202

Herdeminnen:

In memoriam, poem. AUGUSTUS NELSON...	204
Peter August Pihlgren. SVANTE UDDÉN.....	206
Per August Malm. A. BERGIN.....	211
Sven Pearson. A. P. FORS.....	214
Jonas August Johnson. A. G. HAMMARBERG	218
A. J. Rydén. EMIL LUND.....	221
John Forsberg. J. E. E.	225
Nils Nordgren. S. G. YOUNGERT.....	228
Axel Emil Sjöding. O. G. BERG.....	232
Samuel Magnus Hill. C. J. RENHARD.....	235
Anders A. Dahlberg. J. TELLEEN.....	240
Edvin Albin Olson. J. TORELL.....	243
August Wilhelm Stark. L. G. ABRAHAMSON	247
Jonas Wiktor Lundgren. A. W. L.....	251
Carl Johan Scheleen. V. E. HOLMSTEDT....	254
Martin Patricius Odén. J. E. E.....	258

Hädangångna samfundsmedlemmar:

August Wilh. Kjellstrand. A. P. WESTERBERG	266
F. G. Hawkinson. ERLAND ANDERSON.....	267
Mattias Leander Bloom. O. A. HENRY.....	269
Herman M. Thorsson. C. O. BENGTSON.....	271
Maria Sofia Chilgren. J. A. KRANTZ.....	273
John E. Swenson. G. E. H.....	275
Carolina Carlson. L. E. S.....	276
P. G. och Helena Carolina Swenson. W. C. E.	278
Maria Lawson. J. Telleen.....	281
Frank E. Lindquist. P. E. NÖRDGREN.....	282
Gustaf Adolf Bäckström. A. W. L.....	284
L. Louis Malm	285
Bengt Johan Fahlund. G. A. F.....	287

Kyrkoalbum	291
------------------	-----

AUGUSTANA

*Svenska Sion, fädrens kyrka,
till ett hem oss byggdt af Herren,
tusenårig står du ännu
grundad fast på hälleberget!
Fjärran från din hembygds dalar,
midt i mänskovärldens öken,
står du upp på nytt, föryngrad,
vittnande för folkens skaror
om Guds nåd i Kristus gifven.
Öppna vida dina portar,
Augustana, för din Konung,
ty han kommer dig till mötes
i de skaror, hvilka ännu
famla uppå vilsna stigar
utan Gud och hopp i världen!
Alla vill han till sig draga
och med Gud dem än förena.
Tala frid till dem, som sörja,
hopp och tröst till dem, som lida!
Öppna hjärtat för de arma,
de betungade och svaga,
och för dem, som ingen älskar,*

*Jesu hjärta uppenbara!
Duka än som Jesus fordom
nådens bord i ödemarken,
mänskomeningarnas öken,
och bär fram Guds rikes håfvor,
brödet som allena stillar
mänskohjärtats djupa hunger!
Upp att verka, upp att kämpa,
medan dagen ännu varar,
nåddedagen, arbetsdagen,
som din Herre dig har gifvit!
Tidens långa arbetsvecka
skrider mot sitt slut, och dagen,
Herrens dag, i ordet bådad,
segerdagen, jubeldagen,
ingår för Guds folk på jorden!
Då vill äfven du, min kyrka,
höra honom till dig tala:
Augustana, du var trogen
i din kallelse på jorden.
Jag var hungrig, bröd du gaf mig,
i min törst du gaf mig dricka;
du besökte mig, då ensam
ibland främlingar jag dvaldes;
hem och vård du åt mig skänkte,
då jag, fattig och förgäten,
inom dina gränser bodde,
kom till mig i sjukdomsnöden,
och bland hednavärldens skaror
gick du troget vid min sida!
Upp att verka, du min kyrka,
medan dagen ännu varar,
nådens dag, som Gud dig gifvit!*

A. F. A.

Till uppbyggelse

*Evangelium är en Guds kraft till frälsning
för hvar och en som tror. Rom. 1: 16.*

ADVENT OCH JUL

ADVENT.

*Nu ringes det nya året in,
det år, som är Herrens vordet.
Dess svalka når fram till üngsligt sinn'
vid vingade frälsningsordet,
vid fläktar af blad från dadelpalm.
Och molnet kring veckad panna
försvinner vid ton af högtidssalm,
adventssångens "Hosianna!"*

*Låt upp dina portar, tempelfolk,
de glänsande, vida och höga!
Din konung, din präst, en fridens tolk,
här söker förgråtet öga.
Rättfärdighet, frid och ändlös fröjd
är riket Han bjuder arma.
Där ångern är sann, Hans själ är böjd
förlåta och sig förbarma.*

*Elias är ängeln, som jämnar ün
för Herren den väg, Han träder.
O mänska, din skuld, din synd bekänn,
tills nåden din ande gläder.*

Än pekar Johannes med siarhand
på sonande offerlammet.
Vid ropande röst i ökenland
förtonar det ystra glammet.

Hvar dag i advent dig väl bered,
hör Moses, som gaf oss lagen,
läs Skriften, böj knä och flitigt bed:
"Gud, hjälp mig den sista dagen!"
Bland skyar med makt och härlighet
ses Människosonen trona.
Bland ovänner råder modlöshet,
ty ingen sig kan försona.

Säg, är du ett träd, förtorkadt, dödt?
Se, yxan är satt till roten!
Och är ditt lif agnar, tomt, förödt,
försumma ej syndaboten.
Snart kastskofveln lyfts af hämnar'ns hand,
snart elden mot fästet flammar.
Till aska förbränn's i evig brand
båd' agnar och torra stammar.

Ve den, som har sålt de flydda år
för löftet om jordisk lycka,
förgätit den vän, vid hjärtat står
och mäktar ur nöden rycka.
Så öppna din dörr för Herden god,
gif Honom ditt sjuka hjärta,
betänk, att för DIG Han göt sitt blod
i djupaste ång'st och smärta.

När själen, uppriktig, ödmjuk, känt
sin gagnlösa arbetsmöda,

åkallande firat sitt botadvent
 samt afsvurit lustar snöda,
 den ljusaste dag skall randas fort,
 då väsen i evigheten,
 hvitglänsande, sväfva mot himlens port
 från tronen i härligheten.

Så ringes det nya året in,
 det år, som är Herrens vordet.
 Dess svalka når fram till ängsligt sinn'
 vid vingade frälsningsordet,
 vid fläktar af blad från dadelpalm.
 Och molnet kring veckad panna
 försvinner vid ton af högtidspsalm,
 adventssångens "Hosianna!"

JUL.

Väktare, säg, hvad natten är liden.
 Betlehems ängd är mörk såsom tiden,
 svart som en lavas sjudande ström.
 Plötsligt en dag från eviga ljuset
 sänker sig ned till ändliga gruset
 midt under morgonväkternas dröm.

Portar af pärlor öppnats från ofvan,
 jungfrulig arm bär himmelska gåfvan:
 Kärlekens pant, Guds enfödde Son.
 Han är nu vorden människans like.
 Frälsning och frihet, himlarnes rike
 bjudes hvar man som evighetslån.

Rymden är ljus af bländande vingar,
 tronängelns röst för herdarne klingar:
 "Hälsning jag bringar, jublande, glad:

*Född är den Herre, Skriften bebådat,
moderligt öga strålande skådat:
Fursten i Davids åldriga stad.*

*Hasten åstad på väg, hvilken leder
vandraren rätt, och snart skall af eder
skådas på halm, i klippgrottans stall,
barnet, som lofvats årtusen sedan,
jungfrun har födt och tillbedit sedan
barnet, som frälsar världen från fall."*

*Midt i ett haf af ljusglans och strimmor
himmelska skaror, liknande dimmor,
sväfvande, hvita, sjunga tills dag:
"Ära åt Gud i himlarnes rike,
friden på jorden mera ej vike,
mänskan har vunnit himlens behag."*

*Änglarne lugnat sinnen, som bäfvat,
hän ifrån jorden redan de sväfvat
upp till den Högstes eviga tron.
Herdarne ila Betlehems-stigen,
snart är den låga kullen bestigen,
stallet har nåtts af längtan och tron.*

*Evighetsordet ingen kan rubba:
"Barnet är lagdt i halmbetäckt krubba;
I skolen finna moder och son."
Inne i khanen herdarnes skara
knäböjer stilla, ögonen klara
glänsa af glädjen ofvan ifrån.*

*SÅ skall det julas ständigt i världen,
julas bland alla, stadda på färden
hem till lycksaligheternas ö.*

*Slükten må svinna, töcknet betäcka
pilgrimens öken, stjärnljusen släcka,
barnsinnets julfröjd aldrig skall dö.*

MAURITZ STOLPE.

Jesus alltid densamme

Vi skrifva nu 1922. En och hvar vet, hvad som menas därmed. En och hvar vet, att därmed menas, att det är 1922 år sedan han föddes, som är de växlande tidernas konung, Jesus Kristus. Det finnes icke ett civiliseradt folk, som icke gifvit det nya året namnet 1922. Hvarje bref, som skrives, hvarje lag som utfärdas, hvarje skrift, som tryckes, hvarje räkenskap, som föres under året, allt påtecknas eller märkes med 1922.

Det ligger i sanning en djupare betydelse härutinnan, än man vanligen tänker sig. Är det icke, som om hela den civiliserade världen därmed afgåfve en bekännelse om att Jesus Kristus är den mest framstående personlighet, som någonsin i tiderna lefvat på vår jord. Ingen har kunnat liknas vid honom. Väl har man försökt taga en annan utgångspunkt för tideräkningen, men sådana tilltag ha misslyckats; hvarje annan har varit för ringa och obetydlig. Endast Jesu Kristi födelse har befunnits vara af en så världsomfattande betydelse, att världsutvecklingens hi-

storia cirkulerar omkring den underbara händelse, som i "tidens fullbordan" skedde i den lilla staden Betlehem, då Guds och människans Son föddes.

Då man står vid gränsen af tvenne tidskiften, vänder sig helt naturligt ens blick både tillbaka och framåt; man återkallar i sitt minne det förflutna, på samma gång man undrar hvad framtiden månde bära i sitt sköte.

Vid tanken på Herrens trofasta ledning och omvårdnad, tuktan och hugsvalelse under det hänsvunna året måste man med psalmsångaren utropa: "Lofva Herren, min själ, och allt det uti mig är lofve hans heliga namn. Lofva Herren, min själ, och förgät icke hvad godt han dig gjort hafver, den dig alla dina synder förlåter och helar alla dina brister, den ditt lif förlöser ifrån fördärf och kröner dig med nåd och barmhärtighet", Ps. 103: 1—4. Det är denna nåd och barmhärtighet, som uppehållit oss under dagar som flytt, som gifvit oss kraft och mod, glädje och hugsvalelse under alla växlande erfarenheter. I sanning vi hafva stor anledning att lofva och tacka Herren. Tänk ock på de nådesvälgärningar Herren bevisat sin kyrka och församling på jorden och icke minst vår egen kära Augustana-synod. Han, den trofaste Herden, våra själars biskop, har helgat och bevarat sina barn i sanningen, förökat den lilla hjorden och gjort sitt namn kunnigt för tusenden. Nog ha vi anledning att prisa och upphöja vår Guds namn, ja, att lofva det namnet ifrån den ena dagen till den andra.

Men å andra sidan, hvilka synder, brister och

miljer, församlingar och samfund gjort oss skyldiga till under den flydda tiden. O, huru mycket hafva vi icke att bekänna och begråta, då vi skåda tillbaka på det flydda året. Ack, huru kalla och liknöjda hafva vi icke varit mången gång i fråga om Guds rikes angelägenheter ibland oss. Vi hade kunnat och bort mera växa till i nåden och vår Herres, Jesu Kristi, kunskap, bort blifva mera helgade till kropp, själ och ande, vi hade kunnat och bort mera försaka oss själfva, mera nitälska och uppoffra för dyrt medåterlösta sjä-lars frälsning, hysa ett djupare medlidande med mänsklighetens nöd och lidanden. Och hvad hafva vi att förebära till vår ursäkt? Intet. — Oss återstår allenast att enskildt och gemensamt bedja: Herre, gack icke till doms med din tjänare, ty inför dig är ingen lefvande rättfärdig. Bedja vi så af hjärtat, så skall Herren nu, såsom alltid tillförne, säga sitt ja och amen till vår bön, han skall till oss upprepa den nådefulla försäkran, hvarmed han hittills tröstat så många tusenden öfver sin synd och nöd bekymrade själar: "Var vid godt mod, son eller dotter, synderna förlåtas dig." "Jag, jag utstryker dina synder såsom ett moln och dina missgärningar såsom en dimma och kommer din öfverträdelse intet mer ihåg." Vi arma, skröpliga och fördömmelsevärda människobarn få taga emot den tröst och hugsval-lelse, som ligger i dessa tillsägelser.

Vända vi blicken framåt och fråga, huru det nya året skall gestalta sig för oss, så finnes det ingen som kan gifva svar på den frågan. Ingen kan säga, om du eller jag skall upplefva ett nytt årsskifte, ingen gifva besked om hvilka sorger,

försummelser hafva vi icke såsom individer, fastrider, frestelser eller anledningar till glädje som vänta oss. Det veta vi likväl på grund af Guds ord och erfarenheten, att vår afsvurne fiende, djäfvulen, skall vara densamme som hittills, världen skall ock blifva sig lik, och vi själfva skola icke heller på det hela taget ändra natur. Frestelser af mångahanda slag skola icke uteblifva, sorger och motgångar skola möta oss, men glädjeämnen och fröjdestunder skola icke heller fattas. Det bästa af allt och det som gör framtiden ljus och hoppfull är, att Gud, vår himmelske Fader och vår högtlofvade Frälsare samt den Helige Ande, är densamme, och att hans nåd och trofasthet icke lider den ringaste minskning eller förändring från det ena året till det andra. Jesus är densamme. Pilgrimsskaran får gå genom öknen vid Jesu hand, Herrens löftesord gälla i dag och i vår tid. "Jag är Herren din Gud, som leder dig på den väg, du skall vandra", Jes. 48: 17. "Jag leder dig på den väg, som du skall gå." "Jag är Herren, din Gud, som fattar dig vid handen, som säger till dig: Frukta icke. Jag hjälper dig," Jes. 41: 13. "Jag hjälper dig, jag uppehåller dig med min rättfärdighets högra hand", den hand, "som grundat jorden och utspänt himmelen." På samma sätt heter det i Nya testamentet: "Jag gifver mina får evigt lif, och de skola icke förgås evinnerligen, och ingen skall rycka dem ur min hand," Joh. 10: 28.

Jesu hand håller dig. Skall du därför blifva skild från honom, så måste du själf slita dig lös och öfvergifva honom. En, som icke har någon högre åstundan än att få vara och förblifva Her-

rens egendom, har därför allt skäl att vara vid godt mod på ökenfärden. Du kan vara frimodig i lifvets pröfningar och stormar, trygg i själfva dödsflodens vågor — den hand, som bär himlarna och jorden, släpper ej sitt grepp om din svaga och domnande hand.

Jesus är densamme. Möt därför med förtröstan det nya året, de okända dagarna, de kommande striderna. De dagar, som komma, kunna nog blifva sorgetunga; de kunna medföra en kamp och en strid, som blir svår att genomkämpa. Men genom tidernas växlingar kan tidernas konung, den nåderike Frälsaren, föra sin sak fram till seger, ty framtiden tillhör Jesus Kristus. Var därför trygg och lita på hans namn. Lämna försagdheten, tviflet och missmodet till tidens lefnadströtta barn, som i otro ej våga lyfta sina hufvuden upp.

Intet skall drabba dig annat än hvad din konung, din brudgum och vän vill. Genom frestelsernas öken skall han föra dig, genom tårarnas dal skall han leda dig, och kanske skall han redan i detta år leda dig öfver dödens Jordan.

Ställ dig blott nära honom, som är vägen, sanningen och lifvet. Det nya året tillhör Herren Jesus, vare vissheten därom din tröst, din glädje och kraft. Begynn det nya året med att prisa din treenige Gud, som *har varit, är och förblifver* all nåds och barmhärtighets eviga källa, en sann Gud från evighet till evighet, och på hvars rike ingen ände vara skall.

A. W. L.

“Herre, lär oss att bedja”

Lukas 11: 1.

*“Att bedja Gud han själf oss bjöd,
det fordrar ock vår egen nöd.
Den, som med tröget hjärta ber,
blir hörd af Gud, som hjärtat ser.
Kan någon sällhet likna den
att gå till Gud som till en vän?”*

Herren Jësus och lärjungarna voro samlade till bön. Den store Mästaren i bönen heliga konst ledde dem i bön. Den bönen grep lärjungarna i hjärtat. Den bönestunden glömde de väl aldrig. Mästarens bön gjorde ett djupt intryck på dem. De erforo en innerlig önskan, att de skulle kunna bedja såsom deras älskade Mästare. När Jesus slutat bedja, så bad en af lärjungarna på de öfrigas vägnar: “Herre, lär oss att bedja.” Detta var en god början och en rätt lärjungabön.

Ehuru Gud har skapat oss med anlag för och behof af bön, så kunna vi icke af oss själfva lära att bedja rätt. Synden är i vägen. Bönen är en helig och andlig konst, som Guds Ande kan lära oss, om vi ingå i hans skola, som bör vara hela

lifvet igenom. Lärjungarnas bön till Mästaren visar, att de icke förstodo huru eller hvad de skulle bedja. Jesu bön hade dock väckt bönebehof och villighet hos dem att lära bedja. Så lärde Johannes döparen sina lärjungar att bedja. Så böra ock föräldrar lära sina barn att bedja. Att se och höra någon bedja manar till bön. Du, far och mor, bed med och för dina barn. Bed, så att de både få se och höra det, Gud skall välsigna eder och edra barn. Hvem kan glömma intrycket af en troende och bedjande far och mor?

Att Herren menar allvar med sin befallning till bön och löfte om bönhörelse, kunna vi förstå däraf, att den Heliga skrift talar kanske mera om bönen än något annat ämne. Ordet "bön" förekommer 107 gånger, "bedja" 154 gånger, "tacka", "lofva" och "lofsjunga Herren" 112 gånger. Således undervisar Herren oss om bön och uppmanar till bön och lofvar bönhörelse ej mindre än omkring 400 gånger i vår heliga bibel. Det lekamliga lifvet yttrar sig genom att andas. Människan måste andas ut den förbrukade luften och andas in den rena friska luften. Denna lifsprincip gäller lika mycket det andliga lifvet. Bönen är de troendes andedräkt. Herren gifver andliga gåfvor med ordets hand. Vi kunna mottaga dem till välsignelse för våra hjärtan, om dessa öppnas genom bön. I den öppnade blomkalken falla dag- och regndroppar, så falla nådens droppar i det genom bönen öppnade hjärtat.

Ack, att vi skola vara så tröga till bön och tvifla på bönhörelse! Vår tids människor tänka litet på sådant. Tidsandan är alltför oandlig och

materialistisk. Vi tro förvisso, att Gud har många troende bedjare äfven i denna bönefattiga tid. Men många t. o. m. kristna äro försumliga i bönens dagliga öfning. Det är därför af nöden, att vi uppmana hvarandra till mera allvarlig och brinnande bön i anden. Tidens allvar och det andliga läget mana kraftigt Guds folk till bön.

Min käre läsare: Är du en bedjande man eller kvinna? Är du en bedjande yngling eller jungfru? Är du en bedjande far eller mor? Är du en bedjande söndagsskollärare och församlingsmedlem?

Låtom oss tillsammans betrakta detta böneämne: "Herre, lär oss att bedja." Tänk hvilken nåd och förmån att få bedja till Gud! Tänk, att Gud har lofvat höra våra skröpliga bönesuckar och gifva oss rika gåfvor för vårt timliga och andliga väl.

Men tack vare vår Frälsares medlareämbete och förbön få vi, arma och ovärdiga syndare, komma inför Gud med våra böner. Nog höfves det oss att komma inför den helige Guden i ett ödmjukt, botfärdigt och troende sinnelag.

Vi må vara öfvertygade om att Herren har goda skäl för uppmaning till bön. Det skulle bli en ständig bön till Gud om hjälp, om vi verkligen kände vår egen inre onda hjärtevärld och den yttre gudlösa världen samt de onda andemakterna — alla sökande förföra oss till synd och otro på Kristus och affall från honom. Det skulle nog bli idelig bön till den gode Guden, om vi kände till hans goda och nådiga vilja med oss och genom oss. Om vi ville besinna i ordets ljus, att det gäller vår eviga salighet, och att Gud lofvar oss

syndernas förlåtelse och Kristi rättfärdighet, så skulle det nog bli bön i våra hem och tempel.

Huru lär Herren oss att bedja rätt? Det är en hjärtefråga för Jesu lärjungar. Skall bönen bli af praktisk betydelse för oss, måste vi lära att bedja i öfverensstämmelse med Guds vilja, nämligen troende och ödmjuka i Jesu namn. Gud kan icke höra hvilken bön som helst. Jakob säger: "I bedjen, men fån intet, ty I bedjen illa". Jesus säger: "Allt hvad I bedjen Fadren i mitt namn, det skolen I få."

Vilja vi verkligen lära bedja rätt, så må vi låta bönen Ande lära oss bedja den bön, Jesus lärde sina lärjungar. "Fader vår, som är i himmelen, helgadt varde ditt namn." Denna bön bör bedjas med andakt och eftertanke. Vi få lägga in i hvarje ord och mening våra hjärtesuckar och bekymmer — allt hvad vi behöfva. Bönen bör uppbäras af tro och lif. Sedan få vi tåligt vänta bönhörelsen enligt Guds vilja. Denna bön passar för barn och äldre, sjuka och friska — för alla. "Fader vår" lyfter vårt hjärta uppåt himmelen, där vår nådige Fader tronar. Den lär oss att helga Guds namn i lära och lif, att bedja om Guds rikes kommande till folk och individer, att Guds goda och nådiga vilja må ske i oss och hos andra. Den lär oss att med förtröstan se upp till vår himmelske Fader om dagligt bröd och mottaga det med tacksamhet. Den lär oss att öfva ett försonligt sinne mot vår felande nästa, då vi själfva bedja Gud om barmhärtighet. Den lär oss att anbefalla oss åt Guds skyddande hand mot onda andar och makter samt alla frestelser och att slutligen bedja lifvets aftonbön: "I dina

händer befaller jag min ande". Då skall Herren gifva oss en salig hädanfärd till härlighetens rike.

Jesus vill lära de små att bedja barnabönen: "Gud, som hafver barnen kär, se till mig, som liten är," o. s. v. Du far och mor, se till att dina barn få komma till barnavännen Jesus äfven på bönens och förbönens väg. Lären de små att lägga sina böneord i "Fader vår" inför Gud. De barn, som få lära sig att bedja i unga år, skola finna det svårt att glömma bönen.

Äfven i nöden lär Herren oss att bedja och ropa om hjälp. "Åkalla mig i nöden, så skall jag hjälpa dig, och du skall prisa mig". I väckelse- och bättringsnöden lär man sig bedja med publikanen: "Gud, miskunda dig öfver mig, syndare." Sedan får man dagligen bedja trosbönen: "Herre, jag tror, hjälp min otro." Med David lär man sig bedja lofsägelsebönen i den 103 psalmen: "Lofva Herren, min själ", o. s. v. Ack, att vi kristna brukade bönens heliga vapen mera än vi göra i lifvets olika förhållanden. Hvilken tröst i sorg, hvilken kraft i svaghet och tvifvel, hvilken hjälp i frestelsens stund, hvilket läkemedel i sjukdom, hvilken nyckel i alla lifvets lägen att lösa de många problemen och månget "hvarför?"

Ja, Herre, läre du oss att bedja utan återvändo, troende, ödmjuka och med full tillförsikt, att du skall höra våra böner för Jesu skull. Lär oss att bedja i lifvets morgonstund, på lifvets middagshöjd, och när lifvets sol dalar, så att vi må med psalmisten kunna säga:

“Hvad tröst för oss, o store Gud,
Att nalkas dig med börens ljud.
Ack, mana själf därtill vår själ
Och låt vår bön dig täckas väl.
Gud, låt vår bön af hjärtat gå
Och ej i blotta ord bestå.”

F. J. ELLMAN.

“Föröka vår tro”

I.

Beder du verkligen af hjärtat: “Föröka vår tro”, så bekänner du, att du är en troende. Du vill då räknas till det folk, som för denna apostelns talan: “Vi vandra i tro, icke i åskådning” (2 Kor. 5: 7). Det är dig förunnadt då att midt ibland ett vrångsint och jordbundet släkte vara “en gäst och främling på jorden”, men “med den osynlige likasom för ögonen” (Hebr. 11). Och din sång kan vara: “Den sådant tror, han trygger bor och varder salig. Amen”.

Innan du beder om trons *förökelse*, gör du dock väl att ideligen “försöka dig själf, om du är i tron, pröfva dig själf”. Ja, och icke ytligt, utan det heter så närgående: “Eller — kännen I icke eder själfva, att Jesus Kristus är i eder?” — (2 Kor. 13: 5). Du vet ju hur lätt det går att halka förbi grundfrågan i lifvet. En troende man bad en morgon vid husandakten: “Käre Gud, hjälp oss, att vi icke bli främmande för oss själfva”. Det ordet borrhade sig igenom mig, och jag måste säga mig själf: Ingenting är lättare än att bli det.

Men du, som tror, vill trons *förökelse*. En apostolisk bön, i sanning: "Och apostlarna sade till Herren: Föröka vår tro" (Luk. 7: 5). Af Matt. 17 och Mark. 11 se vi, att det var ursprungligen en bön om undergörande tro. Lärjungarne kunde ej bota den månadsrasande (Matt.). De förvånade sig, då Jesus förtorkade fikonträdet (Mark.). Äfvenså vittnar den om att lärjungarne kände en maktlöshet, brist, fattigdom. Beder du om trons förökelse, så gör du en behöflig fattigdomsbekännelse:

"Herre, föröka min tro och min kärlek!
Jag är så fattig, så fattig på allt".

Aldrig hör jag den sången sjungas, utan att jag känner i min gamla människa en viss förtrytelse, att Guds folk skall nödgas oupphörligt utstöta detta jämmerrop, ja, till och med utsjunga det. Den nya människan fröjdar sig öfver den nåden, att Guds Ande ännu uppehåller andens fattigdom, med smärteskriet: "Herre, föröka vår tro!" Den bönen vittnar om en pågående kamp, inre tve-dräkt, i Pauli ord: "Icke att jag redan har vunnit det eller redan är fullkomnad", — (Fil. 3: 12). O hvad lidande kan det ej ligga i ropet: "Föröka min tro!" Men ett hälsosamt lidande.

"Vik ej ur mitt hjärta,
hälsosamma smärta,
andens fattigdom!" (H. S. 318).

Den trosrike Rosenius sjunger så, ur djup andlig erfarenhet om den stora faran att bli "själf-belåten", ty då är man "re'n från stråten". Hvar är *du*, som läser dessa ord?

Vår tid tycker illa om fattigdoms-kristendom. Den vill en stormäktig, världsbetvingande kristendom, som är något, kan något, gör något, syns något vara, orkar bryta sig väg i denna världen, har sin harpa stämd till "Hallelujah", icke till "Herre, förbarma dig". Och jag vill icke glömma att det ock står: "Detta är den seger, som har öfvervunnit världen, vår tro" (1 Joh. 5: 4). Men se, Paulus, den väldige trosmannen, har uppenbarat hemligheten: "När jag är svag, då är jag stark", en alldeles förnuftsvidrig sanning, men en salig grunddrift i bönen: "Föröka vår tro". Sker stor nåd med mig, då sker något stort med mig. Det är en världsöfvervinnande och världsbetvingande händelse, då Kristus genom tron får makt med mitt hjärta, och då han stadfäster sitt herravälde till svar på bönen: "Föröka min tro". O, hvarför förgapa vi oss på väldiga trosyttringar, utan att gå till djupet och lyssna till Jesu skärande fråga: "Hvar är eder tro?" (Luk. 8: 25), eller hans spörsmål: "Ären ock I ännu oförståndiga?" (Matt. 15: 16), eller då han ser lärjungarne i ögat och säger: "Huru kommer det till, att I icke hafven tro?" (Mark. 4: 40).

Hur tron förökas, ses i Jesu samtal med Emauslärjungarna: "Var icke vårt hjärta brinnande i oss, då han talade med oss på vägen och uttydde för oss skrifterna?" (Luk. 24: 32). Andlig växt sker vid ordet. Trosförökelse— om den verkligen är det — är en skapelse af ordet, af nåden i dop och nattvard, Kristus genom nådens medel. Jag vet väl, att det står: "Öfva dig själf till gudaktighet" (1 Tim. 4: 7). Men helig gymnastik för-

utsätter en kraftuppburen gymnast. Lifvets öfning förutsätter lif. Och är du lik oss andra, så är ditt stora behof mera Kristus-lif, Kristi visdom, rättfärdighet, helgelse och förlossningshopp. Så bed vid din bibel: "Herre, föröka min tro". — Det är så mycket mer att säga, tilläte utrymmet det. Men den frågan ställer jag till dig, du troende: Går du dagligen in på Guds villkor för trons förökelse: "Andens fattigdom"? Har du omsorg om ditt nådastånd? Gömmer du ditt syndasargade hjärta i Guds eviga frälsningsrådslut i Kristus? Ser den Korsfäste dig vid korsets fot? Hör du med glädje den uppståndnes hälsning: "Frid vare eder!" Nu får du upptaga frågan med dig själf. Det är *din* sak, kom ihåg!

II.

Männe vi dock icke få bedja: "Herre, föröka vår tro" äfven med det målet, att vår stärkta tro skall mera uppenbara Kristi nåds rikedom och makt? Vågar jag som rättrogen lutheran fråga: Männe vi ock få bedja rentaf om en undergörande tro? De lärde säga oss, att undren ej mer behöfvas. Men Skriftens sista bok och många andra ställen stå ej den läran bi. Kampen mellan Kristus och Antikrist skärpes dagligen. En osynlig värld med heliga osynliga ting synes försvunnen bland massor af människor i dag. Det är som om ett evighetsmedvetande icke alls funnes till hos hopen. Folk kan dö utan minsta omsorg om det eviga. Vi se det dagligen, om vi känna tidens släkte. När predikstolen upphörde predika ett evigt helvete för obotfärdiga, så

upphörde ock himmelen bli en efterlängtańsvärd hemort för själen. När kyrklig verksamhet tog platsen som tillhörde syndabot och syndasorg, så blef folk trött på kyrklig gemenskap. Göres vägen till himlen lätt för obotfärdigheten, så tappas missionssinnet sin nerv. Kan Gud icke göra stora under ännu, så bli människor själfva de rätta undergörarne — konst, vetenskap, teknik, kultur, kommers, världspolitik. Jag menar helt kort: Guds rikets läge kräver en ny världsbe- tvingande tro, född i andens fattigdom vid Kristi kors och hans jublande graf. Skall icke gå läng- re än att fråga: Kanske skola ock nya under- verk tarfvas, att den osynliga världen må bli en verklighet, domsunder, om icke nådesunder? Vi stå vid tidsåldrarnas skiljeväg.

Vill någon skrifttrogen själ lyssna, då vi säga: Tidens stora behof är en "liten hjord", som invän- tar öfverherdens uppenbarelse. Kyrkans stor- maktsbehof är en trosförökelse, som kan hålla stånd, då "kärleken förkolnar hos de flesta". Det är icke så mycket, att *vi skola göra något stort i världen*, som att vi genom förökad tro på Kris- tus invänta Hans öfverväldigande ingripande.

O Kristus, hvarför är du vorden så maktlös med denna värld? Ty den vill icke Dig! Se dock ej bort från dina bekännare i anda och sanning. Gör dem till en oas i öknen. Låt dem vara ett klippblock i vredgad ocean, — i människohafvet.

"När världenes grundvalar bäfva
och tidernas lopp är fullbordadt",

låt intet af det vara förlorat, som Fadren har gifvit dig. I din bittra nöd och i din blodiga död

var jag gifven dig af din Fader. Du har köpt mig åt Gudi med ditt blod. Borttappa mig icke, Herre Jesu! För alla dina till "boningarna". —

Trosfränder, jag känner i tidens oro och blod-dränkta vanmakt ingen tillflykt utom Kristus. Jag vet icke något annat namn att åberopa än hans. *Alla* människor, små som stora, ha svikit oss. *Allt* i lifvet har svikit oss. Äfven genom döds-rosslingarnas rytande storm hör jag Mästaren tillsäga tron: "Se, jag är när eder alla dagar intill världens ände" (Matt. 28: 20). Hans blotta ord är min svaga tros förökelse. I hans ord har jag bönen uppfylld: "Herre, föröka vår tro!"

ADOLF HULT.

Den bäste vännen

*Jag vet en vän, som trognare än andra
ledsagar mina steg i väl och ve,
jag må till fridens ljusa Salem vandra,
till själavåndornas Getsemane.*

*Han är min ro, när världen kring mig larmar
och jag till ensamhetens stillhet trår;
han ger mig huld och hem i sina armar,
när jag af människor öfvergifven står.*

*Han är min tröst, när jag i sorgen gråter
och skådar jorden arm och glädjetom;
han är den milda kärlek, som förlåter,
när hatet vill mig fälla med sin dom.*

*Han är mitt ljus, när tviflets mörker skymmer
för mina blickar evighetens värld,
min styrka, när af mödor och bekymmer
mitt mod är brutet och min kraft är tård.*

*Han är, då jag af världens lögn och villa
förblindats har och mig besviken vet,
den ende, som har makt att kunna stilla
min törst till sanning och rättfärdighet.*

*Han är min rikedom, när allt mig fattas
och världen sluter hjärtat för min nöd;
han är min hälsa, när min hydda mattas
och lutar mot förgängelse och död.*

*Evinnerligen skall han när mig vara,
han följer mig ännu på dödens stig,
och vid hans hand jag fruktar ingen fara,
ty han är den, som led och dog för mig.*

E. N. SÖDERBERG.

Missionen

*Gån ut och gören alla folk till lärjungar,
döpande dem till Faderns och Sonens och den
Helige Andes namn, lärande dem att hålla
allt det jag har befallt eder. Och se, jag är
med eder alla dagar intill världens ände.*

Matt. 28: 19, 20.

Bön och mission

*I hjärtat kämpas mången strid,
det längtar efter ro och frid,
det ville ha ett fäste,
en evig, oförgänglig skatt,
en lampa klar i töcknig natt,
en säker grund, ett näste,
ett heligt rum för dyrkan skön,
en stilla stund för salig bön.*

*Hur godt att inför Herren då
för allt och alla bedja få,
för vänner och för fränder.
Men tanken far allt längre bort,
till släkten uppå fjärran ort,
till skilda folk och länder,
till dem som uti mörkret bo,
förutan frid och själaro.*

*En fråga tränger då sig fram,
en fråga mäktig, allvarsam,
som vållar hjärtat oro;
en fråga om hvad ringa gärd,*

*vi skänka åt en hednavärld,
försänkt i synd och vantro;
om ens vi bedja, som sig bör,
för folket, som, därborta dör.*

*Hur många stad, hur många land,
hur många rikt befolkad strand
än saknar Kristi rike!
Där strålar icke Världens ljus,
där hörs blott hednalifvets brus
i hat förutan like.
Säg, beder du de räddas må,
att Jesu frälsning skall dem nå?*

*Så stige bönens helga ljud
till himlens rike, världars Gud,
att han sig mildt förbarmar.
Hans kärlek famnar mig och dig.
Mot alla alltid sträcka sig
hans hulda, starka armar.
Om världens frälsning är dig kär,
i bön till Herren folken bär.*

CARL KRAFT.

En missionär på resa bland Indiens byar

Missionsarbetet på våra äldre och mera utvecklade fält är numera af så stort omfång och beskaffenhet, att det måste fördelas, så att hvarje verksamhetsgren får den bästa möjliga tillsyn. Där förekomma olika industrigrenar, filantropi- och barmhärtighetsverksamhet, skolväsendet och evangeliseringsarbetet. Det egentliga evangeliseringsarbetet faller på de s. k. distriktsmissionärerna, manliga och kvinnliga. I de större städerna bedrifves verksamheten något annorlunda än ute "på landsbygden". I städerna bedrifves förnämligast den s. k. Zenanamissionen bland kvinnorna af kastfolket, och bland männen bedrifves den på många olika sätt: genom den högre skolverksamheten, föreläsningar och andra tillställningar, genom "läsrum", böcker och traktater, och genom personliga samtal med olika personer och grupper såväl som predikoresor.

Missionsfältet i Rajahmundry är uppdeladt i sju distrikt. Dessa äro: Bhimavaram-Narsapur; Tadepalligudem, Tallapudi, Dowlaishwaram, Ko-

MRS. HOLMER MED TJÄNARNA.

rakonda, Jaggamapeta och Samalkot distrikten, med storstaden Rajahmundry, öfver 50,000 innevånare, som ett särskildt fält. Missionär Edvin A. Olson, nyligen hädankallad från missionärskretsen och arbetet därute, var stationerad i Tal-lapudi såsom utgörande hans egentliga arbetsfält, men han öfvade dessutom uppsikt öfver Tade-palligudem-fältet, medan missionär Werner var hemma på permission. Förut plägade nästan all den evangeliska verksamheten ute i distrikten, d. v. cs. ute i byarna, bedrivas af manliga mis-

sionärer, utom då de fingo hjälp af sina hustrur. Mrs. H. E. Isaacson, trots en stor familj, gjorde mycket för kvinnorna ute i byarna, och vi kunde nämna flera. Men på senare tiden har det insetts, att kvinnorna ute i byarna behöfva i lika stor grad tillsyn, undervisning och hjälp som deras systrar i de större städerna, och att kvinnorna uti byarna, som inte äro innestängda i harem; utan kanske få släpa hela dagen ute på fälten, äro lika oåtkomliga för undervisning från manliga lärare som trots någon. I byn Korakonda hade en del af männen varit döpta i femton år, utan att man kunnat få deras hustrur med. Därför har det varit en regel, att man och kvinna skola komma på samma gång till dopet. Dock händer det ofta, att kvinnan kommer "på befallning", utan egen böjelse, ja, kanske med riktig motvilja, ty hon har ej som mannen haft tillfälle att fatta betydelsen af det steg hon tar — hon vet hvad hon förlorar, men är okunnig om det stora som hon har att vinna. Här behöfves den kvinnliga missionären, till hvilken hon kan tala fritt och oförbehållsamt, hvilken kan möta och undanröja hennes fördomar och missuppfattningar, och hvilken kan på ett ingående sätt förklara för henne kristendomens välsignelser både för detta lifvet och det tillkommande.

Då jag varit i Indien ett år och slutat första årets språkstudier, fick jag Korakonda-distriktet mig anförtrödt som arbetsfält. Efteråt, då dr H. E. Isaacson afled i december 1914, blef jag förflyttad från Rajahmundry, där jag nu i två år idkat studier i teluguspråket, till Samalkot för att öfvertaga detta fält efter honom och verkade

EN GRUPP MISSIONÄRER FRÅN RAJAHMUNDRY-MISSIONEN.

här i tre år. Jag hade dessutom öfversikten öfver Korakonda- och Jaggamapeta-fälten, tills missionär O. O. Eckardt, hösten 1915, återvände från sin hemresa på permissiön till Amerika, hvarefter han öfvertog vården om dessa fält. Det är därför med tankarna på verksamheten inom Samalkot-distriktet som jag skrifver denna artikel; och jag vill försöka att ge en verklig bild ur erfarenheten, såsom jag själf genomlevvat den.

I de fyra nordligaste distrikten af vår mission: Tallapudi, Korakonda, Jaggamapeta och Samalkot, färdas missionären med tält och vagn. I de andra tre: Tadepalligudem, Bhimavaram-Narsapur och Dowlaiswaram distrikten, där de kunna göra bruk af kanalerna i ett magnifikt konstbevattningssystem, bruka de till en stor del båtar, hvarmed de fara från trakt till trakt. Då man far omkring, slår man upp sitt tält på en lämplig plats, under något skuggrikt träd om möjligt utom byns hank och stör, för att vara fredad från byns snusk och ohyra. Man begifver sig ut på en sådan resa och är ibland ute ett par eller tre månader i sträck; därför fordras det ej så litet arbete och hufvudbry för att få allt i ordning, synnerligast som hela familjen oftast följer med och man måste ordna om saker hemma under bortovaron såväl som eget välbefinnande under resturen. Man behöfver saker som tillhöra studierummet, matsalen, köket, skafferiet, sofrummet, barnstugan och badrummet. Det blir en lång lista på saker, som man ej får förglömma: handdukar, tvål, tvättfat, tandborstar, pasta, kammar, borstar, blanksvärta, rakknif, strigel, speglar, krukor, badbalja, mattor, bord, stolar,

diskar, knifvar, gafflar, skedar, slefvar, grytor, skopor, pannor, vattenkrukor, glas, borddukar, servetter, tandpetare, matförråd af allahanda slag — mjöl, potatis, lök, ris, morötter, kål, peppar, salt, soda, jästpulver, bröd, frukt, socker, kaffe, té, burkar med mjölk, bär, frukt, ärter, bönor, och annan inkokt mat, Quaker Oats, Grape Nuts, olja, lampor, vaxljus, ljusstakar, tändsticker, oljekök, sängar, sängkläder, myggnät, böcker, skrifpapper, frimärken, kuvert, bläck, kläder, ett par dussin omgångar, skor, medicin, i synnerhet för huden, halsen, ögonen och magen. Man har två tält som man tar med sig, ett stort, där man sofver och arbetar och brukar som boning, och ett mindre tält, där maten tillagas och där tjänarna sofva.

Sedan allt blir färdigt, lastas det på oxvagnar, ett slags kärror med två stora hjul och utan fjädrar. Dessa köra i väg fram på kvällen för att vara framme vid målet, Dharmavaram, 15 mil aflägsset från Samalkot, nästa morgon. De köra hela natten, och eftersom oxarna gå en två mil i timmen, kunna de under natten lägga en 15—20 mil tillrygga. Men ofta händer det, att körkarlen somnar på sin post och hela transporten stannar och står stilla midt på vägen i flera timmar, medan körkarlen sofver i allsköns ro på tistelstängen mellan oxarna, och dessa stå helt makligt och hvila sig. Jag gjorde en gång en snälltågsresa med dessa oxvagnar till Adatigala, Yerdangi och Vatangi upp i själfva djungeln; det var i oktober under regntiden, då vägarna i dessa trakter här och där voro eländiga. Jag kunde därför icke göra bruk af min vanliga "gångare god", cykeln, u-

tan fick anlita dessa fortskaffningsmedel. Och för att hinna med allt så mycket fortare reste jag med min "Pullman" om nätterna och sof i den, medan jag for från den ena byn till den andra, och besiktigade skol- och församlingsverksamheten under dagen. Men det hände ofta att, då jag somnat på min halmbädd, medan vagnen rultade och stötte, jag vaknade, emedan det blifvit så stilla och bekvämligt, och fann då min körsven försjunken i tung sömn och oxarna stående stilla. Det var mörkt, tyst, fridfullt, inte ett ljud förnams i den vilda, obebodda ödemarken, men på samma gång tycktes det ödsligt och ensligt. Dock, jag måste rycka upp mig ur dessa drömmerier och väcka på förarn, ty jag måste nå nästa station med "morgontåget". Dock, detta uppehåll i resan händer ej alltjämt, utan för det mesta kör mannen på i stadigt mak, och karavanen är framme i god tid nästa morgon.

Tidigt påföljande morgon, vid fem- eller sextiden, följer missionären antingen till häst eller, som vanligast hittills, på cykel och hinner då fram, innan det blir för hett. För det mesta finner han då att tältet redan står uppslaget, med ett lager af halm på marken för att skydda emot termiterna, de hvita myrorna, och mattan utbredd öfver halmen. Han får då sätta saker i ordning och söka komma i arbetsskick; det blir att sätta bord, stolar och sängar i ordning, få upp böckerna som behöfvas, ge kocken hvad som behöfs för att laga till ett mål — man måste nämligen alltid ha matvaror under lås, vare sig man är borta eller hemma — och ge honom pengar för att göra ytterligare uppköp i byn. Han ger sig då af för

HURULEDES MAN OFTA GÅR ÖFVER EN FLOD.

att skaffa ägg, mjölk, "ghee" (ett fettämne af mjölk), ved, frukt, grönsaker, en kyckling eller två och hvad helst mer som han tror kunna passa till "dårragarola", herrns taffel.

Det stora tältet består vanligtvis af dubbla dukar, med något mellanrum för att ge säkert skydd emot solen och vara svalt. Det är uppdeladt i två rum medelst två mellandukar, som dock kunna vikas ihop och fästas vid tältets sidor, så att det blir ett större rum. Det ena, främre rummet brukas till arbetsrum och matsal, medan det andra

får tjäna hufvudsakligen som sofkbammare. Dessutom är det ett litet rum i bakre delen af tältet, inhägnadt af den yttre duken, som brukas till badrum, skafferi, handkammare. Ibland kan det ock hända, att man får dela tältet med tjänarna, då det lilla tältet på grund af regn ej kan tjäna dem att sofva i, och då man får bekväma sig att sofva kanske en 10 eller 12 i det stora tältet, d. v. s. om det går att sofva.

För det mesta stiger man upp vid femtiden på morgonen, spisar "chota-hazroi" kl. 6, som vanligtvis består af ett fat hafregröt eller pannkakor med en kopp té eller kaffe, och så begifver man sig af ut till arbetsfolket, innan det gått bort till dagens arbete, för att undervisa dem och predika. Det blir kanske närmaste by i första hand och därefter andra byar, somliga en 3—4 mil aflägsna från tältet. Sedan under dagen gör man en rond igenom byar, där det finns missionsskolor, för att tillse verksamheten och examinera barnen i allmänhet om deras kunskap, skolgång, föräldrarnas intresse, ekonomiska förhållanden o. s. v. Läraren, som är kristen, har ett schema, som han följer och hvarefter han undertecknar för hvarje månad hvad barnen lärt sig i allmän och kristendoms kunskap: läsning, räkning, naturlära, geografi, biblisk historia, katekes, sånger och bibelverser. På så sätt kan missionären med ledning af detta schema lätt bedöma hur arbetet fortskrider och undervisningen artar sig. Vid hvarje besök i byn söker missionären att träffa så många af de kristna som möjligt och ha ett litet själssamtal med dem och bön. Många af dessa kristna äro arma, okunniga och vidskepliga va-

relser, som vid framskriden ålder blifvit kristna och mottagit dopet med den minsta möjliga kristendomskunskap. Mänskligt att döma skulle man säga, att för så okunniga och förslöade varelser är det intet hopp; men det står att Gud förmår fullkomligt (engelska öfversättningen är: to the uttermost) frälsa, och vi hysa hopp äfven om dem, hvars själskrafter så förkrympts, att de ej kunna lära sig Herrens bön utantill. Men det fordras mera arbete för att vårda dem, och då det ofta händer att läraren ej är så nitisk, exemplarisk eller erfaren som han borde vara, får missionären desto mer arbete i att ordna, rätta, väcka, uppmuntra och rikta de kristna i deras tros lif och lefverne.

Så gör han sin rond från by till by — Omangi, Seripuram, Pratipadu, Ramakrishnapuram och Jagapatirajapuram — till fots eller på cykel och kommer hem till tältet klockan tolf, ett, två eller t. o. m. senare, och är då både trött och hungrig. Då känns det godt att få tvätta af sig dammet och få sätta sig ned till en välsmakande måltid och sedan hvila sig. Middagsmåltiden består alltid af ris och kurry eller pilau. Riset kokas i vatten och ätes sedan tillsammans med kurry och pisangfrukten, ett slags banan, omkring hälften så stor som denna, men lika välsmakande och mycket billig, en 3—4 cents dusinet, hvarför man äter rätt många af dem. Kurryn tillagas på olika sätt; af grönsaker, af ägg, af biff- eller hönskött eller fisk, af kikärt, ett sädeslag, och åter såsom löksås, men alltid med mjölksaften af kokosnöten och mer eller mindre af kurrypulver, som består af cayennpep-

par, ingefära, gurkmeja m. fl. starka kryddor, allt efter smaken. Indiern är mycket skicklig i att tillreda denna maträtt, och man tröttnar ej på eller fattar afsmak för den, utan man fattar tycke för den och begär den för hvar dag, och hvarje dags matsedel måste ha ett mål af ris och kurry för att vara fullständig.

Efter denna middag (i Indien kallas den fru-

BRYGGAN ÖFVER GODAVARI-FLODEN VID RAJAHMUNDRY.

kost, äfven om den ätes vid ett- eller tvåtiden) hvilar man sig litet, läser eller sofver; kl. tre eller half fyra e. m. bjudes man på en kopp kaffe eller té med litet tillbehör. Sedan får man kanske besök af någon af byns mera framstående och bildade män eller t. o. m. hela familjer, och det gifves då tillfälle att tala med dem i andliga ämnen. De veta på förhand, hvarför missionären kommit, och vänta att han skall tala till dem om kristendomen, ja, kanske hafva de kommit just för att höra hvad missionären

har att säga i dessa frågor. Indiern är härvidlag olik européen i sitt åskådningssätt, han är icke gudlös i sitt sträfvande likt denne, som har nedlagt det som en princip, att ingen vetenskap är möjlig, med mindre man ignorerar och utesluter det gudomliga och öfvernaturliga. Men dessa besökare vilja nog också veta något om amerikanska förhållanden, missionärens lefnadssätt, hans tankar angående Indiens politik, sociala förhållanden och mera dylikt, jämförande detta med förhållandena i hemlandet. Skulle ej några besökare infinna sig, torde det hända att man går ut till någon af "kastpetorna", d. v. s. de rotar, där kastfolket bor, för att där tillsammans med medhjälparna predika och sjunga om Frälsaren. Därefter återvänder man till lägret för att göra anordningar för kvällsgudstjänsten och morgondagens arbete, för att tillsammans med arbetarna studera bibeln, öfva sång och söka lösa hvarjehanda problem, eller för att expediera ett och annat i affärsväg, korrespondens o. d. Nu är tid för aftonvarden, som af den engelska befolkningen och missionärerna kallas "dinner". Oftast består den af blott en rätt med efterrätt och är af enklaste slag: hafrevälling, "cream-toast", "french toast", ibland potatis, den vanliga eller "batat" (sweet potatoes), och kött eller fisk, vidare pisangfrukt och inkokta bär eller frukt och något slags pudding.

På kvällen mellan kl. 8 och 9, i synnerhet då väderleken är vacker och det är månljust, går man ut för att predika till arbetsfolket, som nu återvändt, fått sig litet mat och håller till ute, tills det är tid att gå till hvila. De finnas i sina

“petor”, rotar, ty de ha ingenstädes att gå och ingenting att göra, och man får godt tillfälle att tala till dem och undervisa dem, ja, ibland lider det mot midnatt, innan man slutar.

Men alla byarna ligga ej strax intill lägret, utan somliga äro rätt aflägsna. Pedupalayam ligger omkring 7 mil från Dhamavaram, långt upp i djungeln, och det gäller att gå dit för att uppmuntra de kristna och befordra verksamheten i dessa trakter. Man ger sig af tidigt på morgonen, och det blir att taga sig fram till fots på småstigar, öfver oländig mark, genom snår af kaktus och törne, en vild och öde trakt, ett tillhåll för schakaler, vargar, hyenor och leoparder, dit t. o. m. tigern vågar sig för att söka rof. Dylika ödetrakter brukas som betesmarker för boskapen. Sedan kommer man till de stora skogarna, där folket finner sitt lefvebröd och bygga sina byar. Men det är mera skyggt och oåtkomligt än folket på de öppna och odlade fälten längre söderut. När en hvit man närmar sig en af dessa byar, springa kvinnorna och barnen och gömma sig, ja, det kan hända att, då missionären kommer in i en främmande by, han finner den alldeles öfvergifven, och emedan männen äro borta på arbete, springa kvinnorna och barnen till skogen och gömma sig vid främlingars annalkande. Det är själfklart, att våra kristna ej behärskas af en sådan skräck, utan välkomna missionären och hans följe. Och efter hand, då de andra se hur de främmande bete sig, komma de ock framkrypande ur sina gömställen och snår och närma sig med nyfikna blickar om ock med tvehågsna steg. Vi tala till de kristna, fråga dem

BARNEN ROA SIG VID LÄGRET.

efter deras förhållanden, höra efter om de göra något för sin tro, gifva dem ett uppmuntringens och varningens ord ur Skriften och bedja med dem. Sedan vända vi oss till de andra, om de ej fly, och framföra vårt budskap till dem. Och nu blir det att företaga återresan till tältet med ett par uppehåll, som man gör i byar utmed vägen.

På söndagen blir det högmässa och predikan vid tältet, och bygdens alla kristna likasom andra äro bjudna att närvara. Dopkandidaterna, som

då godkänts, upptagas i kyrkans gemenskap, och de kristna få fröjda sig åt högtiden i Herrens gårdar, åt evangelii glada budskap och förnimmelser af den Helige Andes omskapande kraft. Och så är man färdig att flytta till en annan del af fältet för att till största delen upprepa hvad som här beskrifvits af verksamheten inom Dharmavaram-cirkeln.

T. A. HOLMER.

Vår mission i Afrika

Kom öfver och hjälp oss.” Så ljöd det rop, som aposteln Paulus hörde, när han anländt till kuststaden Troas, komma från det midtemot liggande Macedonien i Europa. Han for strax ditöfver, ty han förstod att Herren kallat honom att predika evangelium där. Apg. 16: 9, 10. Och denna Pauli missionsverksamhet på Europas kontinent blef den fruktbärande begynnelsen till hela denna världsdel vinnande för Kristus.

Från Afrika, “den mörka och suckande kontinenten”, utgår ett liknande rop om hjälp i dag till hela den kristna världen. Ha vi, Augustanasynodens folk, så rikligen af Herren välsignadt, förnummit denna röst och detta nödrop från de arma hedningarna i de svartas världsdel? Och om vi hört, äro vi redo att liksom Paulus strax fara ditöfver och predika evangelium för dessa många millioner, “som äro fångna i blindhetens och dödens mörker”? Och alla kristna stå i en särskildt stor skuld till Afrikas arma hedningar för de många himmelskriande brott och orättvisor, som begåtts af de hvita folken emot dem.

Dyre läsare, om vi skola blifva intresserade för missionen ibland dessa efterblifna folk och förnim-

ma nödropet från dem, så måste vi hvar och en begynna lyssna, höra efter och forska, hurudana förhållandena och behofven äro ibland dem. Och om vi med allvar under bön ta itu härmed, så skola vi snart förstå, att Herren har ett stort uppdrag för oss att utföra därborta i Afrika.

Just nu äro tillfällena många i denna världsdel

PASTOR RALPH HULT

MRS. RALPH HULT.

för framgångsrik missionsverksamhet. En god begynnelse har redan gjorts under förra århundradet af ädla missionärer, såsom en Moffat, en Livingstone m. fl. H. M. Stanley och hans många efterföljare ha genom sina viktiga forskningsresor öfver kontinenten gjort missionen en utomordentligt stor tjänst att bereda väg och öppna dörrar, som förut varit slutna. Genom de europeiska folkens kolonisering och handel har samfärdsel och kommunikationsmedel upprättats i trakter, som till helt nyligen voro okända och otillgängliga.

Af icke mindre betydelse blef det stora världskriget för Afrika. Många hundra tusen af de infödde fördes öfver till Europa att kämpa mot centralmakterna. Dessa män återvände efter kriget till sitt hemland med en ny syn på lifvet, på allt. Skola de lämnas i mörker och förvillelse, eller komma under kristendomens välgörande inflytande?

I politiskt hänseende medförde kriget stora förändringar i denna världsdel. De stora tyska kolonierna ha nu kommit under engelskt och franskt välde. Tyskarnas kraftiga missionsverksamhet har afbrutits, deras missionärer ha förvisats. Skola vi låta detta arbete ligga nere eller tagas ifrån den lutherska kyrkan? Allt visar oss påtagligen, att nu är den behagliga tiden för att kraftigt taga upp missionsverksamhet i Afrika. Till i går, kunna vi säga, utgjorde denna världsdel blott ett okänt och föraktadt namn. Nu har den med ens fått rang och värdighet af en stor världsmakt med utomordentligt rika möjligheter och tillgångar. Den andliga nöden är skriande. "Kom öfver och hjälp oss," ljuder det till den kristna världen.

Afrikas slutna dörrar äro öppna. För att väcka läsarens uppmärksamhet på och intresse för just vår mission i Afrika skall jag gifva en kort öfversikt af landet i sin helhet, dess befolkning samt påpeka de stora faror, som hota här och som böra egga alla kristna att skyndsamt gå åstad för att vinna Afrika för Kristus.

Någon har liknat Afrikas kontinent vid ett människoöra lyssnande efter den kristna världens budskap. Ytinnehållet af denna världsdel är nära tolf millioner kvadratmil. Dess största längd i

norr och söder från Goda hopps-udden upp till nordligaste udden vid Medelhafvet är omkring 6,000 engelska mil, och dess största bredd från Kap Verde eller Gröna udden i väster till Kap Guardafui vid Aden-viken i öster är 5,000 engelska mil. Om en rät linje droges något norr om ekvatorn, delande kontinenten i två halfvor, kunde

PASTOR JOHN N. STEIMER. MRS JOHN N. STEIMER.

den norra godt rymma hela Nordamerika och den södra halfvan hela Europa. Däraf kunna vi få en något så när klar föreställning om denna världsdels ofantliga storlek.

Dess fruktbarhet och resurser äro utomordentligt stora och lockande. Därför ha ock de europeiska folken hastat att lägga landet under sig. Lejonparten har kommit under Englands och Frankrikes öfverhöghet, särskildt nu efter freden

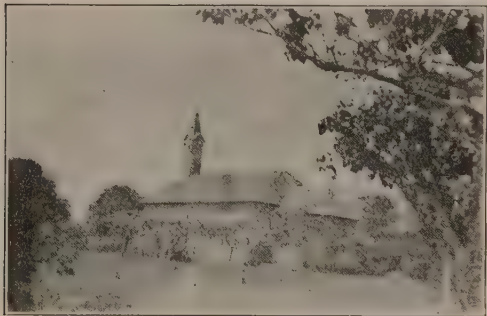
i Versailles, då Tysklands stora kolonier kommo under dessa stormakter.

Kusttrakterna äro i allmänhet låga och ohälsosamma, men det inre utgöres af högt platåland med hälsosamt klimat i det stora hela. Kontinenten äger blott fyra mera betydande floder, nämligen Nilen i norr, i väster Niger och den väldiga Kongo-floden och i öster Sambesi-floden, som utmynnar i Indiska hafvet. Afrika äger ej några höga bergstrakter jämförliga med dem i andra världsdelar. Det enda höga bergland som finnes förekommer i nordost, Abessiniens alpland. I den södra delen af detta hög-Afrika finnes dess högsta bergspets, Kilimandjaro, invid nordliga gränsen af tyska Ostafrika, som nu kommit under Englands välde.

Denna väldiga kontinent äger utomordentliga materiella resurser för en storartad framtidsutveckling. Därför är det af allra största vikt, hurudan halten af den kultur, som här kommer att uppblomstra, skall blifva. De kristna i alla länder äro ansvariga för om det skall blifva en kultur till välsignelse eller förbannelse.

Befolkningen i Afrika består af nära två hundra millioner af mycket olika raser. Största antalet utgöres dock af negrer; deras antal uppgifves gissningsvis till omkring 175 millioner. Af dessa äro ännu blott ett litet fåtal kristna eller påverkade af kristendomens välsignelse. Men utom negrerna finnes det ett par millioner europeer och sex millioner berber i norr. Dessa äro troligen af keltiskt ursprung, besläktade med irländare och skottar. Vidare finnes det flera millioner araber, kopter i Egypten och judar. Men såsom redan nämnts,

landets hufvudbefolkning består af negrer, fördelade i otaligt många skilda stammar med helt olika språk och på mycket olika ståndpunkt i fråga om religion och lefnadssätt. Islam råder i Nordafrika. Rundtomkring kusterna finnas rätt talrika missionsanstalter, som utöfvat och alltjämt utöfva ett förädlande inflytande. Men den stora massan

KYRKAN I CHRISTIANSBORG.

Basel-missionens station på Afrikas västkust.

af världsdelen befolkning är hednisk, försänkt i den djupaste okunnighet, råhet och vidskeplighet, dyrkande fetischer och onda andar. Flera af dessa negerstammar stå på en så låg och rå lefnadsnivå, att man näppeligen i ord eller skrift kan beskrifva den. I en berättelse af en Kongo-missionär heter det: "I N'Ganda funno vi höfdingen ha omkring sig tio tusen röfvare, som voro människoätare, af Batatela-stammen. Under fyra dagars marsch genom denna stams område sågo vi hvarken några åldringar ej heller några blinda eller

halta. De hade förtärts. Barnen förtära sina föräldrar, så snart de visa minsta tecken af annalkande ålderdomssvaghet. Vägarna äro där makadamiserade, ej med grus och krossad sten, utan med hufvudskålar af människor." En annan missionär säger: "När elfva män, kvinnor och barn bo tillsammans med sjutton getter i en liten hydda af sjutton fot i fyrkant, så är det svårt för kärlek, humanitet och ädlare känslor att gro och växa."

Ett ord måste också sägas om kvinnans låga, förtryckta ställning i det hedniska Afrika. Någon har liknat hela Afrika vid en kvinnoskepnad digande under en stor börda på sin rygg och blickande västerut mot Amerika, frihetens förlofvade land. Det är ju ett välbekant faktum, att ett folks bildningsgrad kan bäst mätas och förstås af den ställning, som kvinnan intager i samhället. Och om detta utgör den rätta gradmätaren på ett folks sedliga halt, så behöfves intet annat att ådagalägga Afrikas låga kulturståndpunkt och stora nöd än blott utvisa kvinnans förnedrade ställning i de svartas världsdel. "Hon köpes och säljes, hyres eller skänkes bort, lefver i polygami eller i ännu mera förnedrande ställning. Hon äger intet människovärde i den infödde afrikanens ögon, är blott en börda, vanära, till frestelse och skam." Så yttrar sig en missionär om kvinnans ställning här. Och hvad kan lyfta henne och hela detta arma folk ur denna råhet och okunnighet, ur detta förnedrande lefnadssätt? Blott en enda makt, och det är Kristi evangelium, som är en Guds kraft till frälsning för alla dem som tro. Hedendomens förbannelse, som hvilar öfver hela denna rika världsdel med dess många millioner

människor, bör uppväcka ett brinnande missionsnit hos alla kristna af alla kyrkosamfund. Där är rum för oss alla och mer än nog arbete för oss alla.

En annan fara, som hotar Afrika i religiöst hänseende, är Islams mäktiga, målmedvetna framträngande från norr mot söder. Vi minnas alla, hurusom under den första kristna tiden det fanns

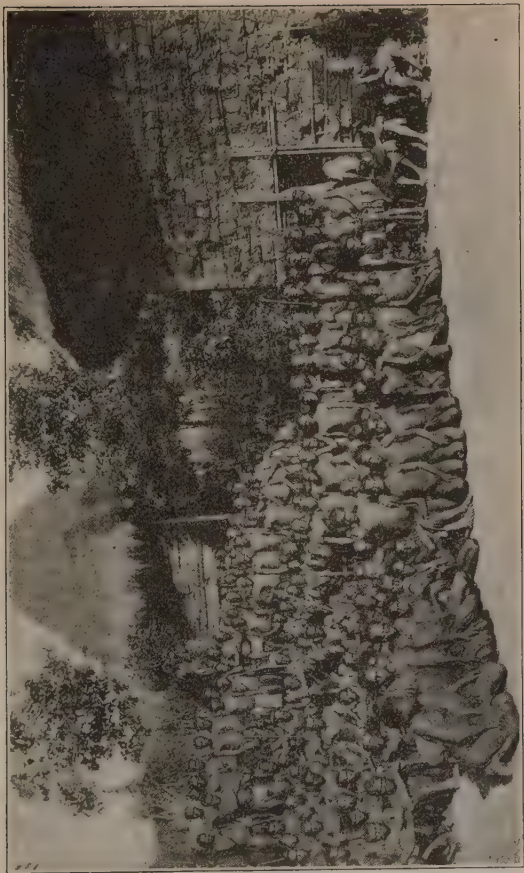

MISSIONSSKOLAN I CHRISTIANSBORG.

en blomstrande kyrka i norra Afrika med lifskraftiga församlingar i Egypten och hela norra kuststräckan västerut. Vi behöfva ju blott erinra om den blomstrande kateketskolan i Alexandria och om en hel rad af män, hvilkas namn alltjämt lysa med oförbleknad klarhet i historien, såsom en Clemens, Origenes, Atanasius, Tertullianus, Cyprianus och Augustinus. Framträdde så muhammedanismen och utbreddes med en förvånansvärd hastighet under sjunde och åttonde århundradena. Denna förledande, den sämre delen af människo-naturen tilltalande religion utplånade nästan helt

kristendomen i Afrika. Och här har den hållit stånd alltjämt sedan. För närvarande uppgifves antalet muhammedaner i Afrika uppgå till omkring femtio millioner. De hafva en trettonhundraårig historia bakom sig där, framtränga med kraft, med en målmedveten och fanatisk hänförelse att bringa folken söder om Sahara, i det ydsträckta Sudan, under den falske profetens spira. Hvad göra vi för att rädda dessa olyckliga människor undan en sådan fara?

En annan fiende, som hotar Afrika, är den moderna materialismen, mammonsdyrkan med all dess förbannelse, brott och laster. Som ofvan antyddes, äger Afrika oerhörda skatter, materiella resurser af stort värde, som göra det till ett hjälplöst rof för samvetslös vinningslystnad å de hvites sida. Evangelium är enda botemedlet för och skydd mot denna förödelse. Slafhandeln och införandet af rusdrycker ibland de infödde utgöra nattsvarta brott, som de mäktiga kristna nationerna äro skyldiga till, och som i sanning borde beröfva sådana länder som England, Tyskland, Frankrike, Belgien och Förenta staterna att bära namnet kristna. Slafhandeln och rusdrycksförsäljningen ha medfört namnlöst lidande och elände samt en sedlig förnedring värre än hvad hedendomen i dess lägsta former åstadkommit. Islam så väl som denna världens gud, Mammon, för dem är Afrika med dess framtidsmöjligheter ett åtrådt byte. Men vi kristna böra vara lika mycket angelägna och än mera att bringa denna världsdel till Kristus. Låtom oss andligen taga landet i besittning för att rädda dessa många millioner oändligt värdefulla människosjälar.

EN GRUPP HEDNINGAR FRÅN KAMERUN.

Men det var ju om vår mission i Afrika denna lilla uppsats egentligen skulle handla. Hvad som sagts ofvan rörer ju ej den direkt. Jag har emellertid velat fästa läsarens uppmärksamhet på det skriande behovet af missionsverksamhet i Afrika och de rika tillfällen som här på allra senaste tiden öppnats för framgångsfull mission. Hvad beträffar vår mission här, så få vi blott säga, att det icke är mycket att omtala. Vi ha ännu knappast börjat något arbete därute. Men vi böra känna oss tacksamma, att åtminstone de allra mest nödvändiga förberedelserna äro nu fullbordade för att upptaga arbetet på allvar.

Vi hafva nu tvenne missionärer därute på fältet, nämligen pastor och fru Ralph D. Hult. Pastor Hult reste öfver till Afrika hösten 1919 och har alltså nu varit där nära två år. Han har varit sysselsatt med att lära språket. Han har ock gjort viktiga undersökningsresor ibland de olika hedniska stammarna, hvarest vårt fält troligen kommer att förläggas. I början af detta år företog han en ganska lång färd, som varade öfver tre månader, och besökte ett tjugotal olika hedniska stammar.

Utom dessa tvenne äro nu pastor och fru John N. Steimer på väg dit ut. Alltså hafva vi nu en liten förtrupp af fyra för att börja vårt viktiga arbete därute.

Vårt fält kommer att blifva i Britiska Nigerien. Af Sudan förenade missionens kommitté därute äro vi erbjudna att öfvertaga ett distrikt som benämnes Kona Munuye. Här kommer alltså vår första station att förläggas. Denna delen af Sudan är belägen i den stora Chad-sjöns bäcken.

söder om Sahara-öknen, midt inne i det inre af landet, ungefär ett tusen mil norr om ekvatorn, med hälsosamt klimat.

Det är af stor strategisk betydelse att nu skyndsamt bedrifva kraftig missionsverksamhet i denna trakt af Afrika för att sätta en damm emot muhammedanismens väldiga framträngande just här från nordost.

Ett annat macedoniskt rop om hjälp har nått oss, just som dessa rader nertecknas, och det är från förra tyska Ostafrika. Här har bedrifvits under en lång följd af år en framgångsfull luthersk mission. Nu äro de tyska missionärerna fördrifna, sedan landet kom under Englands välde, och det är fara att denna blomstrande mission skall förfalla. Det fält som erbjudits oss är beläget i Tanganyika-territoriet i närheten af Kilimandjaros alptrakter. Här är friskt klimat och en redan väl ordnad mission med flera stationer. Det fordras inemot \$50,000 årligen för dess underhåll samt sex missionärer som ledare. En hel här infödda lärare finnes redan här med ett antal kristna, som uppgår till öfver 3,000.

Missionsstyrelsen är nu i stort bekymmer, om möjligen vår synod kan rädda denna stora, viktiga missionsplantering i Ostafrika. Låtom oss bedja Herren, att inom vår kyrka ett så stort missionsintresse må uppväckas, att vid vårt nästa synodalmöte vi må kunna fatta beslut om att ej blott bedrifva mission i Sudan, där vi nu redan ha tvenne missionärsfamiljer, utan att vi äfven må kunna sända åtminstone ett par missionärer till att börja med till Ostafrika. Blifve detta vårt stora böneämne under den närmaste framtiden!

Betänk nu, dyre läsare, det kritiska läge, hvori Afrika just nu befinner sig. Det gäller ingenting mer och ingenting mindre än hvem som skall få väldet i denna stora framtidsrika världsdel, antingen Islam och modern materialism, som förkväfa allt ädelt och bringa obotlig skada, eller Kristus, hans evangelium, som allena kan rädda och omdana Afrikas vanlottade människor till ett lif värdigt dyrt köpta evighetsvarer.

“Huru skoda de då åkalla den, på hvilken de icke tro? Och huru skola de tro den, som de icke hafva hört? Och huru skola de höra, utan att någon predikar?

Och huru skola de predika, utan att de varda sände, såsom det är skrifvet: ‘Huru ljufliga äro icke deras fötter, som frid förkunna, deras, som godt förkunna?’” Rom. 10: 14, 15.

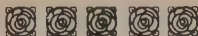
J. EKHOLM.

Skolverksamheten

*Blif ett föredöme för de troende, i tal, i
umgängelse, i kärlek, i tro, i renhet.*

1 Tim. 4: 12.

Augustana Teologiska Seminarium

Denna artikels öfverskrift är namnet på Augustana-synodens förnämsta och betydelsefullaste lärdomsanstalt. Vårt läroverk, Augustana College and Theological Seminary, begynte som ett teologiskt seminarium, ehuru ett pro-seminar var förbundet därmed. Före år 1860 studerade våra prästkandidater vid Norra Illinois-synodens läroverk i Springfield, Ill. Pastor L. P. Esbjörn var skandinavisk professor där, men på grund af N. Illinois-synodens lösa ståndpunkt i lärofrågor inlämnade prof. Esbjörn sin afskedsansökan 1860. Då prof. Esbjörn afreste till Chicago på våren, följde de flesta af de skandinaviska studerande med honom. Den 23 april 1860 samlades ombud från de skandinaviska konferenserna i svenska kyrkan i Chicago, Ill. Den 27 april fattades det epokgörande beslutet att upprätta ett eget läroverk och vidtaga åtgärder för att stifta en egen synod. Detta beslut förverkligades vid det första synodalmötet i Clinton, Wis., den 5—11 juni. Ringa såg den samling ut, som fattade det viktiga beslutet, men en kärntrupp var det. Både synod

och läroverk fingo namnet Augustana, det latinska namnet på Augsburgiska bekännelsen. Därmed uttryckte denna heroiska synod sin bekännelse-trohet.

År 1863 beslutade synoden att flytta skolan från Chicago till Paxton, Ill. Detta beslut fattade prof. Esbjörn som ett stort misstag, och denna flyttning var en af anledningarna till prof. Esbjörns afflyttning till Sverige. Utan tvifvel begick synoden ett stort misstag. Om läroverket förblifvit i Chicago, hade det rönt större framgång och besparats många finansiella bekymmer. Flyttningen till Rock Island var ju mera klok, ehuru förläggandet af läroverket bland kullar och raviner har inneburit och kommer att innebära stora kostnader. Sedan 1875 har den svenska kyrkans i Amerika största lärdomshärd legat vid den stora flodens strand, och våra lärare och studerande ha under den finansiella lifskampen fröjdats sig åt den sköna naturen i Mississippi-dalen. Försök ha gjorts att flytta seminariet till Chicago eller Minnesota, men synoden har först i St. Peter, 1894, och sedan i Chicago, 1921, med stor majoritet afgjort, att den teologiska afdelningen skall förblifva i Rock Island. Den pågående insamlingen af medel för att bygga seminariebyggnader och det redan visade intresset vid subskriptionen båda godt för framtiden. Om allt går väl, skall seminarieafdelningen få sitt eget hem. Ännu ha inga afgörande mått och steg tagits, men när denna teckning läses, har antagligen det viktigaste blifvit bestämdt. Må Gud få leda byggnadskommittéen och skolstyrelsen, så att den rätta byggnadsplatsen väljes och den bästa arkitekturen med tilltalande yttre och

med inre modern ekipering antages! Enligt min tanke borde seminariebyggnaderna placeras utmed sjunde ave. boulevard. Seminariet, som är synodens enda universitetsafdelning och för kyrkan den viktigaste lärdomsskolan, bör ligga på en lätt tillgänglig plats, dit vårt folk utan besvärlighet kan komma vid besök i Rock Island. Framtiden skall utvisa, om denna min åsikt var korrekt. Men hvad än må beslutas om läge och arkitektur, må vi arbeta för seminariets framgång!

Hvarför samlades våra fäder år 1860 på Jefferson Prairie nära Clinton, Wis., till kyrkomöte? Jo, de besjälades af samma mäktiga känsla, att en synod måste stiftas och ett teologiskt seminarium upprättas för att tillvarataga de skandinaviska immigranterna i andligt och kyrkligt hänseende. Tiden var inne för sådana stiftelser, ty från år 1853 hade emigrationen från Sverige tilltagit i stor skala. Det var en Guds tydliga ledning, då pastorerna Esbjörn, Hasselquist, Carlsson, Swensson och O. C. T. Andrén påverkades att lämna Sverige för att i Förenta staterna tjäna som själasörjare bland de förskingrade landsmännen. Längre fram kom pastor O. Olsson och många studerande från fädrens land. Men under de tre sista årtiondena har det öfvervägande antalet teologie studerande utbildats här vid läroverk inom synoden. Ofta inträffar det, att studerande och studenter från Sverige återvända till den svenska kyrkan efter några års tjänstgöring inom vår kyrka här i landet. Det är därför bäst, om vi kunna uppfostra våra egna män. Augustana College och konferensläroverken ha därför en stor mission att utföra jämte deras allmänna bildnings-

arbete bland studerande, som icke hafva prästkallet i sikte. Hvad hade det blifvit af vårt svenska folk, om Augustana-synoden icke uppstått? I denna artikel kunna vi icke besvara frågan. Men svaret är ju tydligt. Den svenska nationen här i landet och Sverige står i stor tacksamhetsskuld till Augustana-synoden och dess läroverk för svenskhetens bevarande och allt hvad det innebär. Utan Augustana teologiska seminarium hade vi icke kunnat erhålla präster. Prästerna, som predikat på svenska och spridt den svenska litteraturen, ha uppehållit fosterlandets kultur och sammanbundit vårt folk i enigt sträfvan-
dande för behållandet af den tro, som skyddar den sanna friheten. Den amerikanska nationen har sitt bästa stöd i den lutherska kyrkan och i de evangeliska kyrkor, som stå den lutherska kyrkan närmast. Under vårt folks nu pågående amerikanisering ledes det genom Augustana teologiska seminarium i rätta spår, och genom våra läroverks allmänna understöd kan vår synod, när tiden är inne, blifva en engelsk eller amerikansk synod med samma namn och undgå att uppslukas af andra synoder. De flesta af våra studerande kunna nu med god färdighet predika på båda språken. Må det blifva hvarje teologie studerandes mål att predika korrekt, hvilket språk han än begagnar! Vi ha nu också studerande, som blott begagna sig af engelskan, och det är seminariets skyldighet att gifva dessa studerande kurser på engelska, så att vi må behålla dem för att verka bland den stora ungdomsskara, som icke kan för-
måås att bruka svenska språket. Många präster, som ifra för ungdomens bruk af modersmålet,

kunna icke förmå sina egna barn att tala svenska. Det skulle vara intressant att få veta, om några hem finnas, där barnen i hemmet uteslutande tala svenska. Huru står det till i prästhemmen? Hvilket är hvardagsspråket vid våra skolor? Men jag gläder mig åt att många af dessa amerikanserade barn ännu värdera svenskan som religionens språk. Dock måste vi vara på vår vakt, att vi icke förlora denna vår ungdom, hvilken i affärlifvet blott brukar engelskan. I en tid af brytning som vår har det teologiska seminariet en stor uppgift att fylla. Väl är det därför, som synoden beslutat att uppföra passande byggnader för det teologiska seminariet. Må icke skolstyrelsen begränsas för mycket i byggnadsmedel, ty seminariets byggnader böra ha ett utseende värdigt vår kyrka och vårt namn! Förra sommaren besågo vi seminariebyggnader vid Columbia-universitetet, som voro prydliga i arkitekturen och ändamålsenliga i inredningen. Vi vänta ju icke att få sådana byggnader, inom hvilka professorerna äfven kunde hafva bekväma hem, men vi skulle önska erhålla byggnader, som både i yttre och inre hänseende befordrade det viktiga arbetet inom deras murar. Ja, intet arbete är mera viktigt än det som utföres inom seminariet.

Tänk, om vi kunde teckna så konkret som möjligt arbetet inom ett teologiskt seminarium! Men det skulle kräfvat en längre artikel, för hvilken rum nu icke finnes. Våra präster känna ju till det. Tänken blott på, att tjugofem kurser med underafdelningar genomgås under tre år, och att lärarna eller professorerna äro endast fem, jämte två i retorik och sångöfning! I det seminarium

i New York, som vi besågo i somras, tjänstgöra tjugotre lärare. Det är ju sant, att studentantalet är större, men blott omkring hundra fler, om vi räkna våra post-graduenter. Vi hoppas också, att vårt studentantal skall betydligt ökas. Vilja alla våra präster verka därför, skall det lyckas.

Det kan intressera läsaren af denna artikel att lära känna, att bibelkurser jämte den regelbundna gamla och nya testamentets exeges gifvas fem timmar i veckan, samt att dessa kurser äfven kunna tagas som ett valfritt ämne i stället för hebreiska, detta senare i sådana fall, då studerande önska graduera och icke taga högre examina. Bibelkurserna gifva i högre och grundligare mening, hvad de s. k. bibelskolorna meddela. Under de senare åren har ett s. k. "Assembly" hållits hvarje torsdag eftermiddag, då professorerna eller då och då inbjudna talare hållit föreläsningar öfver viktiga frågor, som sedan äfven diskuterats.

De s. k. "Post Graduate Courses" ha ökat professorernas arbete, men de ha omfattats med allmänt intresse, icke blott bland våra egna pastorer, utan äfven inom andra synoder. Dessa kurser gifva präster tillfälle att fortsätta högre studier under kompetent ledning. Äfven kunna dessa studier bereda tillfälle att aflägga högre examina, som leda i ordning till graderna B.D., S.T.M. och S.T.D. Unga prästmän, om icke äldre, borde begagna sig af förmånen att under sina forna lärares assistens fortsätta högre studier. Om vårt seminarium skall följa med sin tid och uppfylla sin mission, borde i en snar framtid en professor kallas att taga hand om de extra bibelkurserna,

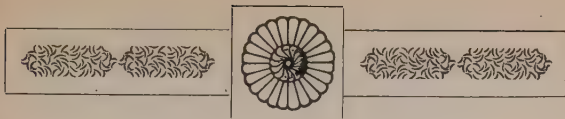
och en eller två docenter borde kallas eller utnämnas för att bistå de ordinarie professorerna. Synodens val af dekanus har redan visat sig bära frukt i seminariets inre ordning och i flere hänseenden. När de nya byggnaderna blifvit uppförda med ändamålsenliga föreläsningssalar och trefliga studenthem, kunna vi motse en ljus framtid med större framgång än någonsin. Genom seminariets förblifvande i Rock Island åtnjuta vi fortfarande förmånen af Denkmann-biblioteket och den stora gymnastikbyggnaden. Men i seminariets föreläsningsbyggnad måste också anordnas rum för referens-bibliotek.

Då vi i andlig åskådning eller vision betrakta den nya teologiska föreläsningsbyggnaden med ett torn, som vi hoppas få se i verkligheten, är det ingenting så glädjande som det faktum, att Augustana är ett verkligt Augustana, där undervisning meddelas enligt Guds ord och vår lutherska bekännelse. I de europeiska teologiska fakulteterna söker man förgäfves den trohet mot Guds ord, som kännetecknar Augustana teologiska fakultet. Och om vi jämföra fosterlandets teologiska fakulteter med dotterkyrkans teologie professorer och teologie studerande, finna vi, att Augustana står främst i renlärighet enligt den lutherska uppfattningen af Guds ord. Sorgligt står det till i många af de reformerta teologiska skolorna, där modernismen gripit omkring sig med en ruinerande framfart mot den lära, som var utmärkande för den konservativa reformationen. Satans största och listigaste anfall mot kristendomen är den destruktiva bibelkritiken med förnekandet af den fullständiga gudomliga inspira-

tionen af bibeln. Vi lefva i affallets tidsperiod. Må vårt seminarium och vår synod fortfarande "kämpa för den tro, som en gång för alla blifvit öfverlämnad åt de heliga"!

C. E. LINDBERG.

Gustavus Adolphus College

En sextioårig historia

Sedt från svensk-amerikansk synpunkt är Gustaf Adolfs läroverk redan ärevärdigt af ålder, blott två år yngre än synoden själf och dess gemensamma läroverk. Nästa maj firas, om Gud vill, under pågående konferensmöte, en jubelfest å skolhöjden med anledning af läroverkets sextio-åriga historia, hvarur vi här nedan vilja låta några brottstycken passera i hastig revy.

Vårt läroverk bär ett ärorikt namn, namnet på en som skapade både läroverk och universitet, namnet på honom, som först drömde om att uppbygga en svensk luthersk kyrka i Amerika. Detta namn är emellertid icke förbundet med läroverkets första period. I Red Wing var bytingen (likom nyfödda barn i allmänhet) namnlös. I East Union hette den först Minnesota Elementarskola och sedermera St. Ansgars Akademi. I folkets mun blef detta ofta "Carver-skolan" eller "Jacksons skola". Nu låter det G. A. C.

Gustaf Adolfs dröm om upprättandet af ett nytt Sverige i Amerika förverkligades efter hans död, men hans nit för kristlig bildning fattades. Där-

för gick det också till slut i kras i kyrklig såväl som i politisk mening. Hade Nya Sveriges lutheraner följt exemplet af Massachusetts' puritaner, så hade ingen någonsin tänkt på den lutherska kyrkan såsom en utländsk kyrka i Amerika. Ty vid samma tid, då Kalmar Nyckel anlände, lade puritanerna grunden till sin första prästskola och vårt lands första läroverk, Harvard College.

Adertonhundratalets svensk-lutherska nybyggare insågo emellertid behovet. Dessa nybyggare i nordvästerns vildmarker hörde till vårt lands grundläggare lika väl som det Nya Englands pionjärer. Och de voro liksom dessa några få fattiga nykomlingar, då grunden 1862 lades till Minnesota-konferensens äldsta institution. Man kunde då vädja till en liten skara af omkring ett tusen skandinaver (norskarne voro ju också med till 1870). Om man i dag räknar konferensens medlemmar och andra, som hafva särskild orsak att hysa intresse för vårt läroverk, så finner man ett hundra tuseñ.

Skolans stiftare var en grundläggare som få, den unge pastor Erik Norelius. Det stora behovet och det till synes afskräckande afståndet från Illinois gaf upphofvet. Man behöfde både predikanter och skollärare. Den allmänna folkskolans tid hade ännu icke kommit, och man behöfde skollärare i hvarje församling, om barnen icke skulle växa upp till vildar. Man tänkte sig först, att Ansgars-skolan skulle blifva ett lärareseminarium för hela synoden. Att fostra lärare är fortfarande ett af läroverkets viktigaste värf, men dessa verka dock mestadels i statens skolor.

Pastor Norelius grep sig verket an på hösten

DE FÖRSTA SKOLBYGGNADERNA I RED WING OCH EAST UNION.

1862 i sammanhang med sin församlingsskola. "Den svenska ladan" i Red Wing, konferensens äldsta kyrka, i dag ett renoveradt boningshus, var den första skolbyggnaden. Jonas Magny var den förste och ende eleven 1862, men efter nyår kommo tio till, däribland några kvinnliga.

I förhållande till konferensens styrka var elevantalet större än nu, och konferensen, som tyckte att det var en god början, började diskutera en fråga, som aldrig tycktes kunna blifva afgjord, nämligen den om skolans läge. På ett undantag när har intet af synodens läroverk förlagts i någon storstad. Augustana flyttade från Chicago och Upsala från Brooklyn, och Gustavus Adolphus kom aldrig till Minneapolis. Universitet tillhöra storstäderna, men landets starkaste lutherska läroverk, liksom läroverk i allmänhet, äro belägna å mindre platser. Antingen Minnesota-konferensens beslut år 1904 var visligt eller ej, så är det nog oåterkalleligt. College-afdelningen har varit stadd i ständig tillväxt sedan 1904; och att nu flytta betydde icke blott att förlora ett fastighetsvärde på en half million, utan också att samla mer än en million till för nytt land och nya byggnader.

Liksom Augustana flyttade till Paxton, så förlades verksamheten i Minnesota ute på landet i East Union-settlementet, aldrig mindre än tre engelska mil från järnväg och närmaste "stad". Och då Augustana flyttades till Rock Island, fick också Minnesota-konferensen snart ett nytt skolhem.

Med undantag af ett år, då J. J. Frodeen intog hans plats, stod pastor Andrew Jackson vid styret under hela Carver-perioden. Han var en man af gamla stammen, kraftig, pietistisk och respekter-

rad. Ibland var han ensam om undervisningen. Det var icke godt att fördela eleverna i klasser, mycket olika som de voro i ålder och kunskaper, fast mestadels med ytterst ringa förberedande bildning. Undervisning meddelades på både svenska, norska och engelska, mest likväl på förstnämnda språk. En blockhus-kyrka blef omdanad till skolhus. Allt var primitivt, men det såg likväl till en början lofvande ut. Man kom och gick utan vidare ordning, men det kunde finnas så många som sextio elever på en gång, många utaf dem East eller West Union-bor. Lokalintresset var prisvärdt stort.

Men det började gå baklänges, och utsikterna mörknade. Finansfrågan var svår, t. o. m. fast rektorslönen i början var blott fyra hundra dollars. Pastor Peter Carlson hittade på idén, att skolan skulle förvärfva sig en mjölkvarn, hvars afkastning skulle underhålla verksamheten, men resultatet blef en missräkning. Det var blott i Minneapolis, som mjölnare blefvo bottenrika.

Vi få dock icke förringa verksamhetens i East Union ärofulla resultat. Det var något underbart med denna landtskola, något storslaget i karaktären, som med så ringa medel kunde fostra sådana män för kyrkans, läroverkens och statens tjänst. Vi möta dem sedermera som konferensordförande, läroverksrektorer, vetenskapsmän, öfverstar i För-enta staternas armé, domare vid statens högsta domstol, statsguvernörer. Det var här som John Lind gjorde sina första lärospån i Amerika. Läroverket är stolt öfver sina alumner, men aldrig har dess verksamhet burit rikare frukt än under dessa första anspråkslösa år.

KVARNSTENEN I KVARNEN, SOM UPPFÖRDES I CARVER
FÖR SKOLANS UNDERHÅLL.

Det var i synnerhet Norelius, som ifrade för flyttning. Hans idé var att förbinda verksamheten med det nya statsuniversitetet i Minneapolis på så sätt, att de studerande skulle studera därstädes, men att de skulle bo och få sin svenska och religiösa fostran vid ett Gustaf Adolfs-institut, som skulle tillhöra konferensen. Svenskarna i Minneapolis voro ännu få, men man hade löfte om amerikansk hjälp. 1873 års ekonomiska kris om-

intetgjorde emellertid hela planen. Det var också ekonomisk misräkning, som trettio år senare återomintetgjorde tanken på flyttning till tvillingstäderna.

Då Minneapolis-planen blef om intet, var det i stället en skåning från Scandian Grove, Andrew Thorson, som började agitera för läroverkets förläggande i St. Peter. Man hörde sig för hos konferensen. Tiderna voro bistra, och ingen annan stad var färdig att täfla om läroverkets gunst. Och så beslöts det att antaga St. Peters anbud om tio acres land och tio tusen dollars. Det var icke heller så lätt för St. Peter att infria detta löfte, medan gräshopporna härjade i trakten.

Läroverket inkorporerades under sitt nuvarande namn, och en allmän insamling, den första, gjordes inom konferensen för att erhålla medel för den nya skolbyggnaden. Med knapp nöd lyckades man anskaffa medel, så att byggnaden kunde fullbordas. Att erhålla en rektor var också svårt, men slutligen antog pastor J. P. Nyquist kallelsen, och på hösten 1876 började skolverksamheten i St. Peter. Elevantalet var till en början lika litet och undervisningen lika elementär som i East Union. Men man hade åtminstone en byggnad, som kostade minst tjugufem tusen dollars, och som nog icke hade sin make i synoden. Byggnaden innehöll både klassrum, matsal och boningsrum för studerande, lärare och lärarefamiljer. Kritiker påstodo, att man slagit på för stort, och att en så stor byggnad aldrig komme att behövas. Inom några år var likväl denna profetia befunnen falsk. Då nya byggnader tillkommo, kallades den

första byggnaden för "the Main Building", numera "the Old Main."

År 1880 anlände pastor M. Wahlstrom, och påföljande år blef han läroverkets rektor. Han kvarstod på denna post under tjugutre års tid, och med honom inträdde en lofvande utvecklingstid. Vid hans sida märka vi dr J. P. Uhler, nestorn bland synodens lärarekrafter, som nu fullbordar sitt fyrtionde år i tjänsten, och som 1911—13 var läroverkets tillfällige rektor. Dr Wahlstrom ansåg, att Gustavus Adolphus, som ännu blott var en förberedande skola, borde göra skäl för namnet "college", och därför tillades i mån af förmåga den ena klassen efter den andra, tills läroverket 1889 blef ett fullständigt "college". En handelsskola och en musikafdelning kommo äfven till stånd. North och South Halls och rektorns bostad uppfördes 1884. Två år senare uppfördes en gymnastiksal, som nu ändtligen tjänat ut. Denna byggnad tillkom mestadels på de studerandes egen tillskyndelse och kostade blott några hundra dollars, men fick likväl sedermera tjäna både såsom gymnastiksal, musikhall och auditorium vid morgonbönen och allmänna sammankomster. 1887 tillkom en större byggnad, som numera hyser läroverkets bibliotek.

Men så kom nittio-talet med sina svåra tider, och nu växte intet annat än skulden. Det andra kunde icke växa, ty det var redan för trångt, och medel för nya byggnader kunde icke anskaffas. Men man kan icke stå stilla, och därför kom det en af dessa periodiska kriser i skolans historia, på hvars utgång seger eller undergång bero.

Många trodde nu, att räddning vore att söka i

DR O. J. JOHNSON.

flyttning till tvillingstäderna. Man delade sig i två partier och kämpade med alla medel till buds. St. Peter segrade till slut, och under dr P. A. Mattsons ledning började nu en tid af tillväxt, som fortgått under hans efterträdare, dr O. J. Johnson, som sedan 1913 stått vid styret. Det är egentligen blott college-afdelningen, i början mycket svag, som vuxit, tills den öfverflyglat de öfriga afdelningarna. Tre andra läroverk hafva uppstått i Minnesota, hvilka jämte lokalskolor öfverallt dela fältet, hvad dessa afdelningar beträffar.

År 1905 fullbordades ett auditorium, för hvilket medel samlats hufvudsakligen i St. Peter och dess omnejd, och 1910 invigdes ett förstklassigt dormitorium för damer, som tillkommit genom Andrew Carnegies gåfva af 32,500 dollars, en gåfva som i sin ordning kommit oss till del genom guvernör John Johnsons tillskyndelse. Vi börja emellertid åter blifva trångbodda, och mera utrustning och flera byggnader behöfvas väl.

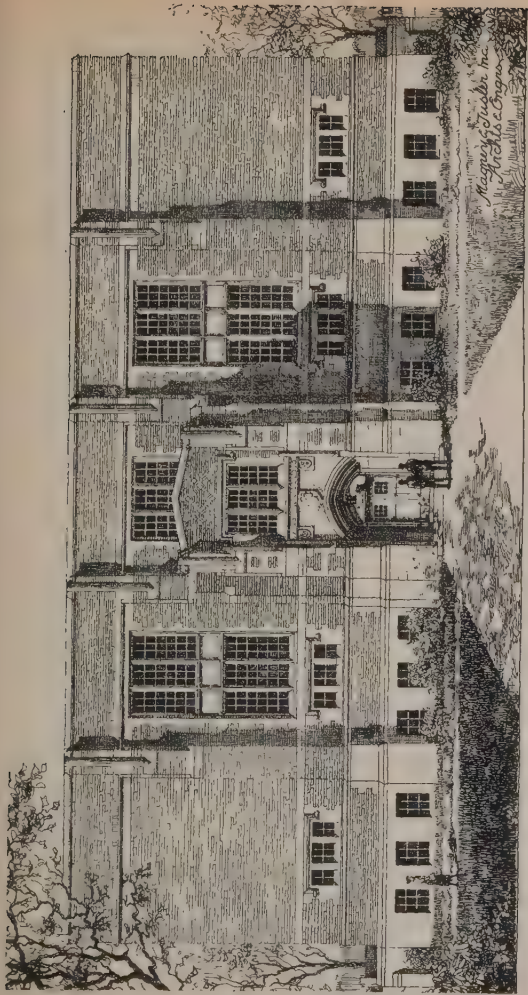
Det är i synnerhet en byggnad, som länge saknats, men som, då detta skrives, ändtligen är under uppförande. Det har tagit vårt folk sextio år att förstå, att en gymnastiksal hör till det nödvändiga i vår tid. Den gamla dragiga träbyggnaden passade ungefär lika bra som forna dagars oxspann, torfhyddor och blockhus-kyrkor för nutida förhållanden. Mången tänker i fråga om en gymnastiksal endast på atletisk sport, och det har utkämpats en hård kamp i synod och konferens om sådan sports berättigande. Frågan är också en af de svåraste att finna den rätta psykologiska och kristliga lösningen för. Mången opponent har slutat med att med glädje se egna söner utvecklas till präktiga sportsmän. Det gäller att gå den gyllene medelvägen, att finna den sporre till hälsa och kraft, det utlopp för ungdomlig energi och entusiasm, som annars kunde få mindre oskyldiga följder, men att på samma gång förblifva en sann gentleman och icke förledas till allt för gängse öfverdrifter. Men hufvudmålet med en gymnastikbyggnad är en vetenskaplig kroppslig utbildning, fostrandet af en sund kropp för en sund själ. Det är i synnerhet den världseröfrande svenska gymnastiken, som här hålles i sikte.

"JOHNSON HALL" ELLER "LADIES' DORMITORY."

Den ekonomiska frågan kommer väl alltid att förblifva en lifsfråga. Skolan i Red Wing kostade ingenting utom för lokalförsamlingen. I East Union kom underhållet till större del från närliggande trakt, men sparsamma gåfvor inflöto utifrån, oftare i cents än i dollars. Med St. Peter-perioden kom ett allmännare understöd, och principen om så många cents per kommunikant vann småningom gehör. Det var ledsamt att göra insamlingar för att betala skolskulder; bättre vore det att samla fonder. Så tänkte man redan på sjuttio-talet, men tanken förverkligades långt senare. Dr L. G. Almén gjorde början, J. J. Hills och C. A. Smiths löften gåfvo inspirationen, en jätteansträngning gjordes med pastor Solomonson i spetsen, och 1914 kom slutligen segrerns tacksägelsestund. Läroverket var nu i besittning af en grundfond på öfver två hundra tusen dollars.

Men så kom kriget, och penningen sjönk i värde, medan elevantalet och krafven i stället stegrades. Andra läroverk till höger och vänster, lutherska och reformerta, katolska och okyrkliga, drefvos häraf till att samla millionfonder, och G. A. C. blef allt mera efter. Kom så till slut ett storartadt löfte om ett hundra tusen dollars, penningar ursprungligen skänkta af den äldre Rockefeller. Det beror nu på om vi lyckas uppfylla villkoren. Det gäller att inom närmaste framtid betala alla skulder och utgifter, gymnastikbyggnaden inberäknad, och att dessutom samla två hundra tusen dollars att läggas till grundfonden. Åter pågår därför en kamp, hvars utgång betyder seger eller nederlag. Med Guds hjälp skall slaget vinnas, och läroverket får då fira sin sextioårs-fest med

DEN NYA GYMNASIUM-BYGGNADEN.

Maguire & Co. Inc.
Architects & Engineers

öfver en half million dollars i fonder och en liknande summa i fastighetsvärde och andra resurser.

Af de senare årens händelser minnas vi i synnerhet världskrigets ingripande i läroverksamhetens gång. Under några månader företedde vi anblicken af en fullständig militärskola, och militäriska öfningar fortlefde under två års tid. Hundratals studerande och forna studerande iklädde sig militärdräkten, och flera offrade sina lif på krigets altare.

Om utrymmet tilläte, så vore det mycket att säga om kursernas ökande och modernisering enligt statens och universitetens fordringar och tidens behof, om litterär och musikalisk verksamhet och om det religiösa och sociala lifvets yttringar. Ogräs spirar naturligtvis upp bland hvetet. Af de tusenden, som här fått en del af sin fostran, är flertalet ännu i lifvet, och de flesta hafva förblifvit sin kyrka trogna och gjort heder åt sin Alma Mater. Det religiösa intresset har växlat mellan ebb och flod, men har sällan varit starkare än nu. I synnerhet har intresset för hednamissionen blifvit allt varmare med åren. En mindre procent inträder dock nu än förr i prästämbetet, men detta motväges delvis genom att studentantalet stiger. Under trettio års tid hafva mindre än sex hundra tagit studenten, men 1922 kommer t. ex. troligtvis ett femtiotal att graduera på en gång. Ginge det däremot bakut med våra egna läroverk, så blefve det snart få präster eller inga alls. Ledande lekmän behöfvas ju också å skilda fält, och G. A. C. har fostrat många sådana. Tre af Minnesotas guvernörer hafva t. ex. varit

intimt förbundna med vår skolverksamhet: John Lind, John Johnson och alumnen Adolph O. Eberhart.

Våra alumner hafva lyssnat till idealismens stämma hellre än materialismens röst vid valet af lefnadskallelse. Helt få äro därför "rika" i vanlig mening. Af våra manliga alumner, som nästan mangrant tillhöra vårt eget kyrkliga folk, har mer än en tredjedel valt prästens eller missionärens kall. Närmare en tredjedel har valt lärarebanan, och åtskilliga af dessa äro i synodens tjänst. Elfva procent äro blifna affärsmän, åtta procent ägna sig åt lagfarenhet eller politiska sysslor, åtta procent äro läkare eller tandläkare, två procent tidningsmän och en half procent militärer (i fredstid n. b.). Alla andra lefnadskallelser, farmarens och ingenjörens inberäknade, utgöra tillsammans omkring fem procent. Var förvissad om att en liknande analys af ett universitets abiturienter komme att ådagalägga en väsentlig olikhet, med "praktiska" värf i majoriteten och prästens gärning nästan okänd.

CONRAD PETERSON.

Några drag ur skolverksamhetens historia inom Kansas-konferensen

Ett utmärkande drag för de svenska lutherna i Amerika har alltid varit nitälskan för bildning och upplysning. Redan tidigt började ock bland våra svenska nybyggare i Kansas frågan om upprättandet af ett förberedande läroverk inom konferensens område att diskuteras. Det egentliga steget för denna vackra tankes realiserande togs år 1879 af Bethania-församlingen i Lindsborg, Kansas. På församlingens sockenstämma samma år beslöts nämligen att utlägga en del af det kyrkoland, som församlingen förut fått såsom gåfva, i stadstomter samt att anslå hälften af de medel, som skulle inflyta, till en fond för upprättandet af ett förberedande läroverk.

År 1881 beslöt man att sätta i verkställighet den påtänkta planen om ett läroverks upprättande på västerns slätter. Saken omfattades med varmt intresse af ledaren, dr Carl Swensson, och de öfriga pastorerna inom Smoky Hill-distriktet. För första året skulle emellertid blott ett försök göras, och dr Swensson skulle ikläda sig all risk i finan-

siellt hänseende. Såsom lärare engagerades herr J. A. Udden, hvilken samma år vid Augustana College aflagt mogenhetsexamen.

Den 15 oktober 1881 skulle den nya anstalten öppnas. Såsom lektionsrum begagnades skolorummet i Bethania-kyrkan. På den utsatta tiden infunno sig lärarne, pastor Swensson och herr Udden, men icke en enda elev anmälde sig den första skoldagen. Elever kommo dock så småningom, så att antalet under det första året uppgick till 27. Utgifterna under skolans första år belöpte sig till \$279 och inkomsterna till \$299.

För att skaffa skolan mera lämpliga lokaler inköpte dr Swensson på våren 1882 det gamla folkskolhuset i Lindsborg. Samma år skänkte ock Bethania-församlingen ett kvarter land i den stadsdel, som blifvit utlagd i tomter. Till detta område, den s. k. parken, flyttades det inköpta huset, som sedan tillbyggdes och uppdelades i tvenne lektionsrum. Det nya skolföretaget började omfattas med allt större och mera allmänt intresse, och på mötet i Marion Hill i juli 1882 upptog Smoky Hill-distriktet den unga skolplantan såsom sin, och dess förut antagna namn, Bethany Academy, fastställdes. Att handhafva skolans affärer och utöfva uppsikt öfver arbetet tillsattes en af åtta medlemmar bestående direktion. Den första styrelsen bestod af följande medlemmar: pastorerna J. Seleen, A. W. Dahlsten, P. M. Sannquist och C. A. Swensson samt lekmännen Chas. J. Strömquist, J. Thorstenberg, John A. Swensson och A. Lincoln. I september samma år blef läroverket lagligen erkändt samt erhöi af staten Kansas sin oktroj.

DR CARL SWENSSON,
Bethany Colleges grundläggare.

Den 4 oktober invigdes läroanstalten, och följande dag tog det andra skolåret sin början. Elevantalet var i början 44, men steg under årets lopp till 92. Förutom prof. J. A. Udden engagerades för detta läsår såsom lärare prof. E. Nelander, och såsom biträdande lärare studeranden C. G. Norman. Under årets lopp blef prof. Nelander vald till läroverkets rektor, hvilken befattning han sedan innehade ända till våren 1889.

Det stigande elevantalet gjorde snart uppförandet af en särskild byggnad för skolans matinrättning och boningsrum för de studerande nödvändigt. Strax efter nyåret 1883 påbörjades arbetet på den nya byggnaden, och skred detsamma framåt, så att på hösten samma år huset var färdigt.

Redan från början hade man önskat, att Bethany Academy skulle ställas under hela Kansas-konferensens vård och skydd. Så skedde ock på konferensmötet i Mariadahl i mars 1884. På detta möte upptog Kansas-konferensen såsom sina skolor de båda läroverken Bethany Academy i Lindsborg, Kansas, och Luther Academy i Wahoo, Nebraska. Den sistnämnda skolan upptogs likväl inom kort af den år 1886 nybildade Nebraska-konferensen.

I samma mån elevantalet växte, blef det nödvändigt att anskaffa flera lärarekrafter och för öfrigt utvidga verksamheten. Hvarje år visade framsteg, men äfven nya behof och fordringar. Behofvet af rymligare och lämpligare lokaler blef allt större. Svårast blef bristen på utrymme under åren 1885—1886. Såsom lektionsrum fick man använda en gammal smedja, som blifvit en smula uppsnyggad, ett gammalt hotell och en del andra mindre ändamålsenliga lokaler. En ny läroverks-

byggnad var ett nödvändigt villkor för framtida utveckling. Det första steget mot detta mål togs på hösten 1885, och vid konferensens årsmöte 1886 bemyndigades styrelsen att genast skrida till verket med den nya läroverksbyggnadens uppförande. Med sällspord ifver upptogs arbetet. Ritning till det nya huset uppgjordes af arkitekten L. G. Hallberg i Chicago, och pastor J. Holcomb kallades att förestå byggnadsarbetet, ett uppdrag som han utförde på ett mästerligt sätt. Redan vid vårterminens början den 12 januari 1887 var den stora och ändamålsenliga byggnaden så pass färdig, att man kunde inflytta i densamma. Af mången ansågs den nya byggnaden vara allt för stor, men det dröjde icke länge, förrän man tog allt utrymme i besittning. Förutom de redan nämnda byggnaderna har man den svenska paviljongen, ett större auditorium rymmande 2,400 personer, samt ett modernt bibliotek, skänkt af Andrew Carnegie. Många sade, då dr Swensson i ett kritiskt skede af skolarbetet, tvärt emot mångas råd, så godt som på egen hand företog sig att bygga ett auditorium, att han antingen var vriden eller åtminstone aldrig skulle gå i land därmed. Han såg längre, ty just detta blef Bethanys räddning. I denna enkla, men dock ändamålsenliga byggnad hållas de stora sångfester, som äfven i fråga om det finansiella varit lyckade och inkomstbringande.

Kurser och afdelningar hafva hållit jämna steg med tidens kraf och fordringar. Läroverket, hvars första namn var Bethany Academy, har undergått följande förändringar och utvecklat sig på följande sätt: 1885 förändrades namnet till

BETHANY COLLEGE. HUFVUDBYGGNADEN.

Bethany Normal Institute, 1886 tillades en college-klass (freshman), och skolans namn blef Bethany College and Normal Institute. 1888 tillades sophomore-klassen, 1889 junior-klassen och 1890 senior-klassen, då skolan blef ett fullständigt college. Den första afgangsexamen i college ägde rum 1891, och bestod klassen af följande medlemmar: Eric Glad, John Westerlund, Ernst F. Pihlblad och Julius Lincoln. Handelsskolan upprättades 1881, musik-konservatoriet 1885, Model School 1886 och konstafdelningen 1890. Under läsåret 1896—97 tillades ett "Department of Oratory and Elocution," 1898—99 en "School of Shorthand and Typewriting." Arbetet i Model School nedlades 1919. De olika afdelningarna gestalta sig enligt senaste katalog på följande sätt: College, Förberedande, Musik, Konst, Expression, Domestic Science och Affärsskola. Lärokurserna äro i öfverensstämmelse med andra ledande skolors inom staten och landet, och afgangsbetyg berättigar till "Teacher's certificate."

Musik-konservatoriet och därmed förbundna sång- och musikfester har gifvit lärdomshärden i Lindsborg rykte och anseende i vida kretsar. De årligen återkommande Messias-festerna locka tusenden till den lilla staden under festveckan. Många komma från långt aflägsna trakter. Om detta arbete säger dr Norelius: "Denna årligen återkommande sångfest är något fullkomligt enastående i musikaliskt afseende. Flera utaf världens prisade storsångerskor hafva stått undrande vid denna företeelse och sökt förklaring öfver huru denna Messias-sång har kunnat uppkomma där borta på Kansas' prosaiska prärier bland en

hop enkla landtbor, som kommo dit för femtio år sedan såsom fattiga immigranter. Denna förundran kan man icke riktigt fatta, förrän man infin- ner sig i Lindsborgs auditorium och får se den samlade sångarskaran och orkestern på den rym- liga estraden. Då man ser den stora kören af ofta mer än 600 män och kvinnor, de senare alla hvitklädda, resa sig upp och hör den falla in med sin väldiga körsång, ja, då är den, som inte har några strängar i sin själ, som röras och gifva en harmonisk genklang af Messias-sången, högligen att beklaga."

Vid Bethany College hafva allt sedan dess grund- läggning såväl manliga som kvinnliga studerande mottagits. Redan från början hade man nämligen fastställt som skolans mål att vara en läroanstalt, där vår svensk-amerikanska ungdom, män och kvinnor, kunde få tillfälle att förvärfva sig allmän bildning och äfven utbilda sig till lärare och lära- rinnor. Samuppfostran har därför under lärover- kets hela historia varit ett utmärkande drag, och de vackra resultat, som ernåtts, tala mer än till- räckligt för dess lämplighet.

Läroverket har under sin fyrtioåriga tillvaro haft att kämpa med många svårigheter, och stund- om har framtiden tett sig mörk och dyster. En af de svåraste frågor man haft att lösa har varit den finansiella, och vi kunna tryggt säga, att ingen af synodens inrättningar haft svårare problem än Bethany. Vid ett tillfälle i läroverkets historia belöpte sig skulden till något öfver \$80,000. Läro- verket var för sitt underhåll hufvudsakligen bero- ende på det understöd, konferensens församlingar kunde lämna, men tiderna voro svåra, och åker-

• DR E. F. PIHLBLAD,
Bethany Colleges president.

bruket, de svenska nybyggarnas förnämsta inkomstkälla, hade utsinat på grund af missväxtår. Styrelsemedlemmar och andra hade undertecknat Bethanys skuldförbindelser. Det var vemod och klagan i bygden, och mången till och med föreslog, att skolans dörrar skulle stängas och dess verksamhet upphöra. Dock, sådana förslag vunno ej genklang i grundläggarens, dr Swenssons, sinne. Han trodde på Gud och Kansas-konferensens folk, och med hopp och frimodighet blickade han mot framtiden. Med kristligt hjältemod grep han sig verket an att rädda Bethany, och i detta sitt värf hade han hjälp af samhällets nitiske grundläggare, dr O. Olsson, under åren 1888—89 och senare af dr J. Telleen. Båda utförde ett kraftigt räddningsarbete. Under år 1889, ett af de hårdaste och mest bekymmersamma skeden i läroverkets historia, inflöto trots tryckta konjunkturer \$22,793.09. Då dr Telleen i mars 1892 nedlade sin befattning som läroverkets finansagent, fortsattes arbetet mot skuldfrihetsmålet. Förutom dr Swensson deltogo pastorerna Seleen, Floreen, Brandelle och Walleen i arbetet. Vi glömma icke heller de öfriga pastorerna och en skara af hängifna lekmän, som ifrigt kämpade för Bethany under dessa år. — Äfven sedan denna tid har man haft skuldbördor att kämpa med. Under dr Frank Nelsons ledarskap gjordes en lyckad insamling för skuldens afbetalande, och nu senast, vid konferensmötet i Salemsborg, Kansas, då läget åter var kritiskt, beslöt konferensen att samla \$125,000 för Bethany: \$75,000 för skuldens utplånande och \$50,000 för grundfondens stärkande. Insamlingen förestods af läroverkets president, dr Pihlblad,

och styrelsen. Inom loppet af tre månader hade man inom den i numerärt afseende ringa konferensen samlat \$130,000. Dessutom hafva afgifterna till skolan betydligt höjts för att därigenom undvika vidare skuldsättning och för att befrämja den kristliga bildningens danande ibland oss.

Bethanys skiftesrika historia, historien om dess strider och motgångar, allt vittnar om Guds nådefulla ledning och om enfaldig barnatro, om tåresådd och glädjeskörd. Dess utveckling har skett med raska steg. Att den svensk-amerikanska läroanstalten på Kansas' prärier på den korta tiden af fyrtio år skulle nå en så hög grad af utveckling, var väl något dess grundläggare knappast kunde ana den minnesrika oktober-dagen, då arbetet påbörjades i Bethania-kyrkans skolrum. Det hoppet synes ock vara fullt berättigadt, att Bethany College allt fortfarande skall gå framåt och allt framgent försvara sin plats som ett af den svensk-amerikanska bildningens hufvudsäten.

Sedan 1889, då dr E. Nelander på grund af nedbruten hälsa afsade sig rektorssysslan, förestods Bethany af dr Carl Swensson. Detta ämbete innebar i viss mening icke något nytt, ty alltifrån läroverkets grundläggande var han den ledande själen i arbetet och bar alltid den tyngsta bördan. Såsom skolman och läroverkspresident gjorde dr Swensson sitt inflytande känt i vida kretsar. Stor, ja, oersättlig kändes förlusten, då budet kom, att han den 16 februari 1904 slutat sina dagar. Till att upptaga den fallnes mantel valde konferensen vid mötet i Salemsborg, 1904, dr Ernst F. Pihlblad, en af Bethanys alumner och, under en följd af år, lärare och vice president. På ett

BETHANY COLLEGE. CARNEGIE LIBRARY.

förtjänstfullt sätt har han skött det mångsidiga och ofta rätt pröfvande skolarbetet.

Är manne vår skolverksamhet värd de uppoffringar, som blifvit gjorda? Tänka vi på våra skolors uppgift, så är svaret snart gifvet. Om det ej varit några läroverk, vore ej Augustana-synoden hvad den är. Om vi ej arbetade och uppoffrade för dessa läroverk, vore vi ej trogna vår af Gud gifna kallelse. Frukterna af vårt skolarbete kunna ej beräknas i dollars och cents. Alla som hafva ett vaket öga för tidens kraf och kyrkans väl, alla med samfundssinne, inse vikten och betydelsen af vårt skolarbete och den välsignelse, som Gud genom denna verksamhet tillskyndat oss.

Under den tilländagångna fyrtio-års-perioden har en stor skara af unga män och kvinnor tagit vederbörlig afgangsexamen inom skolans olika afdelningar. Af de 397 unga män och kvinnor, som graduerat från det egentliga college, äro 80 pastorer inom den lutherska kyrkan och sju inom andra samfund, 120 äro professorer och lärare, åtskilliga äro läkare, advokater, tidningsmän, jordbrukare o. s. v. Icke mindre än 21 af konferensens pastorer äro alumner från Bethany. I sanning, när man tänker på dessa många alumner från de olika afdelningarna, af hvilka största delen gör rätt för sig därute i världen och plikttroget fyller sin lefnadskallelse, så måste man med glädje erkänna, att arbetet vid Bethany redan burit härliga frukter, och dess mission är välsignelserik. Senapskornet har växt till ett stort skuggrikt träd. "Af Herren är det skedt, och det är ett under för våra ögon."

A. W. L.

Om vår skolverksamhet

Då vi sätta oss in i ofvan angifna ämne, så tränger den ena frågan efter den andra fram. *Hvad är ändamålet med vår skolverksamhet?* Från början var det att gifva våra barn en *kristlig bildning*. Fäderna skrefvo äfven mycket om att ändamålet var att utbilda präster, skollärare och organister, som skulle tjäna vårt samfund. Sällan, om någonsin, säges någonting om att utbilda lekmän för ledarskap i våra församlingar eller att fostra män i ledet. Men i alla fall var målet att gifva våra egna barn tillfälle att fostras af kristliga lärare i en kristlig omgifning, så att de skulle få en kristlig bildning.

Hvad är ändamålet med bildning? Nog svarar mången, att ändamålet med bildning är att beredas för en bättre utkomst i lifvet. Andra tänka, t. o. m. om de ej säga det, att ändamålet med bildning är att förkofras på hufvudets område, så att man kan lättare draga fördel af sin nästa i handel, affär, byte o. s. v. Den som kan och vill tänka sundt ser, att båda dessa svar ej äro de rätta. Vi vilja hellre hålla för, att ändamålet med bildning är förnämligast "realiserandet af ett obe-

fläckadt och heligt lefverne", eller med andra ord "grundläggandet af rätta lefnads-principer och hjärtats förädling." Och det är ju klart, att detta mål kan ej nås utan genom de medel, Gud förordnat.

Motsvarar vår skolverksamhet för närvarande detta ändamål?

Betraktar man skolverksamhetens nutidsläge i ljuset af svaren på de två ofvan angifna frågorna, är nog mången färdig att lättvindigt säga, att allt står väl till. Åtskilliga skulle törhända säga, att allt är i virrvarr. Dessa svar äro icke korrekta, ty mycket är mönstergillt och mycket annat är eländigt.

Men vill man verkligen ha reda på läget, så bör man först se på resultatet från de förra årens verksamhet, om det är i öfverensstämmelse med det ursprungliga ändamålet, och äfven jämföra det med nutidens resultat och tendenser.

Onekligen ha våra skolor tjänat vårt samfund. Våra präster och missionärer och många af våra mest framstående lekmän ha kommit från våra skolor. I det stycket ha våra skolor motsvarat fädernas önskemål. Och då vi försöka att tänka på det omätliga resultat, som vunnits blott genom prästernas verksamhet för att realisera ett heligt lefverne och att grundlägga rätta lefnads-principer bland vårt folk, såväl som befrämjandet af Guds rike, manas man till tacksamhet för de sköna frukter, våra skolor burit. De ha varit plantskolor för Guds rike.

Men hur är det nu? Ha vi slagit in på annan stråt och annat område? Äfven härutinnan må vi säga, att det är icke så illa, som mången tror.

De som stå vid styret, tro vi, sträfvat efter samma mål som fäderna. Nog har man kommit in på irrvägar emellanåt, men man har snart letat sig tillrätta igen,

Vi kunna tillitsfullt säga, att våra skolor söka äfven i dag som i förra tider att gifva våra barn en kristlig bildning, så att de kunna realisera ett heligt lefverne och bli trogna vår kyrka och skickliga att tjäna inom församlingen och samfundet. Och hvad beträffar medel att vinna detta mål, tro vi, att man anlitar samma medel nu som förr, Guds heliga ord.

Härmed vilja vi icke säga, att tendenser och frestelser icke smyga sig in, hvilka hota att leda oss på villospår. Det faller så lätt och ligger så nära till hands, att man vill likna andra. Under det att våra skolor äro samfundsskolor, vill man äfven göra dem till allmänna skolor, så att allt som förekommer vid sådana skolor skall äfven förekomma vid våra egna läroverk. Häri ligger en stor fara. Detta gäller såväl kurser som det sociala lifvet.

Det vore godt och väl, om våra colleges kunde meddela undervisning i alla ämnen liksom våra universitet, men det är alls icke nödvändigt för oss såsom ett samfund. Den högre tekniska undervisningen i profana ämnen kunde vi lätt lämna åt staten. Vårt område borde för närvarande inskränkas till att gifva undervisning i sådana ämnen, som ungdom vanligtvis studerar, medan de äro mellan 15 och 25 år. Under den åldern gifvas den trogne kristlige läraren ypperliga tillfällen att undervisa i de allmänna ämnena från kristlig

synpunkt, så att de unga få en kristlig åskådning af lifvets problem, hvilket är fundamentalt.

Det sociala lifvet vid våra skolor har många sköna drag. Det är ett nöje att se vår ungdom umgås på ett kristligt sätt. Nog vill världslifvet smyga sig in, ja, till vår stora sorg, har smygt sig in vid våra skolor, särskildt under och efter krigsåren. Flärd, lyx och världsliga nöjen ha tilltagit vida mer, än man skulle önska, och ha sina förespråkare t. o. m. bland lärarna. Här gäller det för våra fakulteter att stå fasta och icke gå med strömmen. Om man på något ställe skulle vänta och fordra, att det sociala lifvet skulle ha kristlig anda och prägel, så är det vid våra samfundsskolor. Släppa vi efter i det stycket, trängas snart bönestunderna åt sidan, och smak för det allvarliga förloras.

En annan tanke träder fram; äfven den är värd att tänka på. Våra academies synas trifvas bäst, då de stå för sig själfva och ej i förening med ett större college. Törhända det skulle vara en vinst i att ha våra academies för sig själfva, åtminstone en i hvarje konferens.

Ännu en fråga tränger sig fram. *Hvilken del eller afdelning har gifvit och gifver den största vinsten?* Låt oss först se, hvarifrån våra präster ha kommit.

Genom en liten undersökning finna vi, att Augustana-synoden har ordinerat 163 präster de senaste sex åren.

Af dessa ha 147 fått sin utbildning vid våra academies eller dylika samfundsskolor, under det att blott 16 ha erhållit motsvarande bildning vid högskolorna.

Med hänsyn till ålder, då de kände sig kallade till att inträda i prästämbetet, svarade 81, att de bestämt sig för prästämbetet, innan de voro 20 år, 41 emellan 20 och 25 år, de öfriga mera obestämdt.

148 ha utbildats vid våra egna colleges, och alla med blott ett undantag ha tillbringat från ett till tre år vid vårt seminarium.

Då vi besinna, att vi ha blott omkring 200 unga män i våra academies och tusental i statens högskolor, så är det högeligen betecknande, att utaf de få vid våra academies få vi under sex år 147 som inträda i seminariet, under det att blott det ringa antalet 16 kommer ifrån högskolorna, — då vi besinna detta, blir man snart öfvertygad om att, skulle vi lita på statens skolor att fylla våra colleges med elever för att sedan inträda i seminariet, det snart skulle bli tunt med elever i seminariets lektionssalar, ty under de sista sex åren ha vi fått mindre än tre om året från det hållet.

Och när vi se på åldern, då unga män bestämma sig för prästämbetet, märka vi, att hälften af dem varit kallade, innan de voro 20 år. Många af de öfriga säga, att de känt sig kallade under de tidigare åren, men på grund af den långa studietiden framför dem ha de slagit det ur hågen, till dess de blifvit äldre. Således har nog mången med mig känt en längtan efter att bli präst vid 15 års ålder, men ej vågat besluta sig därtill förrän vid mogen ålder.

Inom parentes kunna vi säga, att sex af de sexton, som kommit från statens skolor till seminariet, äro prästsöner, och fem af de öfriga, som vi personligen känna till, ha kommit från de mest pietistiska hem man kan tänka sig, så att det

större antalet, som kommit från det hållet till seminariet, har gjort det på grund af den ovanligt goda omgifning de åtnjutit i sant kristna hem, oberoende af deras skolbildning.

Från dessa fakta sluta vi, att åldern, då unga män bestämma sig för prästämbetet, såsom en regel, är högskoleåldern, 15—18 år.

Och vidare, vi måste vända oss till våra academies för rekryter för vårt seminarium.

Denna slutsats är alls icke något hugskott, utan hvilar på fakta och tarfvar allvarligt begrundande. Det är visserligen icke behagligt att göra jämförelser, men när vi märka det lilla elevantalet i våra academies och stora antalet af våra barn i högskolorna, och å andra sidan det öfvervägande stora antalet, som kommit från våra högskolor till våra colleges, och det lilla antal som inträdt från våra academies, tvingas man att dra den slutsatsen, att det är våra academies, som förse vårt seminarium med elever, och icke våra colleges. Med andra ord, då unga män inträda i våra colleges, ha de redan beslutat sig för sitt lefnadskall.

Vi vilja härmed alls icke säga, att våra colleges äro öfverflödiga, nej, de äro ytterst nödvändiga, men man måste börja med en tidigare fostran, om de unga skola förstå, att Herren kallar. Våra colleges måste taga de unga från våra academies och fortsätta fostringen för Herrens tjänst. Skola de gå från academies till statens skolor, skulle de flesta snart råka in på sidospår.

Vi ha nu skrifvit om präster, men samma regel och samma slutsats gäller utbildandet af ledande lekmän i samfundet, söndagsskollärare, såväl som

män i ledet. Hittills ha vi fått ledande män för samfundet, som erhållit sin fostran i Sverige, eller under gynnsammare förhållanden än de, under hvilka ungdomen nu fostras. Hädanefter måste vi själfva fostra och utbilda våra ledande män, annars äfventyra vi både tro och lära, och det blir icke lätt att vara präst i Augustana-synoden, då flertalet af våra ledande män har en annan anda än den Augustana-synoden gillar.

Och vi böra hafva det klart för oss, att det är icke blott prästen och skolläraren, som behöfva kristlig bildning. De äro genom sitt kall i ständig beröring med Guds ord. Affärsmannen, läkaren, lagkarlen, farmaren o. s. v., hvilka äro ständigt utsatta för större frestelser, behöfva det så väl som någon. Och hvad är skönare i ett hem än en kristligt bildad moder?

Det förnämsta vid våra skolor måste vara lärarna. Dessa måste ha samma anda, som man önskar se utgå från skolan. Dessa lärare måste vara skickliga, men därtill nöjda och belåtna och glada i sin tjänst. Deras löner måste vara tillräckliga och deras arbetstimmar ej för långa. Begåfvade, praktiska och kristligt sinnade lärare äro de enda som duga vid våra skolor. Heder åt våra trogna lärare, som ställa sig i Herrens tjänst, då de gå in i klassrummen. Säga hvad man vill, vår framtid såsom ett folk, kyrka och land beror i betydlig mån på skolläraren. Det är lärarna vid våra skolor, som inplantera ideal, som grunda sig i Guds ord, och hvilka skola bestå, då allt annat grusas.

Intet land, intet folk, ingen individ är trygg utan kristendom. Såsom medlemmar af en evan-

gelisk kyrka är det vår plikt att förse våra barn med undervisning i detta ämne, icke nätt och jämnt, utan rikligt, och särskildt under högskol-åldern. Därtill tro vi ock, att vid alla våra skolor borde fullständiga bibelskolkurser erbjudas. Vi närma oss ju ditåt mer och mer, och så bör det vara. Intet giltigt skäl finnes, hvarför icke dylika kurser kunde gifvas vid alla våra academies. Vi bedja och hoppas, att den dagen är nära.

Vilja vi nära den förhoppningen, att vi skola ha ett behörigt antal präster i framtiden, måste vi förvisso se till, att vårt seminarium är tillbörligt försedt med byggnader och annat som behöfves. Vi måste äfven gifva våra colleges tillbörligt underhåll. Men det att vårt seminarium inhyses i präktiga byggnader och våra colleges blifva erkända af staten och vidt beryktade, hjälper icke saken, om vi icke underhålla våra academies, så att de bli de bästa skolor för våra barn, och att vårt folk mera allmänt sänder sina barn till dem. Göres icke detta, skola vi i en snar framtid få ångra vår försummelse.

Önska vi allvarligt att befordra vårt missionsarbete, så måste vi underhålla våra academies; skola vi få ett tillräckligt antal präster, så måste vi förstärka våra academies. Skola vi i framtiden ha ett tillbörligt antal män och kvinnor i våra församlingar såsom ledare, så måste vi fostra den större delen af dem vid våra egna academies. Vilja vi ha dessa präster, missionärer och ledande män, så måste de komma från våra egna led, vara våra egna barn. Framtiden beror på förstärkandet af den afdelningen, som är grundläggande, *våra academies.*

Vårt ansvar är stort. När Kristus instiftade sin kyrka, gaf han prästämbetet och nådemedlen såsom gåfvor till församlingen. Han gaf dem icke till staten, och därför får ej staten göra intrång på detta område, men bör göra det möjligt för församlingen att oförhindradt förvalta dessa gåfvor. Är detta förhållandet, har församlingen fått dessa gåfvor, så åligger det också församlingen att förvalta de pund, hon mottagit. Nådemedlen förvaltas af våra präster. Präster utbildas vid våra skolor. Våra skolor fostra äfven män i ledet, så att de bli förtrogna med och tillgifna vår tro och lära. Utan präster, utan nådemedlen, utan tillgifna församlingsmedlemmar, hemmastadda i Guds ord och bekanta med samfundets allmänna angelägenheter, går snart vår kyrka sin undergång till mötes. I sanning, ansvaret är stort.

Det gäller för oss att oupphörligt kämpa för våra kristliga skolors upprätthållande och att med ord och handling understödja dem som bära ansvaret, att de må få mod och frimodighet att föra arbetet framåt i den rätta riktningen, och att de må göra detta med fröjd och icke med suckan.

A. T. SEASHORE.

AUGUSTANA COLLEGE OCH TEOLOGISKA SEMINARIUM.

Uppsater i blandade
ämnen

"Guds ord och löfte skall bestå."

Sv. Ps. 124: v. 4.

Doktor Martin Luther och Riksdagen i Worms

“Inför höfdingar och konungar skolen I framdragas för min skull, till vittnesbörd för dem och för hedningarna. Men när de antvarda eder, så varen icke bekymrade, huru eller hvad I skolen tala; ty det skall gifvas eder i den stunden, hvad I skolen tala. Ty det är icke I, som talen, utan det är eder Fadens Ande, som talar i eder.”

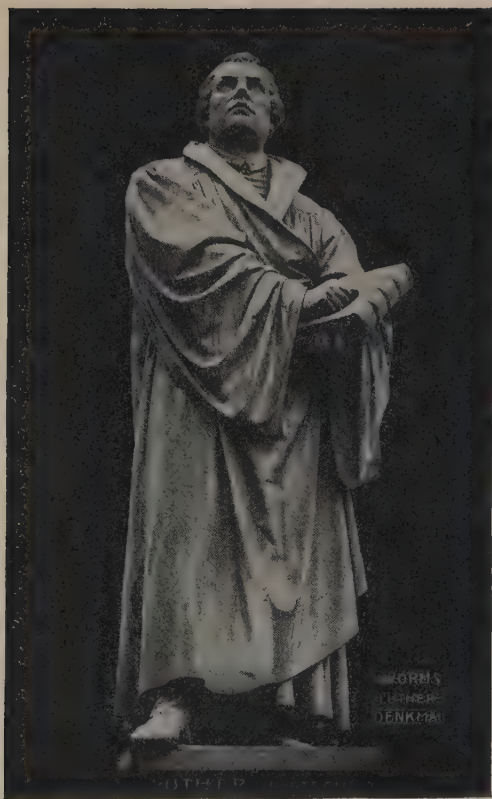
Dessa Herren Jesu ord, i Matt. 10: 18—20, till sina lärjungar fullbordades äfven på vår lärofader dr M. Luther på riksdagen i Worms den 17 och 18 april 1521. Vi kalla oss lutheraner, och må vi göra det, såsom den ädle markgrefven Georg af Brandenburg gjorde det. Han sade: “När jag tillfrågas, om jag med mitt hjärta och min mun bekänner de läror, hvilka Gud bragt fram genom sin tjänare dr Luther, så hvarken tvekar jag för eller blyges jag för att kalla mig själf lutheran. I denna mening är jag och skall jag, så länge jag lefver, förblifva en lutheran.”

Staden Worms är en af Tysklands minnesrikaste städer. Under romerske kejsaren Augusti

tid anlades vid Rhen-flodens strand en fästning, i hvars skydd uppväxte en stad, som under femte århundradet blef konungasäte för burgunderna och sedan för frankerna. Till Worms kommo år 829 svenska män från staden Birka och anhöllo hos kejsar Ludvig den fromme om påbörjandet af kristen missionsverksamhet i vårt gamla fädernesland, hvarför också Ansgarius skickades dit. Ryktbarast är dock riksdagen i Worms, som hölls år 1521, emedan dr Martin Luther offentligen inför denna riksdag afgaf svaromål om sin tro och lära, då han blifvit ditkallad af den tyske kejsaren Carl den femte och rikets ständer.

Kejsar Carl V hade ärft sina fäders karaktärsdrag; på fädernesidan härstammade han från den ridderlige tyske kejsaren Maximilian och på mödernet från det bigotta spanska konungahuset. Redan konung i Österrike, Neapel, Nederländerna och Spanien, hade han, 19 år gammal, blifvit vald till tysk kejsare år 1519. Tyska furstar och ridhare hade stora förhoppningar om honom, och han hade omkring sig flera politiskt skickliga rådgifvare, bland hvilka den förnämligaste var hans biktfader Glapio, en slug och beräknande prelat.

På hösten 1520 kom kejsaren till Tyskland för att på Carl den stores graf i Aachen erhålla kejsarkronan och hålla sin första riksdag, och han öppnade densamma storståtligt i Worms den 28 januari 1521. I sitt trontal lofvade han återställa tyska rikets forna makt och välde. Men under föregående förhandlingar hade den påflige nuntien, italienaren Aleander, hotat riksständerna: "Om ni tyskar, som betalen allra minst till påfven, afskudden eder det påfliga oket, så skola vi sörja

DOKTOR MARTIN LUTHER.

därför, att I skolen döda hvarandra inbördes och vada i edert blod.”

Spanska inkquisitionen hade åren 1507—17 bränt på bål 2,536 personer anklagade för kätteri, och då Carl V blef tysk kejsare, begärde Spanien hos påfven, att samma inkquisition skulle införas i Tyskland. Men innan kejsaren kom till Worms, hade han på genomresan i Nederländerna hört, huru förhatliga dessa blodsdomar voro i norra Europa. Luther hade i Wittenberg, 1517, med sina 95 teser uppträdt emot aflatskrämeriet, och i Leipzig, 1519, hade han häfdat den Heliga skrifts auktoritet öfver kyrkomötens beslut. Påfven Leo X hade därför bannlyst Luther, och då det påfliga sändebudet med bannlysningbullan infann sig hos kejsaren, svarade denne, att han skulle visa sig gunstig, om påfven gynnade honom och icke hans fiender. I Nederländerna lät kejsaren dock bränna Luthers skrifter, men afvaktade för öfrigt påfvens ställning till honom och hans rival, konung Frans I i Frankrike.

Påfven utfärdade ånyo, den 3 januari 1521, med ännu skarpare ord bannlysningen mot Luther och uppfordrade den världsliga makten att straffa honom såsom en dömd kättare. Påfven skref ett smickrande bref till kejsaren, och därefter, den 13 februari, uppträdde påfliga sändebudet, nuntien Aleander, inför riksdagen och skildrade Luther såsom en för riket farlig person samt påstod, att påfven uttömt all sin faderliga mildhet på kättaren. Nuntien fordrade äfven, att riksständerna skulle såsom lekmän helt enkelt lyda ”den helige fadern”.

Kejsaren ville nu såsom ”kyrkans lydige son”

utföra uppdraget mot Luther; men riksständerna vägrade. Kurfursten af Sachsen fordrade, att dr Luther, den berömde professorn vid hans universitet i Wittenberg, icke skulle dömas af riksdagen ohörd, utan förhöras af opartiska och lärda män. Carl V hade genom kurfursten fått den tyska kejsarkronan och ville ej gärna bryta med honom. Gentemot Aleanders stämplingar, men enligt Guds skickelse begärde sålunda ständerna, att Luther skulle kallas att personligen infinna sig på riksdagen. Kejsaren stadfäste beslutet och undertecknade själf, den 6 mars, lejdebrefvet jämte kallelsen till Luther, som lydde: "Ärevördige, käre, andäktige! Alldenstund vi och det heliga rikets ständer nu här församlade beslutit undersöka den lära och de böcker, du låtit utgå, så hafva vi, på det att du med fullkomlig säkerhet må komma och återvända, gifvit dig vår och rikets lejd, som vi härmed sända. Och är vår allvarliga vilja, att du genast rustar dig till resan, så att du inom 21 dagar enligt lejdebrefvet infinner dig här hos oss och icke uteblifver samt ej fruktar våld eller orättvisa. Ty vi vilja upprätthålla denna lejd. Vi äro förvissade om din ankomst, och att du fullgör vår allvarliga åstundan." Några dagar därefter undertecknade dock kejsaren ett mandat, att alla Luthers skrifter skulle öfverlämnas åt öfverheten. Han ville sålunda blidka Aleander, som genast skref till påfven, att man ej önskade Luthers ankomst till Worms, utan blott ville skrämma kät-taren.

I trots af kejsarligt lejdebref hade reformati-
ons förelöpare Johan Huss gripits och bränts på
bål i Kostnitz 1415. Men Luther var villig att

offra sitt lif i Worms, emedan han genom Guds ord var viss om att Kristus gifvit sitt lif för honom. Då kurfursten genom sin biktfader Spalatin underrättat honom om riksdagens beslut, svarade Luther genast: "Så vidt det beror på mig, och om man kallar mig, skall jag komma... Fly vill jag icke, återkalla ännu mindre. Herren Jesus gifve mig kraft."

Aleander hotade ständerna; men Glapio gaf illfundigt det rådet, att "Luther skulle återkalla somliga af sin skrifter och stanna kvar i Sachsen, ty då skulle påfven nog ändra sin dom." På sådant sätt sökte den kejserlige biktfadern hindra Luthers ankomst till Worms. Kurfursten ingick ej på dessa Glapios listiga planer.

Medan Luther inväntade kallelsen från riksdagen, predikade han två gånger dagligen, skref på sin Förklaring öfver Psaltaren och utgaf första delen af sin Evangeliepostilla. Då dagligen antalet af litterära smädeskrifter mot Luther växte, skref han slutligen ett bestämdt och skarpt svar på romerske dominikaner-munken Katharinus' skrift, som denne hade tillägnat kejsaren och Aleander öfverlämnat åt honom.

Då rikshärolden Sturm anländt till Wittenberg med lejdebrevet, gjorde Luther sig resfärdig och lämnade Wittenberg den 2 april. Stadsstyrelsen förskaffade honom hästar och vagn, hvori han afreste jämte sin trofaste ämbetsbroder Nicolaus Amsdorf, en ordensbroder Petzensteiner från Nürnberg och en pommersk adelsman Peter Suaven såsom representant från den studerande ungdomen vid universitetet. Framför dem red riks-

härolden, och med dem följde Herrens änglavakt och trogna vänners förböner.

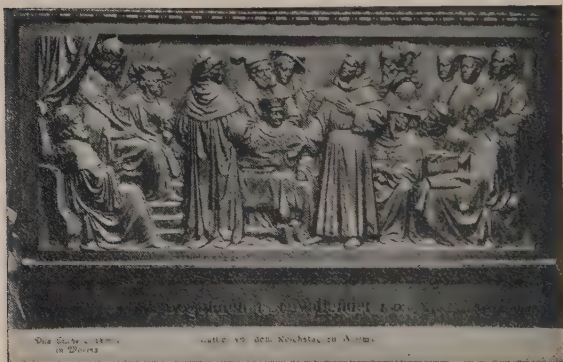
Det var härliga vårdagar både i naturens och i nådens rike under denna färd, ty hvarhelst Luther färdades, framströmmade stora folkskaror för att se och höra denne oförskräckte evangeli förkunnare. Särskildt festligt mottogs han vid sitt forna universitet i Erfurt, där han den 7 april, första söndagen efter påsk, predikade öfver dagens text, Joh. 20: 19—23. Han talade ej om sig själf eller sin resa, utan hjärtevarmt om de troendes saliga frid i Jesu sår. I Erfurt slöt sig Luthers vän Justus Jonas till resesällskapet, och under den fortsatta färden predikade Luther Guds ord i Gotha, Eisenach och Frankfurt.

Med fast förtröstan på Guds nådelöften och därför stark i den Helige Ande nalkades Luther Worms. Både det kejserliga och det påfliga partiet förskräcktes för sådant mod; men för lejdebrevets skull vågade de icke att undanröja honom. De försökte, ehuru fåfängt, att genom underhandlingar förhåla tiden, till dess lejdebrevet ej längre hade laga kraft.

Tisdagsförmiddagen d. 16 april anländer Luther och hans ressällskap till Worms, och en skara rytare, mest af kurfurstens beskickning, möter honom utanför stadsporten. Väktaren på domkyrkans torn tillkännager genom trumpetstötar Luthers ankomst, och öfver 2,000 människor skynda genast ut på gatorna för att se honom. Stor var nyfikenheten, då furstar, biskopar, riddare o. s. v. drogo in i Worms, ännu större var deras äflan att få se kejsaren och sedermera den mexikan, som Ferdinand Cortez hade sändt. Men otalig

blef den folkmassa, som trängdes för att få se Luther, och alla undrade öfver hvad han skulle säga på riksdagen.

Luther blef den 17 april kallad af riksmarskalken att klockan 4 på eftermiddagen stå till rätta för kejsaren och riksständerna. På utsatt tid följ-

LUTHER INFÖR RIKSDAGEN I WORMS.

de Luther honom till det biskopliga palatset, där riksdagen hölls. Hit fördes han på omvägar, emedan skådelystna folkhopar uppfyllde gatorna samt stego till och med på taken och trängde sig in i palatsets förstuga.

Luther stod nu inför kejsaren, påfvens legater, sex kurfurstar, många furstar och biskopar samt riksständerna, bland hvilka flera voro hans fiender. Riksmarskalken bjöd Luther tiga, till dess han tilltalades, och på kejsarens uppdrag framträdde nu mot honom Johan von Eck, domprost

åt kurfursten af Trier. Han frågade Luther först på latin och sedan på tyska, om han erkände sig som författare till vissa framlagda böcker, och för det andra om han ville återkalla deras innehåll eller framhärda däruti. Sedan på begäran af Hieronymus Schurff från Wittenberg böckernas titlar blifvit upplästa, svarade Luther på latin och sedan på tyska och erkände sig såsom författaren, men sakta bad han om betänketid för den andra frågans besvarande för att, såsom han sade, "kunna svara utan förnärmande af Guds ord och utan fara för själen."

Kejsaren såg nyfiket och öfvermodigt på Luther och förklarade sedan genom Eck, att Luther ej var värd att att få sin bön beviljad, men att kejsaren af anbornen godhet ville bevilja honom en dag till öfverläggning att muntligen gifva sitt svar. Det kejsarliga kallelsebrevet till Luther finnes ännu i förvar och lyder såsom redan återgifvits. Där nämnes ju icke alls om någon återkallelse. Luther väntade att få försvara sig med Guds ord, och kejsarens öfvermodiga förebråelse genom Eck var falsk. Luther framträdde i Worms med ett helgadt lugn och svarade hvarken med en svärmares skräfvel eller kritiska spekulationer, utan med ett ömt samvetes ödmjuka allvar.

Luther ville icke återkalla sin tro och lära. Blott en timme efter förhöret skref han till en kejsarlig rådsherre i Wien: "Jag vill, så framt Kristus är mig nådig, icke återkalla en enda bokstaf." Följande morgon hördes han ensam i sitt rum ropa till Gud, och Justus Jonas, öronvittne i närmaste rum, upptecknade bland dessa bönerop följande: "Din är saken, Herre, och den är rättvis

och evig; bistå mig, du trogne, evige Gud. — — Kom, kom; jag är beredd att låta mitt lif såsom ett offerlamm. Stå mig bi uti din Sons, Jesu Kristi, namn, som är mitt beskydd och mitt försvar.” Därefter bad han stilla: ”Skulle min kropp, som är dina händers verk, gå i spillror, så tillhör dock min själ dig och blifver evigt hos dig. Amen. Gud hjälpe mig! Amen.” Guds ord och löften stodo fasta för Luther, han bar dem i hjärtat. Därför var han vid godt mod och vågade sitt lif för dem.

På eftermiddagen klockan fyra återkom härolden att föra Luther inför kejsaren och ständerna. En ännu större folkhop än på gårdagen var samlad inför rådssalen, och i denna hop måste Luther stå och vänta två timmar. Antingen då eller enligt andra berättelser på föregående eftermiddag klappade den tappre generalen Von Freundsberg Luther på skuldran och sade: ”Lille munk, lille munk. Du går att intaga en ställning, hvars like hvarken jag eller någon öfverste intagit. Men är din mening rätt, och är du viss om din sak, så fortgå i Guds namn och var blott vid god tröst. Gud skall icke öfvergifva dig.”

Inkallad inför riksförsamlingen tillfrågades Luther af Eck, om han ville återkalla sina skrifter helt eller delvis. Först på latin och sedan på tyska svarade Luther, att han icke kunde eller ville återkalla dem, såvida han icke blef öfverbevisad af Guds ord. Därpå trädde ständerna tillsammans och rådslogo: de ville icke disputeras med Luther och uppdrogo åt Eck att så svara Luther. Eck tilltalar honom sålunda: ”Du är icke här för att draga i tvifvelsmål, hvad kyrkomöten afgjort

Vill du återkalla eller icke?" Lugnt och klart svarar Luther och slutar med dessa ord: "Så framt jag icke med den Heliga skrifts vittnesbörd eller med klara och tydliga skäl öfverbevisas eller öfvervinnes (ty jag tror hvarken påfven eller kyrkomöten allena, emedan det är klart som da-

LUTHER-MONUMENTET I WORMS.

gen, att de ofta farit vilse och motsagt sig själfva) och jag sålunda af anförda språk blir öfvertygad och mitt samvete fångadt i Guds ord, så kan och vill jag ingenting återkalla, emedan det är hvar-ken rådligt eller säkert att företaga något emot Guds ord."

Då Eck förnekade, att kyrkomöten kunde miss- taga sig, ville Luther bevisa detta om mötet i Kostnitz, och det höll på att uppstå en verklig disputation. Upprörd hotade Eck: "Om du icke vill återkalla dina ord, skola kejsaren och stän-

derna tillse, hvad som är att göra med en halsstarrig kättare." Kejsaren förklarade förhandlingarna avslutade, ett allmänt tumult uppstod och Luther sade: "Här står jag och kan icke annat, Gud hjälpe mig. Amen." Sålunda besegrade Luther det påfliga partiet och vann denna seger öfver den gamle draken för Lammets blods skull och för dess vittnesbörds ords skull. Alla må vi tacka och prisa vår nådige Gud för Luther och den dagen i Worms.

Genom sin ståndaktiga bekännelse vann Luther många vänner uti riksdagen. Kejsaren ville dock af politiska skäl tillfredsställa påfven och lät den 19 april uppläsa en egenhändig skrifvelse, att han skulle såsom sina fäder försvara den romerska kyrkan och med all kraft hindra den romerska gudlösheten. Efter sin hemkomst skulle man förfara mot Luther och hans anhängare med bannlysning och riksakt. Att kejsaren uttalat domen utan deras hörande, förtörnade flera furstar, och det påfliga partiet harmades öfver den utlofvade lejden, som kejsaren ej ville bryta.

Ett förmedlande katolskt parti försökte sedan att med underhandlingar och eftergifter öfvervinna Luthers fasthållande af Skriftens auktoritet. Man lofvade honom slutligen, att ett allmänt kyrkomöte skulle blifva hans domare, men Luther fasthöll orubbligt, att Guds ord är den enda ofelbara grunden och regeln i trossaker. Och underhandlingarna afbrötos därmed, att han hänvisade ärkebiskopen af Trier till Apg. 5: 38: om reformationen ej vore af Gud, så skulle den snart blifva om intet; men om den vore af Gud, så kunde hvarken kejsaren eller ständer förmå något där-

emot. Luther hade, 1520, häfdat statens oberoende af påvekyrkan, och riksdagen i Worms förhörde Luther, ehuru han var en af påven bannlyst kättare, och i Worms betygade Luther, att hvarken stat eller kyrka bör hafva makt öfver den kristnes samvete och tro, utan att vi måste lyda Gud mera än människor.

Morgonen den 26 april samlades Luthers vänner och togo afsked af honom. Han uttalade välsigelsen öfver dem och afreste från Worms ledsagad af dem och en stor folkskara. När sedan den sachsiske kurfursten hade lämnat Worms vid riksdagens afslutning den 23 maj, så förklarade kejsaren två dagar därefter Luther i riksakt och fredlös såsom djäfvulen själf i människogestalt. Detta edikt, skrifvet af Aleander och falskt dateradt den 8 maj, undertecknades på hans fordran af kejsaren vid högtidlig gudstjänst i kyrkan.

Men Luther var då i säkerhet på slottet Wartburg och begynte där snart öfversätta Nya testamentet och Psaltaren, som utkommo 1522, och då fick tyska folket själf läsa Guds ord. Öfversättningen af hela bibeln fullbordades i Wittenberg och utkom år 1534.

Till minne af Luther i Worms uppreste hans trosfränder i Tyskland och Sverige ett monument, som aftäcktes 1868. Det utgör en grupp af elfva statyer tillsammans med Luthers väldiga minnesstod i dess midt. Och en praktfull luthersk domkyrka står nu på just samma plats, där förr stod biskopspalatset, hvari riksdagen hölls. Genom Guds nåd hafva vi en åminnelse af Luther i vår kyrkas skrifttrogna bekännelse om Guds ord och de heliga sakramenten samt om Guds oförskyllda

nåd i Kristus, rättfärdiggörelsen af tron och de troendes allmänna prästadöme. Herren hjälpe oss alla att hålla denna vår bekännelse, att ingen må taga vår krona från oss! Upp. 3: 11.

NILS FORSÄNDER.

Anekdoter och berättelser från Augustana College och Semi- narium, Paxton-tiden 1863-1875

Doktor Hasselquist var god sångare, och ända in i sin ålders höst var han god solosångare. Vår församling i Paxton köpte ett litet, gammalt skolhus och inredde det till kyrka, då doktor Hasselquist var församlingens pastor. I början ägde församlingen ingen orgel. Pastorn tog upp melodien och ledde sången; lyckades han ej första gången, så tog han sig om hakan och försökte igen, tills rätta tonen anslogs.

Snart bars "professor Hasselquists" kammarorgel till och från kyrkan på söndagarna, när väderleken tillät. Församlingens första organist var doktor Hasselquists äldsta dotter, Hanna. Hon tjänade utan lön. Hon var förlofvad med pastor Erik Hedin, men dog i unga år.

Fröken Esther Hasselquist var utbildad sångerska. Herr Joshua Hasselquist "tog studenten" i den första graduerande klassen, 1877. Herr Nathanael Hasselquist hade artistiska anlag. Fru

professorskan Hasselquist var begåfvad, lärd och fint utbildad. Jag bad professorn utgifva sina predikningar, men han svarade: "Ej medan jag lefver, men min Eva har nedtecknat dem." Ste-nografiskt nedtecknade hon dem "under schalen", för att ej afvända någons uppmärksamhet från predikanten.

En vårdag inbjöd professorskan de studerande till sin trädgård. Min kamrat, N. C. Brun, och jag kommo sent, ty vi hade smyckat kyrkan för "commencement"-högtidligheterna. Hon välkomnade oss hjärtligt, tilläggande: "Den som blir sist mätt, blir också mätt." Brun inföll: "Ifall det räcker till." Frun svarade: "Jag sade: 'Den som blir sist mätt, blir också mätt', hvilket innebär att det räcker till."

Doktorn varnade mot tobaksbruk samt tidiga förlofningar. Om de senare sade han: "Förlofningar under skoltiden skada studierna. Dessutom veten I ej hvad I behöfven, förrän I ären i arbetet. Nu fatten I det ej mer än mina gamla skor."

Doktor Hasselquist tog en dag en dryck vatten vid brunnen, och efter honom kom hans dotter, som rensade bågaren åtskilliga gånger. Fadern log och sade: "Mitt barn, behöfver bågaren rensas, sedan jag druckit?"

Professor Hasselquist fick en gång ett anonymt bref och bad mig läsa det för bröderna. Under tiden gick han af och an på golfvet, stannande emellanåt. När jag slutat, sade han: "Mina kära bröder! När jag ej skonas, och mina grå hår ej vördas, så fån I ej begära eller vänta att und-

komma afund och förtal. 'Ve eder, om alla människor lofva eder'."

Om *gifvandet* sade han: "Prästen bör sätta exemplet. Fostren *gifvande* församlingar. Mjölkas kon *lite* och *sällan*, så sinar hon. Uppsätten tre regler: 1) *alla* böra gifva; 2) gifva med *glädje*; 3) efter *förmåga*."

Han afrådde från "rättegångar". *Harper's Weekly* framställde en illustration. En man höll i hornen på en fet oxe. En annan man höll i svansen. En lagkarl famnade oxens framedel, och en annan lagkarl famnade oxens bakre halfdel. Så visades målet afgjordt: den ene tvistande aflägsnade sig med hornen, den andra med svansen, och hvardera karlen med en half oxe.

Doktor Hasselquist svängde yxan på vedbacken. Sitt grekiska testamente hade han med, och när han hvilade tog han fram sitt "novum".

Klockan fem hvar morgon, som regel, stod Hasselquist upp, och klockan tio hvar kväll, som regel, gick han till hvila. Hans kost var enkel.

Hasselquist skref innehållsrika bref, sådana som skrefvos af Fjellstedt, Sellergren, Ahlberg, Rosenius och flera af vår synods fäder. Ofta än fuktas ögonen vid läsandet af Hasselquists bref. Han hade ej blott ett *godt hufvud*, men ock ett *varmt hjärta*.

När han återvände från Sverige, hösten 1870, medförde han genomskinliga kort med aftryckta bibelverser. Dessa utdelade han i kyrkan. Jag förestod då söndagsskolan, och så lämnade han mig ett till sist och sade: "Jag skall nu läsa det

‘kort, som faller på din lott.’ Det var Lukas 16: 10, “Den där trogen är i det minsta, han är ock trogen i det mer är.” Rörd till tårar sade han: “Jag kunde ej hafva valt något mer passande. Gud uppfylle det på dig, min Johannes.”

Ofta, då han reste bort, utbad jag mig ynnesten att få bära hans kappsäck från eller till stationen för att få njuta af hans lärorika samtal.

En studerande sade till vår skolpresident: “Jag är viss, att Herren kallat mig till präst.” Doktorn svarade: “Om du såge ett ljus under sängen och hörde en röst säga: ‘Detta betyder, att du skall bli präst’, blefve du då viss?” Ynglingen svarade: “Nej!” Han gick hem visare än han kom och blef en af synodens ledande män, nu död.

Fröken Nilla Nilsson, familjen Hasselquists tro-tjänarinna, hade invigt sitt lif till den Hasselquistska familjens tjänst. Hon var med från början. Hennes lön var liten, ty Hasselquists inkomster voro alltid små. I Galesburg, Ill., bodde pastor Hasselquist i ett litet hus med få bekvämligheter. Hans lön var blott några få hundra dollars. Därtill var prästhuset, likt alla prästhus på den tiden, ett *fritt hotell*. Nilla bidrog efter förmåga. Själf var hon tarfligt klädd. I Paxton frågade hon en studerande, om han var en troende kristen, tilläggande: “En oomvänd präst är den tyngsta börda jorden bär.” På sin dödsbädd berättade hon bland annat, att fru Hasselquists moder sade till sin dotter: “Eva! Du skall aldrig bedja om lif i barn. Är barnet sjukt, så bed, att *Guds* vilja må ske, icke *din*.”

En gång gick en studerande in genom ett kyrkofönster och beträdde predikstolen. Professor Hasselquist kom gående, stannade, lyssnade och sade: "Min vän, du har ju inga åhörare." Ynglingen svarade: "Jag endast öfvar mig, men jag sade många goda ord."

Vid en exeges sade han: "När antikrist kommer, skall han finnas vara en affallen präst med stor begåfning och lärdom samt högt uppsatt. Den mest upphöjde kan falla djupast."

Doktor Hasselquist var Augustana-synodens förste president och tjänade i tio år, 1860—1870, då han aflade besök i fäderneslandet. Han var Augustana Colleges och seminariums andre president och tjänade från skolans flyttning från Chicago till Paxton, Ford co., Ill., 1863 till sin död den 4 februari 1891. Synoden kallade åtskilliga män från Sverige att intaga rektorsstolen. Under tiden innehade professor Hasselquist årlig kallelse. Sedan flera kallade hade nekat, blef det tyst öfverenskommet att låta den man Gud gifvit fortsätta.

Pastor Jonas Swensson, Augustana-synodens andre president, 1870—1873, besökte stundom Paxton. I en predikan sade han: "De döpte, som bryta sitt döpelseförbund och gå förlorade, äga något i all evighet som de odöpta ej hafva."

En gång berättade han om en sin missionsresa. Det var en mörk natt. Hästen stannade. Pastorn gick fram till hästens hufvud. Djupt ned hördes forsens fall i floden. Räddad! Pastor Swensson var en god konversationalist. Hans son, Carl Aaron, ärfde hans begåfning.

Vid ett besök i Paxton fick han ett anfall af

medvetsslöshet, som räckte en half timme. Han talade då öfver Hebr. 10: 37: "Ännu en helt liten tid, så kommer den som komma skall och fördröjer icke." Det var en skön predikan. Många ögon tårades. Sådana anfall kunde han få i predikstolen, men predikan fortgick. När anfallet var öfver, gick han öfver samma punkter, men i allt var reda och klarhet. Predikningarna räckte ofta flera timmar. En tid före sin död stod han på knä på en stol i predikstolen, ty han kunde ej stå på sina fötter.

Pastor A. Andreen, fader till de bemärkte Andreen-bröderna, besökte Paxton. Han var en ståtlig man, begåfvad och ödmjuk. I en predikan sade han: "De unga böra ej eftersträfvä att bli fina herrar och damer, men sanna Guds barn." Prästkandidaterna gaf han rådet: "Börjen sakta och lågt! Stigen högre och fatten eld!"

Pastor Erland Carlsson i Chicago besökte ofta Paxton. Han var en ledande själ i läroverksdirektionen. Han predikade en gång öfver Luk. 19: 1—10. Både han och åhörarna rördes till tårar.

En gång i Chicago begärde han pass för sig och ämbetsbröder, men vägrades. Han höll i, tills järnvägstjänstemannen blef ond och sade: "Go—" Carlsson sade: "Vi kunna ej gå, innan vi få pass." De fingo dem.

Måltiderna i Paxton voro mycket enkla. *Frukost*: smör, bröd, molasses, kaffe och vatten. *Middag*: potatis eller bönor, med kött, fisk eller ägg. *Kvällsvard* liknade frukosten, med té i stäl-

let för kaffe. Söndagsmiddagen bestods någon extra rätt.

Pastorn och professorn doktor A. R. Cervin, doktor Hasselquists svåger, var en lärd och from man, styf i matematik, anförande Karl XII: "Den som ej kan matematik är blott en half karl." Han uppmanade till sång, sägande: "Utnyttjen edra pund! Hade jag börjat i tid, kunde äfven jag hafva utvecklat sångens gåfva." Då sade en skälmaktig studerande: "Det finnes då hopp för oss alla."

Dr och fru Cervins andre son, Olof, blef af synodens president, doktor P. J. Swärd, benämnd "synodens arkitekt".

Augustana College och Sem:s förste engelske professor var Wm. Kopp, rekommenderad af doktor Passavant, en Augustana-synodens vän hela sitt lif. Han tillhörde Pittsburg-synoden, som benämndes "den missionerande synoden" i General Council.

Prof. Kopp var begåfvad, lärd, from och ödmjuk. Vid "Paxton Ladies' Seminary" commencement höll professorn tal, i hvilket han miss-sade sig: "Detta är ej blott min mening, utan äfven andra lärda mäns åskådning."

Fru Kopp sände en korg bakelser till Bruns och mitt rum att utdelas bland de 13 studerande, hela antalet svenskar och norskar vid Aug. College och Sem. skolarbet 1864—65. Nu är de skandinaviske studerandes antal tusental, och tolf korgar skulle ej förslå att gifva enhvar en munsbit.

Prof. Kopps äldste son frågade sin fader, om de nykomne studerande *tänkte* på norska eller svens-

ka och försökte så *tala* på engelska. Fadern svarade: "Min son, du är en tänkare. Jag kan ej besvara din fråga."

Pastorn och professorn doktor S. L. Harkey efterträdde prof. Kopp, som dog i lungsot i Pennsylvanien. Doktor Harkey var demokrat. Vid en missionspredikan grät han och sade: "Jag står i skuld till hedningarna. Hur litet jag gjort för världens frälsning. O, om jag finge lefva mitt lif på nytt!"

Pastor H. Reck blef vår tredje engelske professor, äfven han rekommenderad af dr Passavant. Han var from och gudfruktig, mycket svenskvänlig och lärde sig ej så litet svenska. Till mig sade han en dag: "Temper zeal with wisdom. Be like John Arndt." Och så förärade han mig Arndts lefnadsteckning.

Fru Reck var begåfvad och bildad. Hon förestod vår första kvinnliga afdelning vid det gemensamma läroverket.

Pastor A. Weenaas blef vår förste norske professor i Paxton. Han var begåfvad, lärd och from. Vi läste hebreiska för honom. Timman var kl. 1. En bemärkt talare skulle uppträda å "Clark's Hall." Klassen bad om "lof", men fick *nej*. När jag konjungerat, log professorn. Jag frågade: "Var det ej rätt?" Han svarade: "Ja — nej. Du konjungerade rätt på grekiska. Detta är vår hebreiska timma."

Prof. C. G. Lindeborg ville bevara svenskan ren. Om någon studerande svarade "yes" (gäss), frågade professorn: "Hvad kostar stycket?"

Prof. Aug. Haldin led af fallandesjuka, var ofta tankspridd, och när han föll, blef hans peruk illa åtgången. Han dog i Sverige genom drunkning.

Prof. Fredrik Lagerman var en begåfvad, from och lärd man, men höll mycket strängt vid *läran* och *disciplinen*, hvarför han stundom benämndes professor Lagman.

När kopporna härjade vid skolan i Paxton, frågade en amerikan en af våra studerande: "Have you smallpox at the school?" Den nykomne tyckte frågan var "small box" och frågade: "Did you put it there?"

Lekarna vid skolan i Paxton voro få och enkla. De flesta lekarna vid läroverken *nu* skulle hafva ansetts för syndiga *då*.

Fru C. M. Lawson, doktor A. J. Lindströms syster, visade mig moderlig omvårdnad under skolåren 1864—72. Gud har lönat henne. Hennes söner äro framstående tidningsmän i Minnesota; Victor blef tillbjuden president-kandidaturen å nykterhetspartiets valsedel. Dottern Karin (fru Swenson i Spicer, Minn.) är svärmoder till en af bröderna Knock.

Vid systemns, Inga Lindströms, begrafning i Paxton, sade dr Hasselquist: "Jag har ej förrättat någon begrafning, som förekommit mig så ljuf. Döden synes mig vara borttagen."

Pastorn och professorn filosofie doktor A. J. Lindström, som studerat elfva år i Uppsala, kom till Amerika 1870. Han predikade en höstkväll väster om Paxton, gick att förrätta ett dop, förkylde sig och fick lungsot. En natt, då jag vakade

vid hans bädd, frågade jag: "Vill doktorn dö?" Han såg på mig med sina stora, vackra ögon och sade: "Nej, jag önskar lefva och utnyttja mina pund vid vår skola. Om ett år skall du ta studenten. Dör jag, måste du in i seminariet, ty här är ingen som nu kan taga min plats, och jag är förlofvad, men ske Guds vilja." Han tillbragte en sommar i Minnesota, vintern därpå i Florida och dog vid Lake Jessup i januari 1872.

Doktor P. Sjöblom var närvarande vid en doktor Hasselquists födelsedagsfirning i Paxton. Han ombads läsa Guds ord och bedja. I bönen sade han: "Käre Gud, förlåt denne gamle man alla hans synder." Likt Sokrates' lärjungar hade vi velat resa oss upp, men vår älskade skolpresident böjde sitt hufvud ännu djupare ned och sade: "Ja, gör det, käre Gud."

Det var vanligt, att de studerande uppvaktade honom med sång på födelsedagsmorgonen, innan han hunnit uppstiga. Ett år leddes sången af studerande J. G. Lagerström, ett annat år af studerande J. O. Cavallin.

På födelsedagen 1872 fick han af seminarieklassen ett guldur, beställt hos herr Fagerkrans i Princeton, Ill. Uret kostade \$90. Hans syster, fru Johnson, sade då: "Tuve var det värd. Det var ej för snart att han fick det." Häri instämde vi alla.

Hos herrar Wistrand och Burström gjordes uppköp för skolans kök. Dessa män voro vänliga och tillmötesgående. Väl fingo de stundom vänta på penningar från skolan, men aldrig förlorade de något.

Herrar Larson och Nilsson voro Paxtons klädes-handlare. Det må sägas till deras beröm, att mer än en fattig studerande "fick kläder på börgen".

Paxton Record var stadens tidning. Mer än en "godbit" kunde anföras ur "minnet och dagboken".

"Clark's Hall" blef Paxtons första tegelhus. Här höllos tal, konserter m. m. Ett program utlofvade: "Allt är kristligt och anständigt." Men så begärdes ur hopen ett stycke, som Mikael Sandell, själf sångare, ej ansåg passande, hvarpå han roste sig, och många studerande med honom, för att gå ut. Då ropade ledaren: "Kommen! Vi skola återgå till programmet."

Vid ett commencement höll jag tal öfver ämnet: "The Influence of Praise." Doktor Hasselquist frågade mig: "Tror du därpå?" Jag svarade: "Ja, så gör ock doktorn." Han strök sig om hakan och sade: "Säger du det?" och så log han.

Min professor, P. A. Sundelius, hjälpte mig med talets uppställning och tog mått och steg för att befordra det till trycket.

Mycket mera kunde sägas, men kanske det sagda är för mycket. Jag märker att förråd finnas i "minnet och dagboken" nog att skrifva en bok. Gud låte det sagda bli till välsignelse. Må det ock hugfästa den myckna nåd, som vederfors vår "Alma Mater" i hennes ringhetstid i Paxton.

JOHANNES TELLEEN.

Några of de utmärkande dragen i vårt kyrkliga arbete

Hvarje kyrkosamfund har för detsamma karakteristiskt utmärkande drag. Dessa äro icke påsatta af yttre åtgöranden, utan de lägga i dagen hvad som rör sig på samfundshjärtats djup, och i hvilket förhållandet det står till Herren och det bruk som göres af de nådens medel, kyrkans Herre gifvit församlingen att uppbyggas af och ockra med. Det var en sådan karakteristik han framställde, som fordomtima vandrade bland de sju gyllene ljusstakarna och sammanband det inre med det yttre i församlingarna i denna teckning. Så gör han ännu, och så måste äfven vi göra, om vi vilja lära känna oss själfva och den sanna halten af vårt kyrkliga arbete. Och att Augustana-synoden har särskildt utmärkande drag, som karakterisera den, därom äro vi fullt öfvertygade.

Vi vilja då framställa några af 1. De glädjande och hoppingifvande dragen. 2. De bekymmersamma dragen. 3. De hotande dragen.

1. De glädjande och hoppingifvande dragen.

Det första och mest utmärkande draget torde vara synodens trohet mot sin lutherska tro och

lära. Med den utsträckning, som vår kyrka numera har, och det inflytande, som omger henne på alla sidor, såväl som den spekulativa anda, som griper omkring sig, särskildt inom kyrkliga kretsar, är det nästan en säregen företeelse att finna ett samfund med en så utpräglad bekännelse, som vårt äger, vara så troget i läran och bekännelsen, som vårt är. Från våra predikstolar är det en sällsynthet att få blott antydningssvis höra något, som tyder på spekulativa åskådningar. Detta är en icke ringa anledning till tack till Gud, särskildt då vi besinna, att vår närvarande tid är en sönderslitningens och upplösningens tid, som uppbygger alla medel att lösgöra människorna från tron på Gud och hans ord och således göra kyrkan öfverflödig. Många af kyrkosamfunden hafva strukit flagg, då det gällt läroåskådningar och att intaga en oförtydbar ställning till den i ordet uppenbarade sanningen, och följden har blifvit den, att de följt med tidens strömdrag i stället för att erbjuda den skeppsbrutna mänskligheten en klippgrund att ankra vid.

Sedan den waldenströmska brytningen på sjuttio-talet vräkt sig med hela sin styrka först mot Svenska Kyrkan för att i grund nedbryta den och sedan mot Augustana-synoden, hvilken den trodde skulle blifva ett lätt byte, icke anande att den var byggd och hvilade på den försoningsgrund, om hvilken Kristus sagt: "Dödsrikets portar skola icke vara den öfvermäktiga", hafva vi som ett samfund blifvit förskonade från lärostrider. Men den nämnda striden hade det goda med sig, att den dref oss att studera Skriften som aldrig tillförene, därför att det var själfva tros- och fräls-

ningsgrunden som angreps, och det gällde att såväl försvara den som kyrkans heligaste skatter i öfrigt. Då letade man i Guds eget juvelskrin, och man förvånades öfver hvad man fann såväl däri som i kyrkans bekännelseskrifter. Då predikades Guds ord in i hjärtana, och det visade sig då som alltid vara "en Guds kraft till frälsning för hvar och en som tror". Och det var en lycka och välsignelse för vårt samfund, att det fick uppammas under sina barnaår af denna evangeliij härligaste och för trosllifvet mest närande must ur de djupa försoningssåren. Visst ledo vi manspillan såväl bland pastorerna som bland det allmänna folket, men det försatte oss ännu fastare på klippgrunden Kristus och dref oss ännu närmare tillsamman såväl på bekännelsens grund som i enigt samarbete.

Väl märker man icke alltid nu den gamla klangen och färgen i predikan, som fordom kännetecknade den. Men måhända skulle den närvarande tiden icke förstå eller uppskatta sådan predikan. Fostran, tidsförhållanden och andra omständigheter måste sätta sin prägel äfven på predikan. Det uppstår därför, om än icke en klyfta, så dock en känsla af mindre tillfredsställelse hos en "gammaldags kristen" vid åhörandet af nutida predikanter, jämfördt med hvad de voro vana vid att få höra af forna tiders exponenter af Guds frälsningssanningar. De känna sig som hungriga barn, hvilka se förråden, men dessa ligga icke inom räckhåll för dem, eller också förstår predikanten icke tillräckligt andelivets djupa kraft, denna fattigdom i anden, som måste mättas ur himmelrikets bästa förråd. Men i sådan erfaren-

het skola de växa in med åren och under Guds Andes ledning. I öfrigt glädja vi oss åt ett enkelt, bibliskt och på vår bekännelses grund fram-buret vittnesbörd, och detta är ett hoppingifvande drag i vårt kyrkliga arbete.

Pastorerna som ett helt äro trogna och nitiska i förvaltandet af sitt ämbete, så att hvar man träffar dem, är det bara deras församlings angelägenheter och behof de äro ute i. De sätta upp höga mål för sin verksamhet och söka få sina församlingar att icke falla nedom märket. Vore fullkomligheten upphinnelig i denna världen, så är det deras kraf och mål. Allvarligt uppmanas och förmanas till ett troget användande af nådens medel såväl som trägna kyrkobesök, och i många hem begagnas Guds ord och bönen flitigt. Och icke heller fattas tillfällen till att uppoffra och taga verksam del i Guds rikes mångartade behof. Är icke denna offervillighet så stor som vi gärna skulle vilja se den vara, så är det dock en anledning till icke ringa glädje att veta, att synoden numera insamlar mellan tre och en half till fyra millioner dollars årligen för att bedrifva sin verksamhet. Detta är icke en ringa summa, helst då man besinnar, att hvarenda dollar har blifvit insamlad genom frivilliga gåfvor.

Den kyrkliga verksamheten har icke stått alldeles stilla, utan den rör på sig litet, om än icke så som man skulle önska. Man planlägger för utvidgning på alla områden för att kunna utföra sin höga uppgift. Skolorna bereda sig på att möta framtidens påträngande kraf genom utvidgad verksamhet, och inom barmhärtighetens område talar man åtminstone om samma sak. Missionen,

särskildt den yttre, har antagit rätt anse- nliga proportioner, på samma gång som församlingarna själfva förkofrat sig och åtminstone hålla verksamheten vid makt.

Kristendomsflivet har också sina säregna företeelser ibland oss. Visserligen har världssinne, girighet och andlig likgiltighet inträngt i församlingarna, dock påträffa vi ännu trons klara och rena guld glimmande i månget hjärta och en andehunger, som icke kan tillfredsställas med jord och värld. Och så länge det finns nådehungerande själar i våra församlingar, så har Herren själf många ärenden dit, och där han så bor, där åtnjuter man både skydd och hjälp.

Ett annat glädjande drag är den nyvaknade missionsifver, som under de sista åren gjort sig gällande. Det har funnits både personliga gåfvor och medel, som ställts till missionens förfogande. I mången ung mans och kvinnas hjärta har en djup längtan uppstått att få tjäna Herren bland de folk, som ännu "sitta i mörker och dödens skugga". Faror och nöd ha icke afskräckt dem, utan de hafva med villighet anmält sig t. o. m. att blifva banbrytare på något nytt fält. Medel ha icke heller saknats, utan vårt folk har lagt i dagen en glad offervillighet för missionen och äfven för afhjälpan- det af den lekamliga nöden bland dem, som hemsökts af hungersnöd eller af krigets härjningar.

Vi hafva också med glädje hälsat den nya rörelsen bland de unga, som haft till mål att trognare fylka sig omkring vår och särskildt deras kyrka och hennes stora mission. Luther-förbunden hafva fått ett högre mål för sin verksamhet och hafva

därför fört med sig både nytta och välsignelse i högre grad än fordom. Dessa möten hafva i de flesta fall blifvit förvandlade till rent uppbyggliga sådana och hafva därför lämnat en rik behållning, på samma gång som de draga ungdomen närmare tillsamman och göra den mera nyttig för kyrkan.

Så hafva vi det nyvaknade intresset för bibelstudium, som gripit så många ungas och äfven äldres hjärtan, samt de bibelskolor och kurser som uppställts. Detta är en af tidens mest glädjande företeelser, och vi hoppas och bedja, att det må vara blott ett förebud till hvad som ännu skall komma. Bibeln har för vårt folk i allmänhet och icke minst för de unga varit en alltför främmande bok, hvars härliga och saliga innehåll man icke varit nog förtrogen med. Man har icke betraktat sin bibel såsom ens bästa vän och rådgifvare, och därför har den fått ligga tillsluten. Vi hoppas därför, att denna rörelse må först och främst röna all möjlig uppmuntran, och att den må ledas och sammanfogas med vår kyrkliga verksamhet så, att kyrkan får nytta af den, och att den må blifva till varaktigt och icke blott tillfälligt gagn.

Dessa äro några af de drag, hvaröfver vi glädja oss och hämta mod och hopp midt under det myckna af nedslående art, som visar sig i vår verksamhet.

Men vi vilja nu se på

II. *De bekymmersamma dragen i vår kyrkliga verksamhet.*

Vi lefva i brytnings- och öfvergångstider, och dessa är det icke alls lätt att kunna bedöma.

Det nya klappar såväl på samhällets som på kyrkans port. Man har sammanväxt med det sekel-gamla, hvarför man icke passar helt in i det nya. Det blir en besvärande Sauls-rustning. Man kommer att göra förluster, hur man än bär sig åt. Här ha vi nu den icke minst bekymrande språkfrågan, öfvergången från svenskan till det amerikanska språket. Vore det blott fråga om språk-ombyte, så vore saken mycket enkel, och allt som behöfdes vore ett beslut därom. Men däri ingår tidsåldrars fostran, traditioner, seder och bruk och allt, som för ens hjärta varit dyrt och kärt. Och därtill har vårt samfund växt upp ur allt detta och i det haft sina hjärterötter försänkta. Att nu omflyttas eller söka att öfverflytta en del af detta fädernearf, det går icke utan kännbara rubbningar, ifall det ens är möjligt, hvad de gamle och invandrade svenskarna angår. Våra barn förstå sig icke på detta. De hafva fått en annan fostran och växt upp under helt andra inflytanden och förhållanden. De betrakta vanligtvis ingenting i samma ljus som de gamle göra och tvärt om. Predikan, lifsåskådning, församling, nöjen, läroåsikter m. m., allt blir olika. Därför är denna öfvergångsperiod ganska bekymmersam och kan naturligtvis icke försiggå utan den mest kännbara och närgående uppoffring. Och att vi komma att göra förluster därunder på många sätt, det måste vi vara beredda på.

En stor fråga blir, huruvida våra barn (d. ä. det nutida släktet) skall kunna bevara den traditionella lutherska andan och det därmed sammanhängande andliga lifvet, sådant det framstått i vår fädernekyrka, närdt och ammadt vid evangelii

friskaste källsprång, eller om det skall förlora sin verkliga andliga identitet, näras ur "brunnar, som icke gifva något vatten" och hölja sin nakenhet med fala torgdygders fikonlöf i stället för den blodsskrud, som Jesus oss förvärfvat genom sitt försoningslidande och sin korsdöd. Detta kan väl synas onödiga bekymmer och sådana, som kommande generationer få lösa, men det är dock icke så för dem, som offrat och vågat allt för att be-trygga vår kyrka och kunna öfverlämna hennes helga skatter att förvaltas af kommande släkten. Petrus säger: "Jag vill äfven vinnlägga mig där-om, att I efter min bortgång städse mån kunna påminna eder detta", nämligen evangelii fullhet.

Sedan ställa vi oss inför den bristfälliga kristendomsundervisningen i våra hem, söndags- och hvardagsskolor. Fastän vi hafva glädjande undantag, så är det dock att beklaga, att Guds ord numera begagnas så litet i hemmen. Barnen få då i de fletsa fall bero af sön- och hvardagsskolan, där sådan ännu kan hållas, och så af konfirmationsskolan för den kristendoms-kunskap, som de skola inhämta. Och denna blir oftast af nödvändighet ganska bristfällig, emedan tiden är allt för mycket begränsad, och därtill äro andra inflytanden allt för mäktiga och inflytelserika att kunna motverka, såsom t. ex. tendensen i den religionslösa publika skolan, umgängets inflytande m. m. Dessa kunna lämna intryck i det unga sinnet, som äro skadliga för andelifvet och som oftast ingen tid kan utplåna.

Så framträder flärden, fåfängan och det allmänna världssinnet. Man vill att ingenting skall vara fördömligt, utan allting tillåtet, såsom dansen,

teatern, kortspelet, söndagsohelgandet, ordensväsendet, måttlighetssuperiet, sökta fördelar öfver nästan, bedrägerier m. m. Den som vågar sätta sig emot sådant blir åtminstone icke populär och icke alls eftersökt. Och om allt detta kommer in i församlingen eller tolereras åtminstone genom tystnad, huru kan då ett friskt andelif trivas och näras där?

Härtill kommer sedan materialismens och förvärfslystnadens andekväfvande inflytande såsom en bekymmersam företeelse. Man vill utesluta Gud, alla goda gåfvors gifvare, ur allting och icke tillåta honom att hafva någonting att säga eller göra anspråk på någon äganderätt. Man vill blott lämnas i fred att samla och så använda efter eget förgodtfinnande utan att besväras af någon räkenskapsskyldighet. I betraktande af nutida förmåner, den rådande njutningslustan och våra nutida snabba fortskaffningsmedel intar kyrkan en obetydlig ställning och framstår som en efterblifven inrättning, hvarför man också far henne snabbt och stolt förbi. Och då man förlorat intresset i henne och hennes uppgift, ser man i henne blott en penninge-utprejande inrättning, som man vill komma undan, och emedan vi utgöra en frikyrka, som måste samla på frivillig väg allt som åtgår för verksamhetens bedrivande, så nödgas vi att lägga stor vikt vid uppoffring till de olika samfundsgrenarnas vidmakthållande, ja, till en sådan grad, att det evangeliska budskapet tar skada däraf. Därigenom utsätta vi oss för faran att drifva vårt folk bort ifrån oss i stället för att draga dem till oss.

Så finna vi en annan bekymrande ställning uti

den tilltagande själfviskheten och godtyckligheten, som städse finner en så fruktbar jordmån inom frikyrkan. Hvar och en vill vara en lag för sig själf och se blott på sitt eget, ej på andras bästa. Det lokala blir allt, och det gemensamma får sällan något rum, utan under knot och ovilja. Icke heller går det för sig att någon myndighet sätter sig upp och söker skipa lag och rätt i enlighet med antagna författningar. En sådan myndighets ämbetsdag når snart sitt slut, ty "man vill icke att denne skall råda öfver en". Det skulle gå emot friheten (själfviskheten?).

En annan företeelse, som i samfundsljuset icke kan annat än framkalla farhågor, är de många nya företag af kyrklig och välgörande art, som påbörjas och hvilka man väntar och fordrar, att samfundet skall både erkänna och skänka sitt understöd, fastän det får ingenting att säga eller någon röst i att bestämma angående dess ledning och verksamhet. Man kan icke intaga en afvog och motarbetande ställning, emedan dessa företag hafva ett godt och berömvärdt mål och äro igångsatta af ifrare bland vårt eget folk, som hafva sett ett stort behof däraf, och detta behof vädjar till den kristliga känslan och till uppooffringssinnet. Men just därför att dessa företag växa vid sidan af samfundet, komma de alltid att i sig inrymma mer eller mindre insatser, som äro främmande för samfundet och samfundskänslan, ja, t. o. m. blifva antagonistiska. Från samfundssynpunkt kunna de icke befrias från en viss misstänksamhet, ty om något godt finnes i dem, så är det väl icke så godt, att det icke behöfdes inom samfundet och hade sin rättmätiga plats och sitt

skydd där, men om det är något tvetydigt i afseende på verksamhet och mål, så hvarken kan eller bör samfundet understödja dem. Sådana företag, påbörjade af själfgoda ledare, tjäna emellertid icke till att stärka, utan tvärtom att försvaga och söndersplittra samfundet. Det finns intet godt och ingen nödig reform, som icke Kristus har uppdragit åt sin kyrka att utföra. Hon ensamt är en bärarinna af alla Guds nåds rika håfvor.

Men den mest bekymmersamma företeelsen är det läge, i hvilket vår hemmission befinner sig, och den lamhet, med hvilken den bedrifves. Man har nästan glömt bort, att den finnes till. Skall man tala om mission, så gå tankarna genast öfver hafven, och man vill gärna ingifva det intrycket, att det är den enda missionsgärning, som är Gud behaglig, och där man kan offra sitt lif till någon väsentlig nytta. Vi glädja oss visserligen öfver att hednamissionen fått ett så varmt och framskjutet rum i våra hjärtan. Men hur skall det gå med den yttre missionen, om hemmissionen ligger i träde? Är det icke just den, som skall vara lifvet i och källan till den yttre? Ännu ha vi här hemma öfver två millioner af vårt egna folk, som vi icke insamlat i Guds och vårt rike. De äro i särskild mening förlorade får af Guds fårahus. Men huru förbisedda äro icke dessa fält, och huru ringa aktade äro icke de, som ge sig ut i den stora förskingringen för att uppsöka och återföra dessa förlorade! De åtnjuta föga anseende, få inga friår och blifva ej föremål för någon som helst uppmuntran, ifall de skulle hafva sökt sådan.

Hvilken andlig fältplan borde man icke uppgöra för hemmissionen samt öfvervaka och leda den-

samma, om man skulle kunna vänta några resultat. För vår kyrkas bestånd måste vi därhän, annars är vår historia skrifven. Här äro oräkneliga fält ännu, där säden stått mogen och väntat på skördemän, men förgäfves. Här ha vi den stora barmhärtighetsgärningen, som är knappast vidrörd ännu, dem som synden och djäfvulen sargat, och som ligga blödande utmed vägen, änkor och föräldralösa barn, som gråta, gamla, som äro förskjutna och hemlösa, sjuka, som måste tillbringa sina lif i värk och plågor, okunniga och menlösa, som behöfva lära känna den väg, som äfven de ha rättighet att beträda. Men huru långt ha vi hunnit i detta arbete? Gud förlåte oss! Och det är detta som borde vara kyrkans hufvuduppgift, om hon skall behaga sin Herre. Jo, nog finns det bekymrande drag i vår verksamhet alltid. Hvar skola vi få arbetare för fyllandet af dessa våra stora behof här hemma i denna försälseskygga och nöjesberusade tid?

Men yi vilja nu äfven kasta en blick på

III. *De hotande dragen i vår kyrkliga verksamhet.*

Genom Guds innerliga nåd och barmhärtighet hafva vi som ett samfund hittills blifvit förskonade från inre slitningar, fastän vid tillfällen digra moln visat sig. I ett samfund af sådan räckvidd som Augustana-synoden har är icke alls att undra på, om lokala intressen och i följd häraf olika meningar uppstå, som göra det något svårt att alltid känna sig så intresserad i det gemensamma som man borde, och så har man känt samhörighetsbandet betydligt förlora sin spänstighet. Kommer så härtill att den ena eller andra delen, som

varit medveten om sin styrka, har velat utöfva ett högtryck eller sätta sig emot något, som andra delar velat genomföra. Det har sedan gamla tider varit en öppen och icke så litet diskuterad fråga, hvem som skulle anses behörig att föra synodens talan. En del har ansett, att emedan de intagit fädernas plats, de helt naturligt skulle anses som deras efterträdare och ha därför talat i synodens namn. Men detta ha andra delar icke velat medgifva, utan hafva ansett sig vara lika lojala som trots någon annan. Och så har det kommit till maktmätningar. Detta har icke varit hälsosamt, och det bär inom sig frön till mycket ondt, ja, till en möjlig skilsmässa.

Sedan ha vi vår skolverksamhet såsom ett hotande drag. Den har hittills varit vår styrka och gjort oss till hvad vi äro som samfund i dag. Men till följd af att vissa konferenser äga och underhålla egna läroverk och andra icke, så hafva förvecklingar uppstått mellan dem och hvad som skulle vara gemensamt, som icke blifvit nöjaktigt och rättvist utredda, och hvad detta kan i framtiden leda till, det vilja vi helst blunda för nu. Det är så mycket mänskligt som inblandar sig däri nu, att man kan icke se det i annat ljus än som en hotande fara.

Kommer så härtill den igångsatta insamlingen till skolverksamheten, som inom samfundet går löst på öfver en million dollars inom de närmaste åren. Då detta borde under vanliga förhållanden vara ett möjligt och upphinneligt mål, så kommer denna insamling nu in under ogynnsamma förhållanden, vårt folk har icke ännu blifvit tillräckligt fostradt att utan högljudt knot taga ett sådant

tag, och den stora frågan blir, om vi kunna påräkna att vi ha dem med oss. Förlora vi förbindelsen med folket, så ha vi naturligtvis förlorat i spelet. Gå de ifrån oss, hvar stå vi då? Och f. n. ha vi knappast någonting annat att locka dem med än att sticka fram subskriptionsböcker, och det torde vara ett svagt dragningsmedel. Vi ha bedrifvit vår skolverksamhet på bekostnad af både vår hemmissions- och vår barmhärtighetsverksamhet, och vi få lof att aflägga räkenskap därför.

Så ha vi äfven ett annat och icke minst hotande drag, och det är det orätta värdesättandet af vårt arbete och våra framsteg. Vi rada upp våra siffror och uppvisa huru vi gå framåt och hvilka gärningar vi utföra, huru vi äro uppmärksammade nu och då och huru väl vi stå i folkets ögon, hvilka afgjorda företräden vi äga och hvilken öfverlägsen andlighet vi kunna berömma oss af vid jämförelse med andra delar af kristenheten m. m. Men så kommer Herren på sin inspektion och väger och bedömer allt efter en helt annan måttstock. Då vi (om än tyst för oss själfva) sjunga vårt eget pris och äfven andra göra det, så säger han: "Jag har något emot dig. Du har öfvergifvit din första kärlek. Du har affallit. Bättra dig och gör de första gärningarna, annars skall din ljusstake flyttas." Detta förtylligade sätt att betrakta den kyrkliga verksamheten är en af våra största faror både för oss såsom präster, lärare och församlingsmedlemmar. Det är nedåt och inåt Herren vill föra oss. Det är till den första kärleken, som icke tål någon rival, Herren vill leda oss, tillbaka till bättringssinnet och de första gärningarna. Får han icke göra det, så hänger öfver oss

en hotande undergång och död. Detta borde inrymma ett bättringsallvar i vår predikan och i vårt lif, som finge annat att tala om och syssla med än blott siffror och gärningar. Gud förhjelpe oss därtill!

Ett annat hotande drag, som icke heller ser så ljusst ut, är den särställning vi stå uti som samfund, och som synoden har beslutat om. Denna var ämnad till vårt värn och till ett betryggande af vår framtid. Så var vår uppriktiga mening och föreställning, men vi trodde att allt var väl beställt med blotta beslutet, och att allt annat skulle liksom följa af sig själf. Men vår själfbevarelse kunna vi ensamt uppnå genom den kraftigaste lifsansträngning, det största målmedvetande och den mest närgående uppoffring. Nu äro vi väl mycket lagda för maklighet och dådlöshet hellre än att hugga i med kraftiga tag. Följden har blifvit den, att vi liksom inbjudit andra att anse oss som deras missionsfält, och en kurtis pågår rundt omkring oss, som lockar oss in i förbindelser än här och än där. Huru allt detta skall reda ut sig i längden, kan man icke nu förut säga. Skall Augustana-synoden blifva uppslukad och såsom en kyrkoorganisation upphöra eller uppgå i något annat och större kyrkosamfund? För det nutida släktet stå icke de skrankor längre vare sig hägnande eller betydelsefulla, såsom de gjorde för deras fäder. För barnen har, för många orsakers skull, partikular-kyrkan upphört. Är den blott luthersk till namnet, så betyder samfundet den tillhör mindre. Man är lutheran, och det är det mesta och bästa man kan vänta. Skola vi lyckas uti att omplanta en Augustana-anda i

det uppväxande släktet, så att de säga: "Augustana eller intet"? Nog kunde vi det, men då måste samfundet för dem i mångt och mycket framstå i en annan dager än det f. n. gör. Det måste fylka sig omkring sina fäderneärfda traditioner, vara fullt målmedvetet, besluta sig för att offra, lida och försaka allt intill blods ("till it hurts") och så ledas af en kraftfull och säker hand, med framtiden för sin blick och Gud och samfundet i sitt vida, rika hjärta.

Emellertid så ligger både vår nutid och vår framtid i Guds hand. Gifva vi honom hjärta och hand i osviklig trohet, vilja vi arbeta och offra, lida och försaka, låta honom gifva oss "bättring till lifs" och så stå trogna på sanningens och vår bekännelses grund, så skola vi än med Guds segerande folk få sjunga:

"Gods, ära, lif och allt—
ske blott som Gud befallt!
Guds rike vi behålla."

J. A. KRANTZ.

The Augustana Pension and Aid Fund

Detta är det nya namn, under hvilket Augustana-synodens Pensionskassa hädanefter vill vara känd. Det är mer än 56 år, sedan hon kom till. Hon fick dock erfara, att all början är svår, och att allt, som representerar stora principer, måste kämpa sig fram. Det var den oförgätlige T. N. Hasselquist, som i egenskap af synodens president i sin ämbetsberättelse 1865 gaf uppslag till denna kassas stiftelse. I mars samma år hade pastor J. P. C. Borén aflidit, efterlämnande änka och tre små barn i ömmande omständigheter. Som detta var det första dödsfall af präst inom synoden, gaf det anledning till meditationer i många riktningar. Den framsynte presidenten och samfundsmannen hade i sin berättelse inflickat följande lystringsord: "Denna händelse framställer dock en af de mörka sidorna, som häfta vid vårt kyrkosamfund. Under det de flesta pastorerna ej erhålla större löner, än som åtgå till deras anständiga bärgning, och kanske icke öfverallt ens så mycket, hvaröfver ej är att undra, när man besinnar församlingarnas ung-

dom och medlemmarnas fåtal, måste dock icke lärarna, om de hafva familjer att försörja, se med sorg den stund nalkas, då de, som ligga dem om hjärtat, blifva lämnade utan hem, utan underhåll, ett föremål för den allmänna barmhärtigheten och barnen skingrade i alla väder? Vi måste i tid taga sådana mått och steg, som denna allvarsamma sak kräfver." Den gripande maningen hade åsyftad verkan. De församlade synodalmedlemmarna insågo sakens vikt, och som en konferens inkommit med en begäran i samma riktning, fattades beslut "att bilda en kassa för fattiga präst-änkors understöd." En kommitté tillsattes att taga hand om saken. Det tog dock många år, innan det blef något däraf. Må vi ej förundra oss däröfver. Synoden var 1865 endast fem år gammal. Det var den ringa begynnelsens tid. Alla krafter och medel, som stodo till buds, behöfdes för arbetet att samla de förskingrade landsmännen omkring nådemedlen och att utbilda lärare för de nybildade församlingarna. Spörsmålet om lärares och deras familjers underhåll, sedan löneinkomsterna upphört att inflyta, var för nytt och dunkelt för att lösas i en handvändning. Det måste lösas på erfarenhetens väg. På den vägen går det sakta, men vanligen väl. Men innan vi gå åstad att i korthet skildra pensionsakens öden inom synoden, kanske det vore på sin plats att besvara frågan:

*Hvarför måste Augustana-synoden ha en
Pensionskassa?*

Man kan väl säga, att i denna tid svaret ligger i öppen dager. Saken har förklarats på kyrkomö-

PENSIONSKASSANS KONTOR, DES MOINES, IOWA.

ten, i föredrag, i den kyrkliga pressen och i andra tryckalster, så att ingen borde vara på det oklara. Men ändå är det ej få inom synoden, som antingen försumma eller vägra göra sin skyldighet till denna viktiga sak. Det är tämligen visst, att om de komme underfund med att Pensionskassan är lika god, nödvändig och välsignelsebringande som hvilken annan kristlig verksamhet som helst, skulle de skynda att fylka sig omkring de plikttrogna, hvilkas kärlek och uppoffring vi ha att tacka för att vi någonsin fingo en pensionskassa, och för den uppmuntrande utveckling hon kunnat göra. Ur den hög af material, som står oss till buds, vilja vi till belysning af frågan anföra följande punkter:

1. Den Helige skrift. I gamla testamentet hade Gud förordnat, att präster och leviter, som tjänade vid altaret, skulle få sitt uppehälle af det judiska folket, som åtnjöt deras tjänst. De voro anvisade vissa städer med utmarker som boställen. Sin bärgning fingo de af offren och tionden. Från sin födelse till sin död tillhörde de sin heliga ämbetstjänst. För allt deras jordiska behof skulle den teokratiska församlingen draga försorg. I stort sedt öfverfördes till nya testamentets församling samma heliga ordning, såsom kan ses af aposteln förklaring: "Veten I icke, att de, som förrätta tempeltjänsten, få sin föda af templet, och att de, som tjäna vid altaret, få sin del med altaret. Likaså har ock Herren förordnat, att de, som förkunna evangelium, skola lefva af evangelium." 1 Kor. 9: 13, 14. "De äldste, som väl förestå, må aktas värdiga en dubbel heder, i synnerhet de, som arbeta med ordet och lärandet, ty

Skriften säger: 'Du skall icke binda munnen till på oxen, som tröskar', och 'Arbetaren är värd sin lön'." 1 Tim. 5: 17, 18.

2. Kyrkans historia. Då den grundsatsen, att de personer, som helga sitt lif uteslutande åt Hertens och kyrkans tjänst, skola få sin jordiska utkomst från kyrkan, har sina hjärterötter inbäddade djupt ned i den Heliga skrift, kan man taga för gifvet, att den alltid erkänts och praktiserats inom kyrkan. I alla länder, där ordnad kyrkoskick införts, ha alltid goda anordningar gjorts för prästerskapets underhåll, och det äfven för sjukdoms- och ålderdomstider. Förhållandena ha varit tämligen mycket desamma inom svenska kyrkan. Där äro lärarna i församlingarna såväl som vid bildningsanstalterna skyddade från att någonsin komma i timlig förlägenhet dels genom sin fasta anställning, som godtycket aldrig kan betaga dem, och dels genom ett pråktigt pensions-system. För lärares änkor och barn drages särskild omsorg.

3. Personlig erkänsla. Ingen sann kyrkomedlem kan annat än känna djup erkänsla och tacksamhet för de oskattbara tjänster, han åtnjuter från läroämbetets sida. Dessa tjänster röra ej blott tiden, utan evigheten. De utgå på att bilda kyrkans medlemmar för den himmelska världen. Pastorn är Jesu sändebud. Han är sina församlingsmedlemmars pastor och sympatiske vän. Flyttar han, har kyrkan i beredskap en annan, som kommer i hans ställe och har samma uppgift och sinne. Nog är det rimligt tänkt, att hvarje kyrkomedlem bör känna ett personligt ansvar för att de inom kyrkan, som i Herrens namn utdela

de andliga och eviga gåfvorna, ej må sakna det timliga goda, som de behöfva.

4. Vanligt sundt omdöme. "Arbetaren är värd sin lön." En arbetare med ordet och lärandet är ej så upphöjd öfver detta lifvets existensvillkor, att han ej behöfver kläder och föda och tak öfver hufvudet för sig och de sina, ehuru han ställer den eviga lönen högt öfver all jordisk ersättning. Det kostade honom mycket tid och medel att vinna den utbildning, som kyrkan kräjde som villkor för inträde i ämbetet. Utkommen i arbetet fick han en lön, som räckte till för året, men sällan mer. I annan lefnadskallelse kunde han ha gjort sig lika ekonomiskt oberoende som kyrkans öfriga medlemmar. Han kanske får familj och barn att vårda och fostra. Skulle hans hälsokraft brytas, så att han ej kan sköta sin tjänst och lönen upphör, så står han där vanligen utan resurser för sitt och familjens underhåll. Hvems plikt är det då att se till, att han och de, som höra honom till, ej lida brist på det nödvändiga, om ej kyrkans? Gud kräver det af henne.

5. Skyldighet, icke barmhärtighet. Ofta har pensionsverksamheten ställts på samma nivå som den kyrkliga barmhärtighetsverksamheten. Men detta har visat sig vara mycket oriktigt både från principiell och praktisk synpunkt sedt. Arbetaren är värd sin lön. Kyrkan fordrar af sina lärare begåfning, lärdom och duglighet. Ingen kan mäta, väga eller uppskatta värdet för tid och evighet af ett lif, använt uteslutande i trogen tjänst för människors andliga välfärd. Men det är onekligen ett faktum, att det är värdt att skyddas från brist och umbäranden. Det är att betala en helig

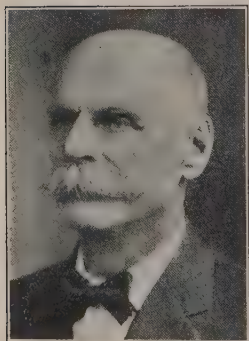
Pensionskassans direktion

G. A. BRANDELLE.

A. NORRBOM.

N. A. LINDQUIST.

OSCAR N. OLSON.

Pensionskassans' direktion

KARL PETERSON.

JOHN A. CHRISTENSON.

N. H. BENSON.

V. A. JOHNSON.

Pensionskassans direktion

T. A. CONRAD.

J. E. LILJEDAHL.

skuld, då kyrkan gör goda anordningar för att pensionera och understödja sina lärare under sådana tider, då sjukdom eller ålderdom rycka dem från arbetet och därmed också från lönen. Det är icke barmhärtighet. Hvilken duktig man, som vet sig ha utfört en fruktrik lifsgärning för kyrkans uppbyggande för en ringa lön, kan känna det behagligt eller rättvist att vara hänvisad till kyrkans medlidsamhet för att erhålla det outhärliga för detta lifvet för de dagar och år, då hans lefnadssol håller på att gå ned? Om kyrkan vill tillförsäkra sig om ett tillräckligt antal af lämpliga unga män att ingå i läroämbetet, bör hon med ord och handling göra det klart för dem, att om de än icke få vänta i hennes tjänst rikedomar och öfverflöd, såsom andra lefnadskallelser erbjuda,

de dock skola vara betryggade mot umbäranden och brist, ej blott under arbetsdagen, utan äfven under sjukdoms- och ålderdomstider, och det i betraktande af värdet och gagnet af deras tjänst.

6. De amerikanska kyrkosamfundens föredöme. Dessa samfund äro och ha varit i många år energiskt verksamma för att samla betryggande pensionsfonder. De bero alldeles som Augustana-synoden på sina medlemmars uppföring och frikostighet. Metodistkyrkan är banbrytaren på detta område. Hon har redan fonder, uppgående till bortåt 15 millioner, men hon ärnar ej hvila på sina lagrar, förrän hon har en fond på 20 millioner. Episkopalkyrkan samlade 1916 en fond på närmare 8 millioner, men med det system hon infört har hon betryggat sig, så att hon kan utdela en pension till sina präster lika stor som lönen var under deras tjänstetid. Presbyterianska kyrkan har satt som mål 10 millioner, de öfriga reformerta samfunden i proportion. Äfven de lutherska samfunden äro i farten med att skaffa sig adekvata fonder, som göra det möjligt att på ett kristligt sätt skydda sin lärarekår från brist, när arbetsdagen tagit slut. Från Missouri-synoden, den Förenade norska kyrkan och United Lutheran Church kan Augustana-synoden på detta område, såväl som på många andra, hämta inspiration och kraftiga impulser.

7. Affärsvärldens exempel. Det faller aldrig sekulära korporationer in att låta sina lojala arbetare förbruka sin arbetskrafts dag i deras tjänst och sedan afskeda dem för att lida brist eller underhållas af kommunen. De äro kloka och rättvisa nog att inse, att det ligger i deras intresse

och är deras plikt att draga försorg om att de personer, som länge och troget tjänat, ofta för en otillräcklig lön, få det de behöfva för sitt uppehälle, sedan de ej längre äro dugliga i tjänsten. Ej blott regeringen, utan publika skolstyrelser, järnvägskompanier, fabriker o. s. v. ha gjort visa anordningar att pensionera efter vissa tjänsteår. Nog bör kyrkan, som är världens lärarinna i sanning och rätt, vara lika hänsynsfull och rättvis. Om någon skillnad skulle existera, borde hon öfverflygla sekulära arbetsgifvare i sympati, om tanka och god anordning, enär hennes tjänare ha mindre tillfälle att lägga något åsido för kommande provfotider.

Något ur Pensionskassans historia.

Ehuru man kan säga, att en början till denna kassa gjordes 1865, tog det dock många år, innan hon kom till stånd. Den kommitté, som tillsattes nämnda år, rapporterade först 1867. Rapporten, som var undertecknad af E. Norelius och O. J. Hatlestad, hade följande lydelse: "Kommittéen får vördsamt inberätta, att den under året intet kunnat uträtta, men då behofvet fordrar, att något måste göras, föreslås följande: 1. att hvarje pastor årligen till Prästänke-kassan betalar en procent af sin lön; 2. att hvarje till synoden hörande församling samlar något bidrag till sagda kassa." På mötet 1868 antogos några enkla stadgar, som följande år reviderades och amenderades. Följande intressanta punkter må anföras: "För att understödja såväl behöfvande sjukliga och ålderstigna pastorer som behöfvande prästänkor inom Augustana-synoden skall synoden hafva en

kassa under namn af Augustana-synodens Pensions- och Änkekassa." "Till denna kassa betalar hvarje präst vid synodens möte en procent af sin ordinarie lön till kassören; därjämte upptages i hvarje till synoden hörande församling en kollekt till denna kassa, hvilken före eller vid synodens årsmöte inlämnas till kassören." "Kommittéen skall undersöka, hvilka prästänkor äro i behof af understöd och efter bästa bepröfvande meddela understöd åt de änkor, hvilkas skriftliga begäran därom är åtföljd af tillfredsställande intyg om det verkliga behovet af hjälp."

Vi märka, att synoden från början har måst till större delen bero på pastorerna för de behöfliga medlen. Därförutan hade det ej gått att göra en början, ej heller att utveckla och stärka denna kassa. Det är onekligen sant, att kyrkan, som tager dem i sin tjänst och åtnjuter frukterna af deras arbete, borde förse dem med de nödiga medlen, men då den kyrkliga situationen gör det nödvändigt, må det anses billigt begärddt, att de, för hvilkas förmån kassan existerar, bidra till henne. Denna grundsats ha åtskilliga samfund praktiserat, äfven Svenska kyrkan. Vi märka ock, att kassans karaktär blef att vara en fattigkassa. Understöd kunde meddelas först, när det var bevisadt, att verklig nöd var för handen. Så påkallad denna regel än var af tidsläget, så ogynnsam visade den sig vara för kassans utveckling. Detta kommer att mera tydligt belysas längre ned.

Till synodalmötet 1870 inlämnades den första kassörsrapporten, som visade inkomster \$213.50 och utgifter \$28.05. Till en prästänka, fru Hved-

Exekutiva kommittéen för Lekmännens
Pensionskommitte

JOHN A. CHRISTENSON.

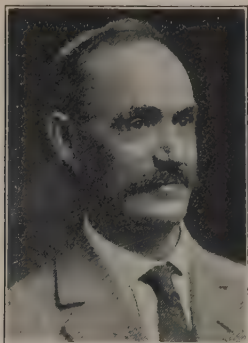
N. A. NELSON.

H. N. BENSON.

K. T. ANDERSON.

G. D. HANSON

Herr Gust Riströms porträtt var icke tillgängligt, hvarför det måst utelämnas.

S. A. LINDHOLM,
Gen'l Sec'y and Treasurer.

FRED NORDQUIST,
Field Secretary.

ding, hade tilldelats ett understöd af \$27. Härmed var kassan ej blott grundad, utan i arbetsordning. Det gick hoppfullt nog några år eller till 1876. Prästernas bidrag och kollekterna från församlingarna visade goda resultat, i det att det året kunde rapporteras som tillgångar \$2,009.64. Nästan hvarje år hade utdelats något till behöfvande pastorer och fattiga änkor. Men som blixt från klar himmel kom 1877 den underrättelsen, att inkomsterna totalt inhiberats. Detta förhållande fortfor till 1883 med undantag af 1882, då en kollekt på \$8.59 inrapporterades. Man kan nu fråga, hvad som kunde ha föranlett denna besynnerliga halt i utvecklingen. Vi få icke lägga hela skulden på prästerna eller på församlingarna, som om deras intresse så totalt och hastigt svalnat. Visserligen hade taxeringen af prästernas löner och utsikten att blott få nödhjälp ej synnerligen behagat någon. Prästerna torde ej heller ha vinnlagt sig om att pålysa den föreskrifna kollekten. Men den förnämsta orsaken till denna torketid för kassan var den, att vid denna tidsperiod en liflig diskussion fördes inom synoden att förvandla konferenserna till distriktsynoder, och att hvarje sådan synod skulle ha sin egen understödskassa. Vi finna dock, att äfven sedan denna fråga afgjorts, föga uppmuntrande rapporter afgåfvos. Detta förhållande fortfor ända till 1892, då stadgarna underkastades en väsentlig omdaning i hopp om att både präster och församlingar skulle vakna upp och nitiskt gripa sig an att sätta pensions-saken på bättre fötter. I stället för en procent af sin lön, såsom hittills varit lag, skulle präster och professorer årligen bidraga med en fjärdedels pro

cent. Då präst eller professor doge, skulle de efterlevande bidraga med en fjärdedels procent af sina löner för att tillställas änkan. Kollektorna från församlingarna skulle fortfarande upptagas, men göras rikligare. Understödet skulle utgå i visst belopp i veckan till präster och professorer, då de blefvo sjuka eller togo afsked, och till änkor och barn. Dessa nya idéer pekade på visst sätt åt det system, som sedermera infördes och som befunnits vara ytterst tillfredsställande och afpassadt efter förhållandena inom synoden. Men de gingo ej långt nog uti att utgallra det, som från början varit mindre behagligt. Intresset, som man hoppades skulle vakna, sof ännu sött i sin linda. Ny revision af stadgarna företogs 1895, men det syntes icke hjälpa. Inkomsterna, som tiotal af år förut voro rätt uppmuntrande, motsvarade ej förväntan eller behovet för att möta de kraf, som kunde göras på kassan enligt de löften om understöd, som i stadgarna gifvits.

Det är ett historiskt faktum, att synoden nära nog vid denna tid förtviflade om att någonsin kunna få pensionssaken på en solid basis. Utvecklingen hade gått som pendeln på en klocka. Och likväl blef det alltmer uppenbart med hvarje år, att kassan var outhärlig och icke kunde nedläggas utan stor skada för synodens egen hälsosamma utveckling. Fråga vi nu, hvad som kunde vara orsaken till att denna verksamhetsgren hade så svårt att vinna gehör och intresse, att kunna beröra samfundets hjärta och rycka det upp till nitälskan, under det andra verksamhetsgrenar, som upptogos, blomstrade och lyckades tillvinna

sig djupt och verksamt intresse, så kunna vi finna svaret i följande punkter:

1. Taxeringen af lärarnas löner. Ett ej ringa antal präster ansågo det ogrannlaga och oförsynt att ventilerade och beskatta deras löner. Först när detta borttogs, voro de färdiga att göra sin del.

2. Kassans uppgift att vara en fattigkassa. Ingen präst eller professor kunde känna det angenämt, hederligt och betryggande att efter en lång och sträfsam arbetsdag i synodens tjänst för ofta en otillräcklig lön vara hänvisad till en nödhjälpskassa för att få det dagliga brödet, särdeles som han afkräfts ej ringa bidrag till hennes bestånd.

3. Prästernas svenska modesti. Denna bevekade dem att ofta glömma pålysa den föreskrifna årskollekten eller att pålysa den så lamt, att få församlingsmedlemmar rycktes upp till att lägga en duktig gåfva i håfven.

4. Brist på insikt om kassans vikt och föga behag i hennes egenskap af fattigkassa. Då lärarna ej hade lust till att framhålla och dryfta saken, saknade församlingarna den kunskap och goda uppfattning, som kunde egga dem till uppföring. Upplýsta och samfundsvänliga församlingsmedlemmar kunde aldrig tycka om den idéen, att Herrens tjänare skulle, sedan de ej längre orkade arbeta, behandlas som fattighjon.

Från och med 1898 uppgick en ny, mera ljus och hoppfull tid för denna verksamhetsgren. På synodalmötet det året underkastades stadgarna en grundlig revidering. Hvad som visat sig anstötligt och hinderligt blef struket. Beskattningen af lärarnas löner borttogs, och i stället bestämdes ett visst belopp af \$5 som årsafgift och \$1.50 som

assessment vid dödsfall. Den årliga kollekten från församlingarna kvarstod, men man väntade, att den skulle upptagas af alla och göras riklig. Man afvaktade ock större gåfvor och donationer från enskilda. I stället för nödhjälp skulle utdelas pension eller understöd, hvartill mottagaren kunde anse sig berättigad. Hvad som höjde denna plan högt öfver de idéer, som förut gjorts gällande, var att alla lärare, vare sig pastorer eller professorer, ställdes på samma nivå: alla skulle ha samma skyldigheter och samma rättigheter. Det var denna likställighetsprincip, som satte vind i kassans segel. Det var synodens uppsåt och bestämda vilja, att alla dess lärare, som inneha ordinarie anställning, skulle vara lika berättigade till kassans förmåner genom att lika bidra till hennes utveckling och bestånd. Synoden vill icke utesluta någon. Detta böra vi aldrig glömma. Man undrade nu, huru lärarekåren skulle ställa sig till det nya systemet. I rapporten 1899 upplystes, att ett ansevärt antal insändt de äskade bidragen. Och till synodalmötet 1900 inberättades det, att ännu flera anslutit sig. Pastor E. Stenholm hade dött och inkassering af assessment hade gjorts för änkans räkning. År 1901 bestämdes det årliga understödet till lärare och änkor till \$100. Samma år blef kassan inkorporerad enligt staten Iowas lagar. Att man valde Iowa som kassans hemort* hade sin grund däri, att dess lagar befunnos vara mera gunstiga mot en verksamhet som denna än någon annan stats. För

* Med synodens goda vilja förvärfvade direktionen 1920 en byggnad som permanent hem för Pensionskassan.

att öppna stridare inkomstkällor och sprida god insikt om pensionssaken ombådos missionsdistriktet vid ett senare synodalmöte att säga några goda ord vid sina möten och upptaga frivilliga bidrag. I en lång följd af år arbetade ett anseeligt antal distrikt mycket flitigt, och ha vi i ej ringa mån dem att tacka för kassans tillväxt. Det har nämligen från början legat i synodens plan att få till stånd en betryggande grundfond, som kunde afkasta en dryg del af hvad som årligen behöfs för att utdela hvad i stadgarna utlovats. Alla samfund ha funnit detta alldeles nödvändigt. I en verksamhet som denna, då utgifterna äro stipulerade och helt naturligt tillväxa med hvarje år, vore det ytterst riskabelt att bero på frivilliga bidrag och insamlingar, som äro ovissa och ej anordnade för att stiga till det belopp, som behöfs. Huru det lyckats synoden att realisera sin plan att grunda en liten fond, skall i ett annat sammanhang belysas.

Som Pensionskassan existerar uteslutande för lärarekårens räkning och det sedan 1898 varit synodens omutliga uppsåt, att ingen lärare skulle gå miste om hennes förmåner, har synoden lagt sig stor vinn om att förmå alla att ansluta sig och inlämna sina bidrag. Det blefve en lång historia att berätta, hvad synoden beslutat och företagit i denna riktning. Det har förvänat både synoden och andra, att någon lärare med insikt och samfundssinne, med omtanka för sitt eget och de sinas framtida väl, skulle vilja ignorera denna viktiga sak. Synoden känner ett drygt ansvar för sina trotjänares timliga välbefinnande och har i mer än ett halft sekel sträfvat att få till stånd

en kassa, som kunde skydda dem från förlägenhet för detta livvets behof, då deras arbetskraft är bruten. Utan tvifvel är det uteslutande de begärda bidragen, som bestämt en och annan att taga afstånd från Pensionskassan. Lyckligast hade varit, om synoden ej behöft hänvända sig till sådana. Men historien visar, att det var alldeles nödvändigt, om kassan någonsin skulle komma någon väg. Synoden har haft den uppfattningen, att hvarje lärare, i trots af de inskränkta inkomsterna, med litet god vilja och liten försakelse lätt nog kunde bestrida dessa bidrag. Enligt de af synoden antagna stadgarna äro alla, som ordineras eller upptagas i synoden, och alla, som inneha permanent anställning vid läroverken eller på missionsfältet, hemma eller i hednavärlden, förpliktade att ansluta sig som medlemmar, och om de försumma att göra sina skyldigheter, ha de därmed afsagt sig alla anspråk för sig och de sina på ekonomiskt understöd från samfundet.

Ehuru inkomsterna genom lärarekårens årsavgifter, kollekter, insamlingar, donationer och testamentariska gåfvor från minnesgoda samfundsvänner satte kassan i stånd till att punktligt betala alla utgifter för pension och understöd och lämna en liten behållning, blef det med hvarje år alltmer tydligt, att en mera stabil inkomstkälla måste beredas. De pensions- och understödsberättigades antal växte med hvarje år, under det att kollekterna blefvo färre och mindre. Därför beslöt synoden 1911 att begära af församlingarna vid dödsfall af lärare ett belopp, motsvarande en cent för hvarje kommunikant. Det så kollektade beloppet skulle läggas till fonden som garanti

för att änkan skulle få det utlofvade understödet, så länge hon lefde. Detta visade sig vara en ypperlig inkomstkälla, ty det stora flertalet församlingar betalte denna lilla afgift punktligt. En anseelig del af fonden har tillkommit genom densamma. För att betrygga utdelandet af den höjning af pensionen och understödet, hvarom synoden beslöt 1920, höjdes en-cents-avgiften till två cents. I de nyantagna stadgarna af 1921 gjordes två-cents-avgiften till ett stående bidrag. Af kärlek till våra lärare och och synoden skola församlingarna hädanefter som hittills insända detta bidrag, ty dess uppgift är att stärka fonden. Under årens lopp blef det alltmer tydligt, att något mera kraftigt och drastiskt måste företagas för att drifva upp fonden, om ett tidsenligt och synoden värdigt understöd skulle kunna utdelas. I det sakta mak utvecklingen gick skulle den nu lefvande stammen af arbetare i vingården, hvilken under stora försakelser lagt grunden till det kyrkliga arbetet på alla områden, lämna lifvets skådeplats i denna värld, innan synoden hunnit betyga dem sitt uppskattande genom en pension, som vore värd detta namn. Det var detta motiv och denna känsla, som bestämde synoden på sitt årsmöte 1915 att begära af sina lekmän och församlingar, att de under en tid af fem år samlade ett belopp af \$500,000 för att förstärka fonden. På samma gång begärde synoden af alla pastorer, professorer och missionärer ett personligt bidrag af \$200, att betalas antingen kontant eller genom räntebärande reverser. Att synoden begärde så stort belopp af lärarna, som hade minsta råd, hade äfven den afsikten att ge dem tillfälle att för lekmännen och församlingarna

lägga i dagen sitt intresse för pensionssaken som ett värdigt föredöme. Denna insamling fullbordade de under en tid af omkring sex månader, så att det kunde inrapporteras till synoden 1916, att alla de, som dittills varit lojala mot Pensionskassan, gjort sin skyldighet äfven i detta stycke. Enligt kassörsrapporten 1921 hade genom medlemmarnas uppoffring i denna insamling fonden stärkts med ej mindre än \$141,785.

Med årens lopp blef det alltmer tydligt att, om Pensionskassans intressen skulle kunna väl vårdas och drifvas framåt, det icke längre var möjligt för kassören att också betjäna församling. Med synodens godkännande kallade därför direktionen pastor S. A. Lindholm 1915 att som "General Secretary" och kassör ägna hela sin tid åt denna verksamhet.

På synodalmötet 1921 reviderades stadgarna igen, då åtskilliga förändringar gjordes. Antalet direktionsmedlemmar ökades från 6 till 10. Synodens president är härefter ex officio medlem. Pensionen till medlemmar höjdes till \$400. Understödet till änkor, hvilkas män dött före den 1 januari 1916, bestämdes till \$150, och de änkor, hvilkas män dött efter nämnda datum, till \$200. Detta är ju en god början. Men vi må betänka innebörden af denna bestämmelse! Den betyder, att kassan måste ha dubbelt så stora tillgångar som för ej mycket öfver ett år sedan. Vi lita på Gud och våra församlingar. I den mån insikten om denna verksamhets kyrkliga och kristliga värde tilltager, skola ock rikligare resurser gifvas kassan. Ännu kan ej Augustana-synoden göra för sina lärarefamiljer hvad andra samfund göra för

sina. Men den gör det allra bästa, som förmågan medgifver. Alla goda och våra lärare tillgifna samfundsvänner ombedjas att tänka på Pensionskassan, då de utdela sina gåfvor eller upprätta sina testamenten.

Utrymmet tillåter ej att omnämna den långa rad af präktiga män, från dr E. Norelius till pastor A. Norrbom, hvilka i egenskap af ordförande för styrelsen, kassörer eller styrelsemedlemmar inlagt stor förtjänst om kassans goda utveckling. Men den historien skall skrivas en annan gång.

Det 56-åriga resultatet.

Fastän Pensionskassan ej haft önskvärd framgång eller kunnat uträtta i samfundets tjänst hvad hon bort, kan dock om henne sägas som om kvinnan, som utgöt nardusoljan på Mästarens fötter och hufvud: "Hvad hon kunde, det gjorde hon." Sedan 1869, då det första understödet utdelades, har hon nästan hvarje år utdelat något till behöfvande lärare och änkor. Det kan ju vara intressant att se hvad resultatet är. Vi skola därför meddela en öfversikt periodvis:

	Pastorer.	Änkor och barn.	Änkor vid dödsfall.	Tillgångar.
1869—1898	\$540.00	\$4,766.95		\$4,450.90
1899—1908	2,214.72	8,719.94	\$9,784.42	20,474.23
1909—1918	18,788.88	48,157.58	52,040.00	271,349.57
1919—1921	22,326.24	28,215.05	24,507.00	376,638.57
	\$43,869.84	\$89,869.52	\$86,331.42	

Totalbeloppet, som utdelats i form af pension och sjukhjälp till pastorer, understöd till änkor och barn och dödsfallshjälp till änkor, stiger till \$220,070.78. Om nu än detta ej är, hvad det borde

och kunde ha varit för en så lång tid och för ett så stort samfund som Augustana-synoden, så måste väl ändå erkännas, att det vittnar om god vilja och allvarliga försök. Och hvem kan tälja de moln, som fördrifvits ur, och de solglimtar, som insläppts in i herdetjäll och änkors hem genom de små penningeförsändelser, som Pensionskassan i Herrens och synodens namn tillställt dem? Hundratals äro de bref, som kommit som svar och andats djup och varm tacksamhet till Gud och till synoden för erhållen hjälp. Ett utdrag ur ett nyligen mottaget bref från en änka, som blef lämnad ensam för många år sedan i saknad af alla tillgångar, må meddelas, enär det är en typ af tjogtal af bref: "Innerligt och hjärtevarmt tack för denna hjälp i nödens stund! Den kom, när jag var i största bekymmer för huru jag skulle kunna reda mig. Må Herren i himmelen välsigna Pensionskassan och alla, som uppföra för henne." Huru antalet af berättigade vuxit, kan ses af kasörsrapporten för 1921. Pension och sjukhjälp hade utdelats till 57 pastorer till ett belopp af \$10,081.89, understöd till 99 änkor till ett belopp af \$10,404.59 och dödsfallshjälp till ett belopp af \$10,195, sålunda ett totalbelopp af \$30,681.48. Med den höjning af understödet, som gjordes vid förlidet synodalmöte, kommer denna siffra under innevarande år att betydligt ökas. Detta är en kraftig maning till alla sanna samfundsvänner att med förbön och gåfvor stå denna verksamhetsgren bi. Då det säkerligen efter de erfarenheter, som gjorts, kommer att bli somliga, som gjort det omöjligt för sig att få någon hjälp på regelbunden väg, men ändå behöfva sådan, eller för hvilka det

stadgade understödet ej är nog att afhjälpa det ömmande behovet, har styrelsen och synoden anordnat om en särskild fond, ur hvilken speciell hjälp för sådana kunna hämtas. Denna fond skall särskildt tilltala många inom synoden, hvilkas hjärtan ömma för dem, som lida nöd.

I en lång följd af år har det blifvit uppenbart, att Augustana-synoden med första måste upprätta ett fridfullt hem på någon central plats, i hvilket åldriga lärare och deras makar samt hemlösa änkor kunde få tillbringa sin lefnadsafton i lugn och åtnjuta omsorgsfull vård. Hvar äro de mecenater, som vilja donera och testamentera för ett sådant hem?

Lekmännens pensionsinsamling.

På sitt årsmöte 1915 fattade synoden följande beslut:

1. "Att synoden sätter som sitt mål att inom de nästkommande fem åren samla minst \$500,000 för denna kassa, och att ett utskott af för saken intresserade lekmän inväljes att förestå denna insamling;

2. "That the several conferences of the Augustana Synod be instructed to select one layman for every 2,000 communicant members as member of the Laymen's Committee to raise \$500,000 for the Ministerial Pension and Aid Fund."

Denna stora kommitté, kallad "Hundramanna-hären", höll ett förberedande möte i mars 1916, men kunde först i juni samma år organisera sig i full arbetsordning. Senator H. N. Benson, St. Peter, utsågs till president, dr J. A. Christenson, Chicago, till vice president, herr N. A. Nelson, Chi-

cago, till sekreterare, och herr K. T. Anderson, Rock Island, till kassör. Till exekutiv kommitté utsågos utom nämnda ämbetsmän herr Gust Riström, Minneapolis, herr G. D. Hanson, Sioux City, och konsul L. L. Malm,* Cleveland. Dessa män, som voro så väl kända för sitt varma samfundssinne och sin duglighet och framgång hvar i sin lefnadsuppgift, utgjorde en säker garanti för att kommittéen skulle med kraft och affärsskicklighet föra insamlingen till ett lyckligt slut. Åt den samma lämnades full auktoritet att ha hela insamlingsarbetet om hand. Det blef först fråga om att organisera konferenserna och församlingarna i slagordning och att finna lämpliga personer att på hvar sitt område ha ledning af arbetet. De präktiga män, som utgjorde den exekutiva kommittéen, hade hvar sina personliga intressen och uppgifter att sköta och kunde därför helt naturligt ej ägna denna sak all sin tid. Det blef därför nödvändigt att anställa en fältsekreterare, som ägnade sig uteslutande åt att leda och ordna arbetet. En sådan fanns ändtligen i herr Fredrick Nordquist, som med nit och skicklighet skött sitt uppdrag. Att det tagit längre tid än som var beräknadt, må icke förvåna någon. Det var den största insamling, som någonsin försökts inom synoden. Saken var ny inom församlingarna, och det tog litet andhämtning, innan de kommo på det klara med hvarför synoden begärde ett så stort belopp. Under kriget, då "drives" gjordes för allahanda ändamål, var det ej möjligt komma någon väg med en insamling af detta slag. Det

* Har sedan aflidit.

vidsträckta området och de långa distanserna lade ock sina hinder i vägen. Det tog ock någon tid, innan prästerna insågo sin plikt, och att det låg i deras intresse och ansvar att äfven i denna insamling vara sina församlingars ledare, enär det låg nära tillhands för dem att tänka det de fullbordat sin del, då de gifvit sina \$200 enligt synodens beslut. Besinnar man allt detta och mycket annat, som kunde anföras, så var det högligen uppmuntrande, då kassören till synodalmötet 1921 kunde inrapportera, att \$447,330.32 redan inkasserats. Den exekutiva kommittéen hade arbetat energiskt och kraftigt i det fasta hopp, att målet skulle vara vunnet och fulla beloppet insamladt, och så hade ock varit fallet, om alla områden af synoden hade varit lika lojala och plikttrogna. Kommittéen vill ej blott få det fulla beloppet, som synoden begärt, utan önskar se insamlingen, såsom flera konferenser gjort, "go over the top", innan den afslutar och öfverlämnar resultatet till Pensionskassan. Därför beslöt den att fortsätta ännu ett år. För att hjälpa synoden under innevarande år utbetala den tillökning af pensionen och understödet, hvarom synoden beslutat, lofvade kommittéen att öfverlämna till Pensionskassan detta synodalår ett belopp af \$1,000 i månaden.

Den rapport, som kassören, herr K. T. Anderson, uppläste för synoden, var ett rikhaltigt och intressant dokument och bör af alla grundligt studeras. Att vårt folk inom Augustana-synoden är hugstort och mäktigt att utföra stordåd, då det ledes och manas på ett sätt, som tilltalar det, det betygar denna rapport. Nebraska-konferensen var den första att fullborda sin insamling. Detta ver-

kade uppeldande och sporrande på de öfriga, så att den ena konferensen efter den andra dref sin insamling till och öfver märket. Då detta skrifves, ha följande konferenser genom kontanter eller garantering fullkomnat sin kvot — några mycket därutöfver: Nebraska \$23,146; Iowa \$34,495; Minnesota \$139,501.80; California \$5,087.50; Red River Valley \$19,873; Superior \$20,132.50; Illinois \$106,725. Och säkert är, att när Lekmännens Pensionskommitté nästa gång rapporterar till synoden, alla konferenserna skola befinnas ha ej blott insändt sin fulla andel, utan mycket därutöfver.

Hela synoden känner sig djupt tacksam till den exekutiva kommittéen för den skicklighet, uthållighet och oegennyttia, hvarmed den bedrifvit denna för samfundet så betydelsefulla insamling. Äfven är den djupt tacksam till de tusenden, som genom personligt arbete och donationer gjort insamlingen lyckad. Då den är fullbordad, kommer den att föra pensionssaken ett godt steg framåt och sätta synoden i stånd att på ett mera kristligt och tidsenligt sätt afbördasig sin tacksamhetskuld till sina lärarefamiljer. Men det är nödvändigt, att de inkomstkällor, som synoden öppnat, få fortfarande flyta stridt. En aktuarie, som tagit situationen i Augustana-synoden i betraktande, har beräknat, att det behöfs en fond på mellan två och tre millioner för att kunna ge en pension och ett understöd, som vore värdigt och rätt för densamma som ett evangeliskt kyrkosamfund. Må därför den kärlek, som aldrig svalnar, få brinna i församlingarnas hjärtan för denna sak! De skola njuta den största välsignelsen af denna verksamhet.

S. A. LINDHOLM.

Johan Alfred Enanders minnes- märke

*"Märket skall vid vägen stånda,
till minne mana, så länge män lefva."*

*O*rden som anförts äro inhuggna i ormslingan på den väldiga bautasten af röd svensk granit, som höjer sig öfver västgötahöfdingen Enanders graf på den svenska grafgården Oak Hill, söder om Chicago.

Monumentet är en heder såväl för den, hvilkens graf det pryder, som för dem hvilka låtit sig drifvas att uppsätta detsamma. "Stenen restes af svenskar i Amerika. Aftäcktes den 22 maj 1921", säger oss inristningen.

Enander var för Svensk-Amerika hvad Wilhelm Lundström nu är för den svenska folkstammen. Det var han, som manade till själfmedvetande och enighet bland Sveas afkomlingar härute i förskingringen. Det var hans *Gamla och Nya Hemlandet* som lärde svenskarna i Amerika att se samtiden rakt och modigt i ansiktet. Det var Enander, som lärde de utvandrade pilgrimerna, att det fanns för vårt folk en hederlig historia bakom våra dagar, som borde mana oss till stordåd äfven nu. Han var visserligen icke ensam, men en ledare i mångt och mycket.

Hvad Enander och *Hemlandet* uträttade för att väcka den svenska nationalkänslan till lif här i landet, är nog enastående ännu. Men samtidigt lät Carl Aaron Swensson amerikanerna förstå, att medborgarna af svensk härkomst voro lika värdefulla som irländare och engelsmän, och de trodde honom. Ja, än mer, han for hem till gamla Svea och framställde i ord och bild, att barnen i västerland skötte sig väl och voro värda all respekt och allt det erkännande, som man i Heims-kringlas panna var mäktig att skänka dem. Eric Norelius, den lutherska kyrkans i Amerika svenska patriark, har med vaket öga och varsam hand under hela vår Amerika-historia bevarat våra häfder som ingen annan. Ludvig Holmes strängade sin lyra med sådan talang på rena modersmålet härute i Förenta staterna, att själfvaste Snoilsky uppmärksammade sångaren, och vår älsklige Carl David af Wirsén var förtjust. Enander lärde Svensk-Amerika att känna sig själf, Norelius tog vara på hvad vi uträttade för eftervärlden, Swensson talade om för Sverige och Amerika, att vi funnos till, och Ludvig Holmes lät oss förstå, att den svenska sångmön kan stränga sin lyra med lika hänförelse här som i gamla Sverige.

Nu hvila de alla. Nya tider bringa nya seder. Lindsborgssamhället har rest en ståtlig obelisk på Swenssons graf, Ludvigs vänner hafva märkt hans hvilorum, och inom kort blir nog Norelii minne uppmärksammat. Mer passande grafvård kan dock ej gärna föräras någon än den, som rests till Enanders, redaktörens, historikerns och professors, minne.

ALFRED BERGIN.

Från kyrkans fält

K. H. OCH H. M. F.'S MISSIONÄRSHEM I ST. PAUL,
MINNESOTA.

K. H. och H. M. F:s Missionärshem i St. Paul Minn.

Några af våra missionärer från Kina kommo hem till Minnesota för något öfver ett år sedan för att få åtnjuta en välbehöflig hvila under någon tid. Med tanken på hemresan uppstod äfven det bekymmersamma husproblemet under deras vistelse i hemlandet, och denna angelägenhet utgjorde ofta ett verkligt böneämne för dem. Dock, förvissade att Herren skulle draga försorg om dem äfven i denna sak, anträdde de sin resa hem.

Att de voro mycket välkomna hem och att deras vistelse hemma under hvilotiden uppskattas mycket högt, behöfver icke sägas. Men med deras ankomst hem uppstod äfven hos oss här hemma den bekymmersamma frågan, hvar våra missionärer skulle få bo under sin vistelse här. Något lämpligt hus att hyra var ytterst svårt att finna, och dessutom voro hushyrorna så orimligt höga.

Några få kvinnor, medlemmar af konferensens K. H. och H. M. F., hade sedan någon tid tillbaka känt det såsom sin kristliga kärleksplikt att anskaffa ett hem för våra hemmavarande missionä-

rer. Men det var en stor och svår uppgift att fylla, ty medel saknades. De grepo dock verket an under bön och förtröstan till Gud. De höllo möten och började insamla små penningesummor. Så höll styrelsen för K. H. och H. M. F. inom konferensen ett möte den 4 april 1921, då frågan behandlades, och ehuru de då hade endast \$400 på hand, tillsattes likväl en kommitté, som fick i uppdrag att se sig om efter ett passande hus, som vore till salu. Fyra dagar därefter fingo de ock underrättelse om ett sådant för rimligt pris och på förmånliga villkor. Ordföranden för synodens Kina-missionsstyrelse, doktor O. J. Johnson, underrättades strax om tillfället, som erbjöd sig, och samma afton skyndade kommittéen, tillsammans med tvenne af missionsstyrelsens medlemmar, att bese egendomen.

De funho ett hemtrefligt hus, beläget på en vac-ker, hög tomt, 45x168 fot stor, i Hamline stadsdelen af St. Paul, Minn., inom det så kallade "Midway"-distriktet. Huset har sju rum, är väl byggt med alla moderna förbättringar och försedt med mattor, möbler och alla nödiga husgerådssaker, färdigt att bo uti. Det var till salu, sådant det stod, för \$5,400. Betalningsvillkoren voro \$3,000 kontant, återstoden mot 5% ränta. Egendomen köptes, och styrelsen för Kina-missionen erlade den erforderliga handpenningen, eftersom K. H. och H. M. F. ej hade, på långt när, en så stor summa penningar på hand.

Det torde erinras, att det beslutades enhälligt på föreningens årsmöte under konferensmötet i Stillwater 1921, att denna angelägenhet öfverlämnas till den exekutiva kommittéen med makt att

handla, i förening med Kina-missionsstyrelsen. I öfverensstämmelse därmed höllo missionsstyrelsen och kommittéen ett gemensamt möte den 9 maj, då kommittéen, genom dess ordförande, mrs Nels Lundgren, inlämnade följande förslag till styrelsen: att K. H. och H. M. F. af Minnesota-konferensen skänker styrelsen för Kina-missionen hela köpesumman för hemmet, \$5,400, före den 1 juli 1923. Detta förslag, som antogs af styrelsen, godkändes sedermera af den exekutiva kommittéen af konferensens K. H. och H. M. F. Hemmet blir sålunda en gåfva till Kina-missionsstyrelsen från K. H. och H. M. F. af Minnesota-konferensen. Kristi kärlek och trons bön, som begynt detta behöfliga och lofvärda företag, skall ock bringa det till fullbordan. Herren skall hafva äran därför, ty det är hans verk. "Allt hvad vi hafva uträttat har du utfört åt oss." Jes. 26: 12.

MRS J. E. HEDBERG.

Vårt nya Diakonisshem

Diakonissanstaltens hufvudbyggnad har hittills bestått af ett två-vånings trähus, som har inrymt anstaltens kapell och skolas samt systrarnas förmak, matsal, kök, syrum och sofrum. Detta hus byggdes år 1891 och tillbyggdes år 1905. Dess utrymme, inberäknande åtta sofrum i vindsvåningen, är helt och hållet taget i anspråk, och dessutom måste två eller tre bo tillsammans i samma rum, en högst otillfredsställande anordning. Det nya hemmet är förden skull högst nödvändigt för att tillmötesgå såväl närvarande som kommande behof.

Det torde icke sakna allt intresse för KOREANISKA RIKETS läsare att erinras om de olika byggnadsföretagen vid anstalten under de trettioett år, som förflutit sedan dess grundläggning. Det första huset, en tre-vånings tegelbyggnad, påhörjades år 1888 och fullbordades år 1890, då den öppnades såsom hospital den 20 december. År 1901 byggdes föreståndarens hem samt det första barnhemmet, som fick namnet Betlehem. Följande år inköptes en liten träbyggnad, som inreddes till ett hem för äldre och invalider, och som fick namnet Lilla

Nasaret. En ny värmeledning anlades år 1903, och två år senare byggdes en gemensam tvättinrättning. 1904 byggdes den västra flygeln till hospitalsbyggnaden, och år 1905 gjordes ett större tillbygge till diakonisshemmet.

Behovet af en mera tidsenlig hospitalsbyggnad blef under årens lopp allt mera trängande, och

ELIM, DIAKONISSORNAS SOMMARVILLA, LAKE MANAWA, IA.

detta behof blef tillgodosedt år 1909, då den nuvarande präktiga hospitalsbyggnaden uppfördes. Den invigdes och togs i besittning i januari 1910 och har rum för 65 patienter. I den gamla hospitalsbyggnaden företogs vissa förändringar, och inreddes densamma till ett hem för invalider och åldringar och fick namnet Nasaret. Här vårdas nu ett 40 tal af till största delen hjälplösa personer. Under sommaren 1910 byggdes den biträdande pastorns hem. Pastor K. G. Wm. Dahl, som

då betjänade anstalten såsom biträdande pastor, blef den förste att bebo detta hem, hvilket han kallade Mispa.

År 1912 inköptes ett stadskvarter för att brukas såsom trädgård, och ett större drifhus uppsattes. Det hus, som trädgårdsmästaren nu bebor, inköptes år 1916. Den senaste tillökningen i byggnadsväg är ett hem för de större barnen. Detta hus inköptes tillsammans med flera tomter, och flyttades huset till sitt nuvarande läge mellan Betlehem och vaktmästarens hus. Detta senare är det forna Lilla Nasaret, som blef tomt, när skyddslingarna i detsamma flyttades till stora Nasaret, då det nya hospitalet var färdigt. Sedan 1917 har intet i byggnadsväg förekommit. Under årens lopp har dock landområdet ökats, så att för närvarande äger anstalten icke mindre än 57 stadstomter, hvilka betäcka ett ytinnehåll på ungefär fem stadskvarter (city blocks).

Redan på synodalmötet 1912 fattade synoden beslut om ett nytt Diakonisshems uppförande. Men af hvarjehanda skäl har detta besluts utförande fördröjts. Vid styrelsemötet den 1 februari i år fattades enhälligt beslut om att omedelbarligen skrida till verket. Den 12 maj börjades arbetet utaf J. Lof & Sons, byggmästare, och den 19 juni lades hörnstenen. Dr G. A. Brandelle utförde hörnstensläggningen och höll ett lämpligt tal med 1 Joh. 4: 7-11 såsom text. Dr C. F. Sandahl talade öfver 1 Kon. 8: 29, och herr Rudolph Helgren bidrog med en solosång.

Uti hörnstenen inlades i en kopparlåda följande artiklar: Dorkas, årgångarna 1, 5, 6, 7; synodens protokoll 1920; ett exemplar Augustana och Lu-

HÖRNSTENSLÄGGNINGEN VID DIAKONISSANSTALTEN DEN 19 JUNI 1921.

theran Companion; anstaltens årsrapport nummer 28 och 29; protokoll öfver den fjortonde Diakonisskonferensen af de nio lutherska moderhusen i Amerika; ett exemplar första numret af Diakoniss-Baneret; åtskilliga porträtt och vykort samt några mynt.

Huset väntas vara färdigt för inflyttning senast den 1 mars 1922.

Detta hus är anstaltens hufvudbyggnad. Här komma diakonissorna och diakonisseleverna att ha sitt hem. Här skola eleverna mottaga sin teoretiska undervisning. I detta hus komma också anstaltens expeditjonsrum att förläggas. I kär-larvåningen är det ock meningen att inrätta ett gemensamt bageri för hela anstalten.

Diakonissanstalten är diakonissverksamhetens moderhus i synoden. Här är verksamhetens hufvudsäte. Härifrån utskickas diakonissor uti olika verksamhetsgrenar i synoden, såsom i församlingsarbete och vid olika barmhärtighetsinrättningar här och där, samt på hednafältet. Men här vid moderhuset måste diakonissorna få sin utbildning. Fördenskull ha de olika afdelningarna tid efter annan upprättats, såsom hospital, barnhem, hem för allehanda invalider, åldringar m. m. Men ingen enskild afdelning är hufvudsak, utan alla utgöra tillsammans verksamhetsgrenar i och för diakonissans fostran för sitt kall. Att vissa syst-rar måste behållas hemma vid moderhuset, är oundvikligt, ty anstalten måste äfven tillgodose de ansökningar, som inkomma jämt och ständigt om att taga emot och vårda värlösa och hjälp-behöfvande af olika slag. I den mån som inrättningen har växt, har här alltså uppstått en hel

DIAKONISSBYGGNADEN UNDER UPPFÖRANDE.

barmhärthighetskoloni, och denna tillväxt bör icke hämmas, utan fortgå, allt eftersom behofven göra sig gällande. Detta är synodens gemensamma barmhärthighetsinrättning, i hvilken alla synodens församlingar äga ett gemensamt intresse. Anstaltens framtid beror uppå hur lifaktigt detta intresse är. Detta intresse framstår på tvenne sätt: först och främst genom att förse anstalten med lämpliga personliga krafter och därefter genom finansiellt understöd. Den stadgade fem cents-afgiften går till systrarnas underhåll, men räcker icke till att betäcka de löpande utgifterna eller för arbetets utveckling. Härtill bero vi af våra vänners frivilliga gåfvor, hvilka gåfvor hittills icke saknats.

Må Herren i fortsättningen välsigna denna viktiga gren af synodens arbete, och blifve det nya hemmet till mycken glädje och framgång i verksamheten bland våra hjälpbehöfvande och lidande medmänniskor.

EMIL G. CHINLUND.

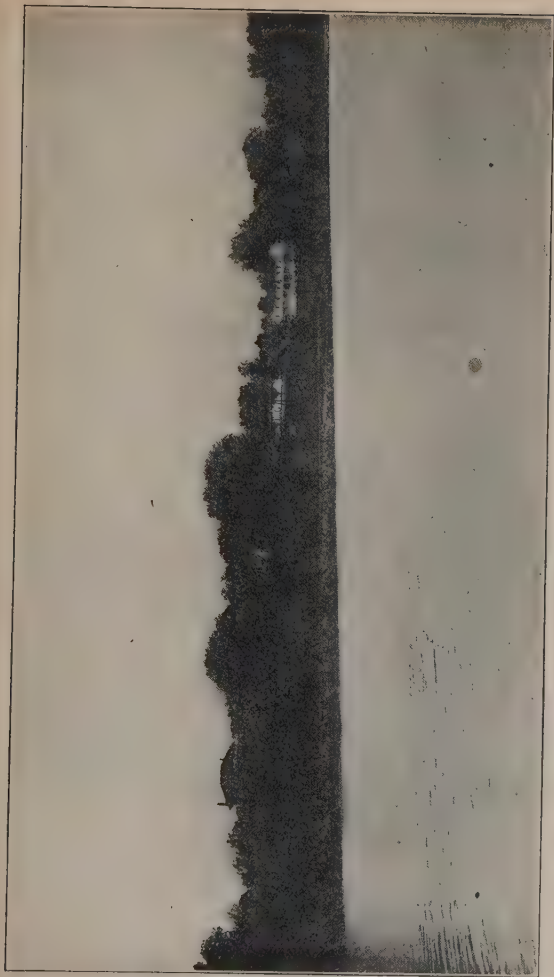
BETHESDA ALDERDOMSHEM, CHISAGO CITY, MINN.

Bethesda ålderdomshem, Chisago City, Minn.

Minnesota-konferensen beslutade 1904 att i för-
ening med sin hospitalsverksamhet äfven
tänka på de ålderstigna och hemlösa och för
dem bereda en tillflyktsort för deras ålders
dag, där de kunde komma i åtnjutande af den
vård och de förmåner, som de särskildt voro i be-
hof af. Ett vackert landområde mellan tvenne
af Minnesotas vackraste insjöar och i Svensk-
Amerikas mest framåtskridande samhälle erbjöds
af Chisago-distriktet, ifall konferensen bestämde
sig för att där förlägga sitt Ålderdomshem. An-
budet antogs, och en byggnad uppfördes, som kun-
de rymma omkring 25 åldringar. Detta hem öpp-
nades och invigdes på Luther-dagen 1904. Kostna-
den uppgick till mellan \$6,000 och \$7,000.

Med tiden blef detta hem för litet och allt för
obekvämt, hvarför konferensen beslöt 1917 att låta
uppföra en ny och modern byggnad. Denna upp-
fördes samma år af "terra cotta" tegel med cement
undervåning. Den innehåller alla moderna be-
kvämligheter, och kostnaden belöpte sig till
\$65,000. Rummen äro ljusa och trefliga och om-

BETHESDA INVALID HOME, LAKE GERVAIS, ST. PAUL, MINN.

gifningen den vackraste som något samhälle kan uppvisa. Hemmet hyser 100 själar och förestås på ett taktfullt sätt af mrs Marta Mattson. Fullt jordbruk idkas å dess jordområde (40 acres), och konferensen äger här en egendom värd \$100,000.

Bethesda Invalidhem

LAKE GERVAIS (ST. PAUL), MINN.

Detta hem, beläget i norra utkanten af St. Paul, äges af Minnesota-konferensen. Det tjänade ursprungligen som ett hotell för sommargäster, men köptes af hospitalstyrelsen år 1914 och omändrades, så att det kunde användas för sitt nuvarande ändamål. Hemmet har ett utsökt läge på en sluttning vid norra stranden af den täcka insjön Gervais (6 mil från St. Pauls affärscentrum). Hemmets utrymme är begränsadt och kan icke hysa mer än 30 invalider och åldringar. Åtskilliga förbättringar hafva vidtagits, så att egendomen nu representerar ett värde af \$40,000. Det äger 50 acres jord, som brukas, med full uppsättning af kreatur och redskap. Hemmet förestås af diakonissorna Ida Nelson och Nellie Petterson.

Herdeminnen

In Memoriam

Sol går ned, och det blir natt,
arbetsdagen slutar,
döden tar oss alla fatt,
det mot grafven lutar,
frälst vår själ skall blifva förd
bortom tidens bölja,
tåresödd blir glädjeskörd,
blott vi Jesus följa.

Så ett tack till lifvets Gud
här mitt hjärta äger,
när de många dödens bud
jag i minnet väger,
dröjande vid sorgetjäll
i vår kära kyrka,
där i Jesus själen säll
funnit tröst och styrka.

Tack, o Gud, att du oss gaf
härlig nådegåfva,
att vi vid den mörka graf
kunna tacka, lofva,

*att, i kyrkans helga tjänst,
under lefnadsloppet,
löftets stjärna, som där glänst,
ock förklarar hoppet!*

*Tack, o Gud, för en och hvar,
som med trohet tjänat
och i dödens stund ägt kvar
arfvat du förlänat,
som i lifvets mörka stund
samlat för sitt hjärta
tröst utaf ditt fridsförbund,
glädje i sin smärta!*

*Tack, o Gud, att vi få tro,
att, i blodet tvagna,
hem till evig sabbatsro
nu de blifvit tagna,
att de vid din fadershand,
som dem troget ledde,
hunnit till det goda land,
som du dem beredde!*

*Tack, o Gud, för hvad du här
genom dem oss gifvit,
för det verk, som frukter bär,
för den skörd, som blifvit
bärgad af den säd, de sått
under dagens möda,
som till sist i härligt mått
bär ovansklig gröda!*

AUGUSTUS NELSON.

Peter August Pihlgren

Den 14 oktober 1920 fick den gamle pastor Pihlgren utbyta tidens möda mot den eviga hvilan. Dödsbudet kom blott några veckor efter det han med sin familj flyttat från det gamla hemmet i pastorshuset i Fish Lake, Minn., till ett nyligen inköpt hem i Minneapolis. Längre hade han önskat att kunna draga sig tillbaka, men hans goda församling höll honom kvar och bevisade sig minnesgod och tacksam mot honom på ålderns dag. Han var född i Oskarshamn, Sverige, den 8 augusti 1836 och hade sålunda uppnått den höga åldern af 84 år, 2 månader och 6 dagar.

Denne Herrens tjänare hade en lång arbetsdag och fick bevittna många förändringar såväl på det kyrkliga området som i världen i allmänhet. Hur många betydelsefulla världshändelser och stora uppfinningar komma icke inom ramen af dessa 84 år. I vårt fädernesland inträffade under Pihlgrens ungdomstid de stora andliga väckelser, som buro så rika följder för kyrkan där, och som följde emigrantströmmen till Amerika och här blefvo den direkta drifkraften i att organisera församlingar samt grundlägga och på kort tid uppbygga

PETER AUGUST PIHLGREN.

vår kära Augustana-synod. De pastorer, som kommo hit från Sverige och blefvo synodens grundläggare, voro alla allvarliga i sin kristendom och kommo hit af nitälskan för immigranternas andliga välfärd. De voro därför angelägna att få sådana medhjälpare i arbetet, som också tvingades af Kristi kärlek. I detta syfte hänvände de sig i synnerhet till dr Fjellstedt och pastor Ahlberg och deras skolor, som hade kommit till stånd på den tiden, för att finna och utrusta positivt andliga krafter för missionsarbetet hemma och

borta, hvarhelst fälten funnos mogna till skörd. Pihlgren hade genomgått landtbruksskolan och hade anställning som inspektor hos grefve Stachelberg på herregården Stensnäs. Denna herregård var en af de få sådana, där sann gudsfruktan hade en verklig stamort. Fosterlandssiftelsens kringresande predikanter härbärgerades här ofta och höllo andaktsstunder för stora folksamlingar, och Guds Ande grep många i synden sofvande, som blefvo förda till andligt lif. Bland dessa finna vi äfven Pihlgren, då en kraftig yngling med rika anlag. Brytningen med världen och synden blef genomgripande för hela hans varelse och för hela hans lif. Sedan ljus uppgått för hans trosöga, lämnade han i känslan af Guds kallelse sin befattning och begaf sig till Ahlbergs skola med tanken på predikoverksamhet. Många af dem, som blefvo prästvigda inom Augustana-synoden under de första tjugo åren af dess tillvaro, hade börjat sina studier vid denna skola i Småland eller vid Fjellstedtska skolan i Uppsala, och af dessa torde få att börja med ha tänkt att ingå i prästämbetet, helst som där syntes öppna sig vida fält för lekmanapredikanter, och det är möjligt, att Pihlgren icke heller tänkt på prediköambetet, då han gick till skolan, men han började samtidigt att predika, drifven af såväl inre maning som vänners begäran. År 1871 ankom han emellertid till Amerika och stannade i Chicago, hvarest han blef bekant med pastor Erland Carlsson och kände sig snart hemma i den andliga atmosfär som han där fann. Därtill uppmanad begaf han sig till vår skola i Paxton. Under skolfrierna betjänade han församlingar och missions-

platser i Chicago och andra platser i Illinois och Iowa. Ett af dessa år härjade koleran särskildt i Chicago, men oaktadt han gick af och an bland de sjuka och döende med frälsningen; budskap, blef han dock själf bevarad från sjukdomen.

Den 28 juni 1874 blef han prästvigd vid Augustana-synodens möte i Rockford, Ill., på kallelse från församlingarna i Manson och Fort Dodge, Iowa. Under de första 18 åren af sin ämbets tid arbetade pastor Pihlgren i Iowa-konferensen på följande platser: Fort Dodge och Manson '74—'76, Marshalltown '76—'82, Bethel, Sac Co., '82—'86, Clinton '86—'93. Det sist nämnda året flyttade han till Fish Lake i St. Croix Valley-distriktet af Minnesota-konferensen och hade där nu i 27 år brutit livets bröd åt odödliga själar. Han fick den högst sällsynta gåfvan och förmånen att kunna behålla både kropps- och själskrafter så väl, att han kunde utföra sitt ämbetes åliggande och stå kvar i tjänsten till slutet af sitt 84 år.

Pastor Pihlgren var tvenne gånger gift, först med Emma Christina Nöjd, som dog under vistelsen i Clinton i december år 1889 och lämnade den sörjande maken med tre söner, August, Martin och Victor, samt en dotter, Esther. Hans andra äktenskap ingick han med den nu efterlevande makan Otilia Gustafson den 16 januari 1893. Detta äktenskap har välsignats med sju barn, tre söner, Fritz, Rickard och Uno, samt fyra döttrar, Hattie, Hildegard, Hanna och Florence. Sonen Rickard dog i influensan år 1918 på hösten, men alla de öfriga lefva, och bland de sörjande äro äfven två barnbarn.

Till skaplynnet var Pihlgren liflig, beslutsam

och uthållig, och bland ämbetsbröder var han gladlynt och umgängsam. I sin kristendom var han icke af den s. k. schartauanska typen, utan ett barn af den tidens väckelser, som stodo mer eller mindre i samband med den verksamhet, som leddes af C. O. Rosenius. Under de tidigare åren af hans ämbetslid och genom de waldenströmska brytningarna mognade han i tron på läran om försoningen i Kristi död och slöt sig därvid, såsom de flesta af synodens präster då gjorde, allt närmare till Rosenius genom att läsa hans skrifter. Den tiden voro både präster och folk i Augustanasynoden väl förtrogna med dennes skrifter såväl som Luthers, Johan Arndts och många andra lutherska författares uppbyggelseskrifter, som hade följt med immigranterna hit till landet och blefvo af högt värde i deras kristliga fostran. Man må väl undra hvad deras barn och barnbarn gjort och göra med dessa gamla luggslitna böcker, som de fått i arf. Man kanske har knappt om tid till sådan läsning nu, men då hann man och fann det nödvändigt, ty det gällde att veta hvad man skulle tro.

Begrafningen hölls i Fish Lake-församlingens kyrka den 17 oktober, och som väderleken var gynnsam, var folksamlingen därvid helt naturligt ganska stor. Församlingen ligger i det genomsvenska Chisago Co., men räcker in i det lilla svenska Isanti Co., och våra lutherska församlingar så godt som omsluta denna på alla sidor, och här i midten så att säga af detta lutherska område hade herden som nu låg på bår stått som en sann väktare på Sions murar i 27 år med

lagens svärd i ena handen och evangelii murslef i den andra.

Den korta höstdagen nalkades mot slutet, då den blomsterhöljda kistan bars ut till grafven i den tysta staden utanför kyrkan, där den sänktes ned under dämpad körsång. Så invigdes stoftet till hvilan för en liten tid enligt vårt kyrkliga bruk med ordet om förvissning af en salig uppståndelse.

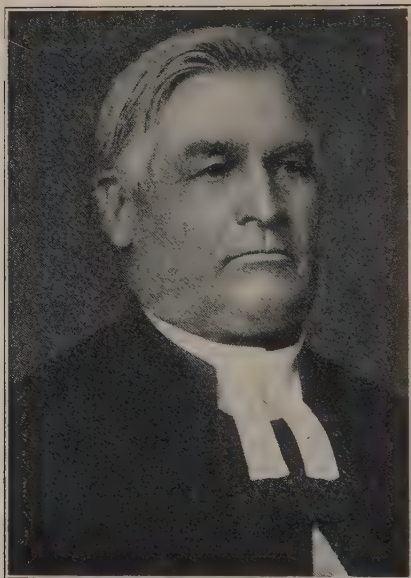
Omhägnad med nattliga friden
de döde, o jord, i din gömma.
När natten en gång är förliden,
skall Gud det betrodda ej glömma.

SVANTE UDDÉN.

Per August Malm

Pastor Per August Malm afled stilla och fridfullt hos sin dotter, fru J. L. Benson, i Saronville, Nebraska, den 3 november 1920 i en ålder af 88 år, 5 månader och 3 dagar. Han var född i Adelsöfs socken, Jönköpings län, den 30 maj 1832.

Han var ett de andliga rörelsernas barn. Redan som ung kom han till visshet om syndernas förlåtelse och barnskap hos Gud. Han började sin bana som skollärare i Sverige, och efter att en tid hafva studerat vid Ahlbergsska skolan kallades han af Jönköpings Missionsförening i början af sextio-talet till dess respredikant, och han verkade som sådan, till dess han i början af 1889 erhöll telegrafisk kallelse från den svenska luth.

PER AUGUST MALM.

Saron-församlingen i Saronville, Nebraska, att blifva hennes pastor.

Under sitt arbete i Jönköpings Missionsförening hade han rest vida omkring i fäderneslandet och blifvit väl förtrogen med det andligt kyrkliga arbetet. En del af hans bekanta och vänner i Sverige hade utvandrat, och genom dessas påverkan var det åtminstone delvis som hans håg drogs åt det nya landet. Vid synodalmötet 1889 blef han

ordinerad på kallelsen från Saronville och har varit verksam inom vår kyrka både i tal och skrift. Han var en begåfvad talare och skicklig att föra pennan.

Som pastor har han betjänat församlingarna i Saronville, Nebraska, 1889—93; Burdick, Kansas, 1893—97; Idaho Springs, Colorado, 1897—1900 och Las Animas, Colorado, 1901—1904. Vacklande hälsa och ålderdom förmådde honom att slå sig till ro i Lindsborg för de återstående åren. Men han var allför liflig för ett sådant lif. Hälsan återkom snart, och fastän åldrig var han lifligare än mången ung person och kunde icke vara i överksamhet. Han betjänade åtskilliga af våra församlingar under vakanstider, och man värderade hans nit om bekännelsen och själarnas frälsning. Församlingarna i Salemsborg, Assaria och McPherson fingo under hans ledning god tillsyn. Då sedermera församlingen i New Andover 1914 gaf honom, fastän åttiotvå-årig, enhällig pastorskallelse, antog han denna och betjänade församlingen till fru Malms frånfälle i maj 1916. Sedan hennes död har han bott hos sina barn i Lindsborg och tidtals i Nebraska.

Under vistelsen i Lindsborg tog han liflig del i det kyrkliga arbetet i Bethania-kyrkan och samlade inom hela konferensen medel till Messias-församlingens kyrka.

Pastor Malm förenades 1861 i äktenskap med fröken Mathilda Peterson, en kristligt sinnad och djupt allvarlig ung kvinna, och voro makarna innerligt förbundna med hvarandra. Åldringarna fingo det stora nöjet att i barns, barnbarns och vänners närvaro år 1911 fira sitt guldbrylllop.

Äktenskapet har välsignats med tio barn, af hvilka tre dogo i unga år. Sju barn, tjugusex barnbarn och fem barnbarns barn äro de närmast sörjande vid båren. Den som bland den aflidnes barn är mest känd är G. Nathanael, skicklig målare och artist.

Farbror Malms stofthydda lades till griftero den 7 november 1920 på Lindsbörgs vackra grafgård.

Pastor Malm hade en ovanligt god hälsa och bar med lätthet sina år. Han var innerligt förtrogen med Romare- och Galaterbrefven samt synnerligen väl bevandrad i frågor som rörde försö-
ningsläran. Vid våra samtal vid distriktmötena förundrade vi oss öfver hans tankeskärpa och klara uppfattning af rättfärdiggörelseläran. Ofta lät han också sina tankar framstå i tidningsartiklar. Han var fostrad i Sverige och på grund häraf kanske något mindre demokratisk än andra, men det var ej det personliga jaget så mycket som det höga uppdraget såsom Jesu Kristi budbärare som gjorde, att farbror Malm kände sitt ämbetes vikt och värdighet.

Hvile farbror Malm i frid!

ALFRED BERGIN.

Sven Pearson

Pastor Sven Pearson föddes i Hoby socken, Ingelstads härad, Skåne, Sverige, den 7 augusti 1857. Hans föräldrar voro Johannes Pearson och hans hustru Elna, född Mårtenson. Dessa mycket gudfruktiga föräldrar förde sitt barn, det

andra i ordningen, tidigt in i Guds nådeförbund, det heliga dopet, samt gäfvö det en god kristlig uppfostran. Redan vid sju års ålder började gossen att hjälpa till med att försörja sig själf, hvar-
dan han fostrades under gosseåren till en viss

SVEN PEARSON.

själfständighet och mognade så redan i tidiga ungdomsåren till en man. Med sina föräldrar utvandrade han vid 11 års ålder, och bosatte sig familjen i Altona, Ill., där den hurtige gossen snart vann anställning på farmarbygden. Han konfirmerades i Altona 1874 af den något stränge pastor Aron Lindholm. Den driftige unge mannen inträdde vid 19 års ålder i det heliga äktenskapet med fröken Ellen Peterson julaftonen 1877,

och bosatte sig de unga tu i Galva, Ill., hvarefter de 1882 flyttade till Moline, Ill. Ifrig och ihärdig började han, i trots af att det gällde att äfven underhålla sin familj, bedrifva studier vid Augustana College och Teologiska Seminarium. Förutom skötandet af sina affärer fortsatte han i sju års tid med samvetsgranna studier.

Våren 1889 aflade Pearson prästexamen, och afskildes han i Moline kyrka, sin dåvarande hemförsamling, i juni månad till det heliga predikömbetet.

Pearsons första verksamhetsfält blef Stratford, Iowa. Hans nästa verksamhetsfält blef Williamsport och Renovo, Pa., dit han flyttade 1892. År 1897 öfvertog han vården af Zions-församlingen i Philadelphia, Pa., och verkade där, tills han 1901 kallades af Immigranthemmets styrelse i New York såsom dess reseombud, och bosatte sig då familjen i Rock Island, Ill., och lyckades han förträffligt i att upphjälpa hemmets finanser. Från 1903 till 1910 förde han herdestafven i Concordia-församlingen, Chicago, Ill.

Begåfvad med god hälsa och stor arbetsförmåga samt outtröttlig ifver för själars frälsning, välsignades han särskildt i församlingarna i Williamsport, Zion, Philadelphia, och Concordia, Chicago, med genuint lutherska väckelser, något som vi i vår tid väl behöfva, och många af våra ämbetsbröder innerligt anhålla vid nådens tron vår dyre Frälsare om att han så ännu måtte skänka oss vederkvickelsens tider från ofvan.

Med tacksamhet minnas vi hans inlägg, alltid så kraftiga och varma, vid distriktsmöten eller vid Chicago prästsällskapets sammanträden. I

nykterhets- och andra reformfrågor var han alltid den oförskräckte kämpen.

Redan 1910 drog pastor Pearson sig tillbaka från tjänstgöring såsom fast lärare i församling, ehuru han ända till sitt fränfälle tjänstgjorde tillfälligtvis på kallelse i olika församlingar, senast i St. Johns-församlingen i Chicagos norra distrikt. Opererad i februari 1916 för magsår, åtnjöt han ej de senare åren sin förra vigör. Den sjukdom, som slutligen uttömde hans krafter, var kräfta. Efter trenne veckors läkarebehandling å Augustana Hospital hemkom han den 3 november 1920, blott för att följande lördag, den 6, återföras till sjukhuset, där han ock afled kl. 1 samma dag i en ålder af 62 år, 2 månader och 29 dagar. Svår var den fysiska kampen med döden, men hans ande hvilade stilla vid det evangeliska löftet: "Se, Guds Lamm, som borttager världens synd!" .

Begrafningen ägde rum den 11 november i ev. luth. Ebenezer-kyrkan å Foster ave., hvilken församling pastor Pearson med maka och dotter under de senare åren tillhört.

Pastor Pearson sörjes och saknas närmast af en öm och trogen maka, i hvilken han hade ett godt stöd, bosatt i Chicago, af äldste sonen Walter, nu pastor i Sycamore, Ill., sonen Enoch, framgångsrik affärsman i Chicago, samt af dottern Esther, den beryktade sångerskan, hvilken, då man såg, att dödsbudet ej var långt borta, hemkallades från sin konsertturné uti våra församlingar i de östra staterna. Han var varmt och innerligt bunden vid sin familj, och hade han gifvit sina barn den bästa fostran.

Pastor Pearson sörjes ock af följande åtta sys-

kon med deras familjer: Peter Parson, Galva, Ill.; Ellen Parson, Geneseo, Ill.; Mary Engstrom, Christine Dutro och Anna Stirson, dessa trenne bosatta i Kewanee, Ill.; Andrew Pearson, Sacramento, Calif.; Carrie Ekdahl, Galesburg, Ill., och Sophie Taylor, Mason City, Ia.

Då den vackra novemberdagen närmade sig sitt slut, vigdes stoftet till griftero uti Rose Hill grafgård till den glada uppståndelsens morgon. Så hvila då i frid, du gode och trogne Herrens tjä-nare! Tack för både den varning och den upp-muntran, du gifvit oss! Vi sluta denna vår teck-ning med dr Philip Andreens vackra tillägnan:

Han lifvets mödor, sjukdom, kamp och strid
nu bytit bort för segerns ljufva frid;
och själen, nu befriad, sist fått ro
i himlen att med Frälsarn evigt bo!

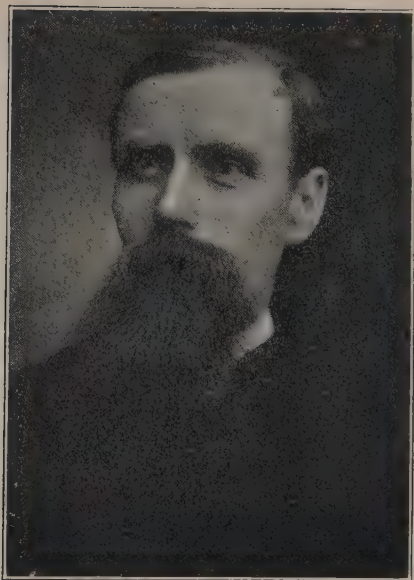
Frid öfver pastor Sven Pearsons minne!

A. P. FORS.

Jonas August Johnson

Pastor Jonas August Johnson föddes i Nye soc-ken, Jönköpings län, Sverige, den 2 oktober 1855. Redan vid fyra års ålder förlorade han sin moder; men han mindes likväl huru hon brukade taga honom på knät och tala med honom om Jesus, bar-nens vän. Kanske var det moderns böner, som ledde sonen in i predikoämbetet, ty Gud hör en troende moders böner och välsignar dem.

Tidigt lämnade gossen Jonas August i sällskap med fadern och styfmodern den kära fosterjorden

JONAS AUGUST JOHNSON.

och reste till det förlofvade landet i väster. De bosatte sig i Red Wing, Minnesota. Här kom ynglingen under dåvarande pastorn i Red Wings lutherska församling, P. Sjöbloms, ledning och inflytande. Pastor Sjöblom undervisade honom i kristendomens sanningar och konfirmerade honom 1871.

Sedan ynglingen konfirmerats, började han en liten affär på egen hand i Hay Creek, Minnesota.

Han lyckades väl, och framtiden låg ljus framför honom. Om han fortsatt, så hade han nog blivit rik med tiden. En inre längtan och maning drog honom dock till ett annat verksamhetsfält. Gud, som drager fram sina redskap och använder dem på ett särskildt sätt, fann den unge affärsmannen och bjöd honom öfvergifva allt samt blifva en arbetare i Herrens vingård i särskild bemärkelse. Ynglingen var icke olydig den himmelska rösten, utan lämnade affären och begaf sig i väg till läroverket i St. Peter, Gustavus Adolphus College, för att studera till präst. På skolkullen var han ihärdig och lyckades väl, och Gud gaf honom krafter att fortsätta både vid Gustavus Adolphus College och sedermera vid Augustana teologiska seminarium. Sedan han fullbordat sina studier prästvigdes han i Moline, Ill., den 16 juni 1889.

Det första pastorat, som pastor Johnson betjänade, var Holmes City, Oscar Lake och Norunga, Minn. Kyrkor byggdes både i Norunga och Holmes City under pastor Johnsons tjänstetid, och Gud välsignade hans arbete.

I november 1896 flyttade pastor Johnson till Brainerd, Minn., och i november 1902 till Rush Lake. På båda platserna verkade han troget och nitälskade för själars frälsning. Kyrkan i Rush Lake uppfördes under pastor Johnsons ledning, och den är både smaklig och kyrklig. Herren förlänade honom en lång arbetsdag i Rush Lake. Han stannade där, till dess Öfverherden kallade honom hem den 20 november 1920. Han var då 65 år, 1 månad och 18 dagar gammal.

År 1892 förenades pastor Johnson i det heliga äkta ståndet med fröken Emma Charlotta Sture.

Gud gaf honom en trogen maka, som var honom till mycken hjälp i församlingsarbetet. Deras äktenskap välsignades med två barn, Alpha, numera mrs Wilson, och Hugo. Både maken och barnen äro lämnade kvar för att fälla sorgens och sakenadens tårar vid makens och faderns graf. Gud tröste dem!

Begrafningen försiggick från prästgården och kyrkan i Rush Lake den 24 november 1920. Den dyrbara stofthyddan invigdes till den långa hvilan strax utanför kyrkan af distriktets ordförande, assisterad af de närvarande pastorerna. Sof i ro, broder!

A. G. HAMMARBERG.

A. J. Rydén

Efter en längre tid af kroppslig svaghet och lidande samt genomgången operation afsomnade pastor Rydén lugnt och stilla å det svenska hospitalet i Minneapolis lördagen den 8 januari 1921. Hans skilsmässa härifrån var en härlig hemfärd: trosviss och glad svingade sig hans ande upp till lefvande Guds stad.

Pastor Anders Johan Rydén föddes i Naum, Skaraborgs län, den 17 juni 1862. Hans föräldrar, Sven Isakson och Johanna Andreasdotter, voro båda af strängt kyrklig västgötsläkt. Redan som gosse kom Anders Johan under den anderike Rydakyrkoherden Carl Johan Smedbergs inflytande och växte mer och mer till uti andlig mognad. Efter att ha studerat vid högre allmänna läroverket i

A. J. RYDÉN.

Vännersborg reste han till Amerika 1884, studerade vid Augustana College och Teol. Seminarium i Rock Island till våren 1889 samt prästvigdes i Moline, Ill., den 16 juni samma år.

Han har tjänstgjort som pastor i Red Oak, Ia.; Titusville, Pa; Buffalo, Minn.; Säbylund, Wis.; El Campo, Tex.; Winnipeg, Canada; Englund, Minn., och Svea, Kandiyohi Co., Minn.

Svea var Rydéns sista pastorat. År 1910 till-

trädde han detsamma och måste på grund af sjukdom resignera därifrån 1916.

På grund af sin brutna hälsa innehade Rydén under de fyra sista åren af sin lifstid ej någon permanent anställning. Därför var han dock icke overksam; tvärtom, angelägen om själars frälsning och Guds ära, offrade han hvad han hade kvar af krafter och lif i Herrens tjänst. Med brinnande nitälskan anordnade och ledde han bönemöten och "brefaftnar" samt påbörjade en lofvande traktatverksamhet. Dessutom tjänstgjorde han en tid som lärare vid den öfningsskola, som tillhör "The Lutheran Inner Mission Society" i Minneapolis.

Rydén ifrade mycket för svenskhetens bevarande i Amerika. Äktheten af hans egen svenskhet kan ej bättre tecknas än med professor Vilh. Lundströms ord: "Rydén hörde till de utlandssvenskar, som rent fysiskt lida, då de se landsmäns förnekelse af ras och blod och språk. Ett mera svenskt hjärta än hans har aldrig klappat i ett människo-bröst. Huru sträfvade han icke därute i Svea att hålla svenskhetens flamma vid lif hos sina församlingsbor! Och när han bruten flyttade till Minneapolis, tröttnade icke hans nationella arbete. Riksföreningen var han trogen till det sista. När dess systerförening fick sin första lokalafdelning i Minneapolis, var han själfskrifven till dess ordförande. Den posten beklädde han till sin död."

Pastor Rydén ingick år 1890 äktenskap med fröken Amalia Fagerström. Äktenskapet välsignades med sju söner och tre döttrar. Två af sönerna äro döda, och två vistas i Sverige. De öfriga sex barnen bo tillsammans med sin moder

i Minneapolis. Uti Sverige saknas och sörjes pastor R. dessutom af en broder och tre systrar.

Hvad den hemgångne maken och fadern varit för de sina, kan skönt sammanfattas i de ord, hvarmed pastor C. A. Wendell, till hvars församling den aflidne med sin familj hörde, vid begrafningen afslutade de s. k. personalierna: "Åt den efterlämnade maken och barnen har han gifvit det härligaste arf som en kristen känner till: en sann, lefvande tro på Jesus Kristus samt minnet af ett genomhelgadt lif. Därför måste vi, på samma gång vi uttala vårt djupa deltagande med dem, också med dem glädjas öfver den nåd, Herren bevisat både honom och dem."

Sorgegudstjänst hölls den 12 januari uti Grace ev. luth. kyrka i Minneapolis, och var den stora kyrkan fylld med folk. Så godt som alla våra pastorer i tvillingstäderna voro närvarande, åtta af dem, fyra från Minneapolis- och fyra från St. Paul-distriktet, tjänstgjorde vid båren.

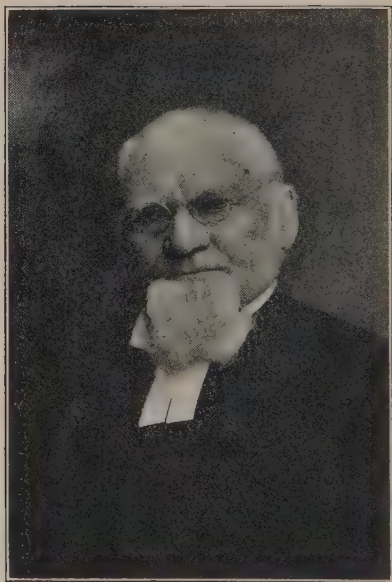
Resolutioner och kondoleansskrivelser från vederbörande missionsdistrikt och pastorssällskap, från församlingar, som Rydén betjänat, samt från enskilda personer hade den sörjande familjen fått mottaga, alla vittnande om djupt deltagande, om kärlek och förtroende till samt saknad efter vännen och själasörjaren.

EMIL LUND.

John Forsberg

Pastor John Forsberg föddes i Kroppa, Värmland, Sverige, den 9 november 1834 och afsomnade i tron på den Frälsare, han så länge tjänat, den 24 januari 1921 i sin dotters hem i Traverse City, Mich., och hans begrafning ägde rum därsamma-städes i den lutherska kyrkan den 28 januari, då pastorerna Carl Lorimer från Manistee och John A. Berg från Tustin förrättade begrafningsgudstjänsten och vigde den trogne Herrens tjänarens stoft till griftero. Hans lefnadsdag var lång, 86 år, 2 månader och 15 dagar. — — —

Till Amerika kom broder Forsberg den 1 nov. 1866 och blef strax bekant med pastor Erland Carlsson och herr Peter Colseth samt medlem af Immanuels-församlingen i Chicago. Som Forsberg var en erfaren lekmannapredikant från Sverige, blef han snart kallad till stadsmissionär i Chicago och senare i Illinois-konferensen. Efter att en kortare tid ha studerat i seminariet i Rock Island blef han prästvigd den 24 juni 1877 vid synodalmötet i Burlington, Iowa, med tjänstgöring såsom pastor för sv. ev. luth. församlingen i Tustin, Mich., i hvilken stat han utfört ett betydelsefullt missionsarbete redan före prästvigningen. Här skulle han nu såsom vigd pastor grundlägga och upparbeta den ena församlingen efter den andra ända från Grand Rapids till Mackinac. Omkring 16 församlingar och missionsplatser ägnade han trogen tillsyn under en följd af år, och Guds välsignelse följde honom i arbetet, så att församlingarna växte upp icke blott till antal och storlek,

JOHN FORSBERG.

utan med sådana medlemmar, som blefvo förda från mörker till ljus och från satans makt till Gud. Det blef gny ibland de döda benen, då broder Forsberg predikade Kristi evangelium, men icke blott rörelse, utan ock lif och frid. Gud hade begåfvat denne lärare med en frisk och stark kroppsbyggnad, som blifvit härdad först i ett fattigt föräldrahem och sedan under hårdt arbete i smedjan. Han hade grundligt lärt smedyrket hos

en morbroder. Hans mod och viljekraft voro okufliga, och till karaktären var han järnfast.

Pastor Forsberg var i ett lyckligt äktenskap förenad med Betsie Knutson från Horna församling i Kristianstad, Sverige, sedan 1868. Hon var en ädel maka, öm moder och ett mönster i tjänande kärlek. Hon fick dock först af makarna hembud, den 26 februari 1907. Makarna välsignades med fem barn, men endast tre lefva att sörja föräldrar och syskon, som före dem hunnit hamn i Kanaans sälla land. Dottern, fru Anna Johnson, bosatt i Traverse City, Mich., skrifver om sin faders sista stunder sålunda: "Faders död, fast ej oväntad, kom dock som ett åskslag öfver oss, ty han kände sig så kry och stark de två sista veckorna, innan dödsbudet kom. Han träffades af ett lätt slaganfall den 19 december 1920 på väg till kyrkan i Cadillac, så att han under ett par timmar var oförmögen att tala. Han hade dock återfått talförmågan, då min man kom på eftermiddagen till Cadillac för att hämta honom hem, hvilket läkarna dock icke tilläto. Han skulle hållas i stillhet några dagar, sade de, och så blef han bättre för hvarje dag, så att han kunde icke allenast vara med på barnfesten juldagen, utan sjunga en sång, hålla tal vid en guldbrylllopsfest och under veckan leda flera möten. Den 11 kom han hem till oss för att, som han sade, hvila sig något litet och sedan återupptaga arbetet i Cadillac och särskildt vara närvarande vid distriktets årsmöte därstädes den 25 och 26 januari. Men påföljande lördagsmorgon, efter att hafva intagit sin frukost och hållit morgonbön, gick han upp på sitt rum för att skriva bref. Han hade börjat

ett tröskelbrett till en sörjande familj i Grand Rapids. Då jag kom upp, lade han bort pennan och började rådgöra med mig om resan till Cadillac. Vi skulle ju följa åt. Han längtade efter något särskildt för att vara med vid nattvardshörket. Sedan allt blivit ordnad, stodo vi upp, han för att ta en promenad och jag för att återvända till mitt husarbete. Jag hann dock endast ned, då jag hörde honom falla, skyndade därför upp och fann honom liggande sanslös på golvet. Allt hvad vi och tillhålls läkare företogo för att återkalla honom till sans förblef öfslängt. Han förblef i detta tillstånd, till dess han utandades sitt liv med en svag suck, under det hans hand årampslåtligt höll min hand fast, då ett fröfyllt leende spred sig öfver de kalla kindstråken."

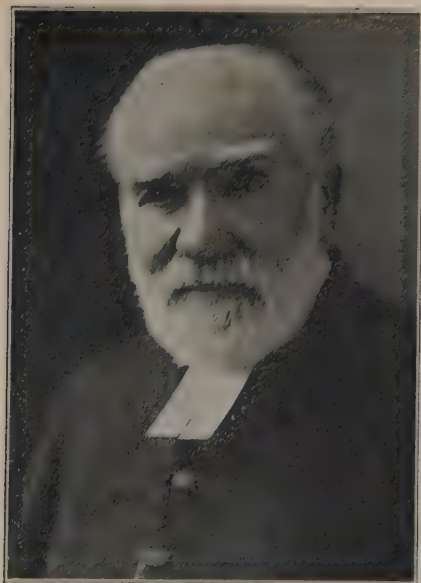
Om saken är god och gråt,
 då vinner också sanning åt,
 men Gud en bättre morgon gör,
 då ingen gråt skall vara mer.

Str. ps. 495: 6.

J. E. E.

Nils Nordgren

Nils Nordgren föddes den 20 december 1879 i Nyed, Värmland. Fadern var skomakare, och sonerna äro äfva samma yrke. Med undantag af konfirmationsundervisningen var hans skolgång i de tidigare ungdomsåren ganska begränsad. Åttio-året ett år, om allt sammanräknades. Stilla och lugnt förflöt hans egentliga barndom i det käre

NILS NORDGREN.

föräldrahemmet. Snart nog kom dock den unge gossen ut bland den tidens ungdom och i sällskapslivet sådant det då var. I detta fann han till en tid sin förnöjelse och hade därtill sin lust. Glädjen i världen förlorade dock rätt snart sitt behag för den numera adertonårige ynglingen, och allvarligare frågor uppstodo, frågorna om själens frälsning. Allvarligt sökte han ock efter ljus, till dess att detta gick upp för honom i hans inre.

Tidigt fick han således den klara syn på församlingen i Kristus, hvilken sedan också alltid följde honom och kännetecknade hela hans verksamhet såsom predikant och själasörjare.

Gärna skulle han nu hafva velat studera för att blifva präst, men de erforderliga medlen saknades för honom såsom för så många andra. År 1861 kom han dock in på Ahlbergs skola i Hvetlanda och erhöll skollärarebetyg därifrån på våren 1863. I västra Eneby, Östergötland, erhöll han anställning såsom skollärare och i sammanhang härmed såsom predikant i en luthersk missionsförening. Detta dubbla kall skötte han med stor trohet och rönt äfven mycken framgång och uppmuntran däruti.

Vid denna tid ingick Nordgren i äktenskap med en ungdomsvän Britta Magnusson från Nyed, som ock blef en den trognaste maka. Detta äktenskap välsignades med nio barn: fem döttrar och fyra söner, af hvilka alla ännu lefva utom en af döttrarna. Om detta hem kan man säga, att det utgjorde ett ideellt prästhus.

1868 reste Nordgren med sin familj till Amerika. I Chicago sammanträffade han med en gammal vän från Ahlbergs skola, den sedermera så välkände samfundsmannen S. P. A. Lindahl, som vardt de nykomna till stor hjälp. Leko långt där efter finna vi emellertid Nordgren såsom predikant och skollärare i staten Iowa, dit han kallades af den lutherska församlingen i Swedenburg, hvilken för tillfället var vakant. På den tiden var Iowa till stor del ett hemmissionsfält, och den unge predikanten från Värmland kallades tid efter annan att predika på flera platser inom det

samma. 1870 erhöll han anställning att blifva en af Augustana-synodens respredikanter, men på flera vänners inrådan reste han redan på våren samma år till Paxton för att vid synodens därvarande teologiska seminarium upptaga studier för prästämbetet. Dessa bedref han mycket ordentligt, och på hösten 1872 blef han prästvigd.

Nordgrens första pastorat var Galva, Kewanee och Bishop Hill. Sedan den tiden betjänade han med allmän tillfredsställelse åtskilliga församlingar, nämligen De Kalb, Sycamore och Woodhull i Illinois, Windom eller Nya Andover och Kansas City i Kansas och så slutligen återigen det första pastoratet, nämligen Galva i Illinois. År 1912 afsade han sig denna sin sista befattning såsom präst, sedan han varit i ämbetet i jämnt 40 år.

Sina egna andliga erfarenheter har denne Herrens tjänare själf hopssummerat i några biografiska anteckningar, som han kort efter sin hustrus fränfälle den 4 december 1904 skref på barnens begäran. Där säger han: "Sedan Herren fick hand om mitt hjärta, har han ock behållit mig vid sitt ord, så att jag alltid kunnat stå fast vid vår lutherska lära, hvilken jag af hjärtat älskar samt inför Gud och hans församling lofvat att predika... När jag icke mer kan predika den korsfäste Kristus, så vill jag minnas, tro och förtrösta på hans heliga namn. Han har under alla växlingar behållit mig vid nåden, så att jag ej gått bort från hans klena hjord, och för daglig rening från alla mina synder har blodet räckt till."

Om pastor Nordgren kan man med full sanning säga, att han utfört ett godt dagsarbete. Gud gaf honom ock en mycket fridfull lefnadsafton, om-

gifven af de sina fick han ingå i den eviga hvilan. Detta skedde söndagsmorgonen den 30 januari 1921. Pastor Nordgren var då 81 år, 1 månad och 10 dagar gammal. — Närmast sörjës han af fyra söner: A. J. Nordgren i Galva, Ill., E. L. Nordgren i Moline, Ill.; pastor P. E. Nordgren i Lowell, Mass., och dr R. C. Nordgren i Rockford, Ill.; af fyra döttrar: mrs Eskil Magnusson i Galva, mrs A. G. Edlén och Ida och Hannah i Moline, Ill., tretton barnbarn och ett barnbarns barn samt af en broder Erik Nordgren i Moline.

Sorgegudstjänst hölls i den Första lutherska kyrkan i Moline den 1 februari, hvarvid församlingens pastor, C. O. Morland, predikade öfver 1 Mos. 25: 8, och begrafningen skedde i Galva nästföljande dag, då stoftet vigdes till ro i gudsåkern vid sidan af den älskade makan.

“Så far i frid, du fridens man!

Farväl, du trogne Jonatan!

Gack i din Herres glädje in
och lönen för din möda finn.

Sv. ps. 495: 5. .

S. G. YOUNGERT.

Axel Emil Sjöding

Pastor Sjöding föddes i Eksjö församling, Jönköpings län, Sverige, den 27 maj 1875. Hans föräldrar tillhörde medelklassen och voro enligt hans egen uppgift mycket gudfruktiga människor. Modern var dessutom en bildad kvinna, som i många år tjänat som lärarinna i folkskolan. Genom hen-

nes ledning kom han därför till medvetet tros lif redan i barnåren.

Som yngling ingick Sjöding vid det kungliga svenska artilleriet, där han tjänade i sex års tid. På grund af en olyckshändelse, hvarvid han förlorade hörseln å det högra örat, nödgades S. taga afsked från armén. Han hade under hela sin tjänstetid förblifvit sin Herre och Frälsare trogen. Och då han nu nödgades byta om verksamhet, ansåg han det såsom en vink ifrån Herren, att han borde gå ut och predika evangelium.

Han saknade visserligen medel att för någon längre tid ägna sig åt studier, men uppehöll sig dock så länge görligt var vid Fosterlandsstiftelsens läroverk i Johannelund. Sedermera verkade han

som lekmanna-predikant i några år i Sverige. Prästämbetet var dock det, som ständigt hägrade för hans inre blick. Men då han på grund af finansiella skäl såg sig urståndsatt att nå detta mål i hemlandet, beslöt han sig för att resa till Amerika och fortsätta sina studier vid Augustana College i Rock Island, Ill.

År 1903 anlände han till Amerika, men omständigheterna gjorde, att han icke just då kom att ingå vid vårt läroverk. De, som han först kom i beröring med här i landet, voro nämligen metodister. Det var därför helt naturligt, att de skulle

AXEL EMIL SJÖDING.

råda honom att blifva metodistpastor. Följden blef den, att han ingick vid deras skola i Evanston, Ill. Efter en två-årig kurs invigdes han år 1905 i ämbetet och tjänade som predikant inom sagda samfund till sommaren 1917, då han vid konferensen i Omaha begärde afsked och blef entledigad.

Hösten 1918 matrikulerades han som hospitant vid det teologiska seminariet i Rock Island, Ill., och fullbordade den föreskrifna kursen samt ordinerades till pastor inom Augustana-synoden vid dess möte i Lindsborg, Kansas, den 15 juni 1919.

Hans första pastorat var York—Greely, Nebr. Där tjänade han till i oktober 1920, då han flyttade till Dubuc, Canada. Om hans verksamhet på sistnämnda plats skrifver Canada-konferensens president, O. Philip Johnson: "Pastor Sjöding hade under den korta tid han verkat här gjort sig uppskattad af församlingarna, och han sörjes uppriktigt af dem äfvensom utaf oss, hans ämbetsbröder inom konferensen, där han så väl behöfdes."

Den 2 januari 1921 blef Sjöding sjuk, och efter elfva dagars svåra plågor afsomnade han i tron på sin Frälsare den 31 januari 1921. Han var vid sin död 45 år, 8 månader och 4 dagar gammal.

Om hans död berättas, att han in i det sista tänkte på och bad till Gud för sina församlingsmedlemmar och i synnerhet för sina läsbarn. Så länge han orkade, sjöng han sina älsklingssånger: Jesus är min vän den bäste; Hemma, hemma få vi hvila; Bergen må vika och högarna falla, m. fl. Uti ett bref, som han skref till mig tvenne dagar före sin död, uttrycker han den innerliga bönen, att Gud måtte låta honom lefva ännu någon tid,

emedan behofven på fältet vore så skriande. Herren håde dock annorlunda beslutat. Ske hans vilja!

Begrafningen firades i Dubuc den 4 februari. Stoftet nedmyllades i församlingens kyrkogård, och jordfästningen förrättades af konferenspresidenten, pastor O. Philip Johnson.

Pastor Sjöding sörjes närmast af änkan, fru Maria Sjöding, och fyra söner. Dessa senare äro minderåriga. Måtte den gode Guden, som är ankors och faderlösas vän, trösta och uppehålla de sörjande.

O. G. BERG.

Samuel Magnus Hill

Dr Samuel Magnus Hill föddes i Sunds församling, Östergötlands län, Sverige, den 10 januari 1851. Föräldrarna voro Samuel Samuelson och hans hustru Maria Ottar. Gossen genomgick den allmänna folkskolan och visade stort anlag för kunskapers inhämtande och en ifrig läslust. Endast sexårig hade han visat sådana anlag, att vid ett husförhör en åldrig, from prost hade lagt sin hand på hans hufvud och sagt: "Du skall bli präst, min gosse." Hvad som sades om den sex-åriga gossen, uppfylldes på den sextiosex-åriga mannen. I skolan fick han ofta biträda vid undervisningen. År 1868 ankom han i sällskap med sina föräldrar till Amerika. De stannade en tid i Altona, Ill. Därefter flyttade familjen till Paxton, Ill., men bodde där blott något år, hvarefter flyttning företogs till Chariton, Iowa, hvilken

plats blef familjens egentliga hemort. Här ägnade den unge Samuel sig åt sadelmakareyrket. Men hans håg var dock åt studier. Först vid 25 års ålder blef det honom möjligt att få gå till Augustana College. På tre år genomgick han collegeafdelningen och tog studentexamen 1879. Hans kristliga sinne hade tidigt blifvit väckt; och likt

SAMUEL MAGNUS HILL.

de flesta andra studerande vid skolan hade han under ferietider öfvat predikoverksamhet. Men på grund af att hans fallenhet syntes vara mera åt teoretisk kunskap än åt det offentliga framträdandet såsom ordets förkunnare, blef han rekommenderad och kallad till lärare vid Gustavus Adolphus College i St. Peter, Minn. I stället för att ingå i seminariet och fortsätta den prästerliga

banan antog han denna kallelse.

Vid G. A. C. undervisade han i de akademiska ämnena; men eftersom han var en älskare af musik och ägde icke ringa anlag för denna konst, och då han på lediga stunder tillägnat sig både teoretisk och praktisk kunskap i musik, blef han äfven föreståndare för den musikaliska afdelningen. I St. Peter vann han många vänner både för sin skicklighet såsom lärare och sitt trefliga, kamratlika umgängessätt. Här gjorde han också bekantskap med sin blifvande hustru, fröken Ju-

liana Johnson. År 1882 sökte synodens missionsstyrelse efter lämplig man att verka såsom missionär bland mormonerna i Utah och trodde sig se i den unge lärarn, S. M. Hill, den rätte mannen. Han blef kallad, antog kallelsen, ingick äktenskap och reste med sin unga brud till synodens årsmöte. Här blef det starkt på tal att ordinera honom till pastor; men då han icke hade fattat det såsom nödvändigt att formligen begära ordination, utan lämnade den saken till missionsstyrelsen att afgöra, huruvida han såsom pastor eller såsom lekman skulle bäst kunna fylla sin uppgift bland mormonerna, och alldenstund styrelsen icke fattade det såsom sin uppgift att begära ordination för kandidaten, blef ordinationen förbigången.

År 1884 blef missionär Hill kallad till lärare vid det af Nebraska-konferensen nybildade läroverket, Luther Academy, i Wahoo, Nebr. Han antog kallelsen och tillträdde arbetet redan under vårterminen samma år. Detta blef hans mångsidiga och mångåriga arbetsfält. Hans hufvudämnen voro allmän historia och svenska språket och litteraturen, men han fick undervisa i alla förekommande ämnen från religionsundervisning till naturvetenskapernas lägsta grenar från tidiga morgonen till sena kvällen. Och då Bethlehems-församlingen i Wahoo under långa tider var vakant, fick han tjänstgöra som pastor och under ännu längre tider såsom organist. Då skolans förste president resignerade, fick professor Hill tjäna som "acting president" under 15 år. Vid god hälsa och med stor arbetskraft stod prof. Hill i arbetet vid L. C. i öfver 31 år. Han beviljades ett års tjänstledig-

het, och i ett bref till en af sina forna skolgossar uttryckte han sin önskan att få tillbringa sitt tjänstledighetsår där ute i fjärran västern. I Carlsborgs-församlingen, Colton, Ore., voro många af hans förre skolelever bosatta, och då denna församling just då råkade blifva vakant, blef han kallad att förestå församlingen under vakansen. Han såg Guds ledning och beslöt därför, att om församlingskallelse och erforderliga rekommendationer kunde erhållas, skulle han resignera från skolan och begära ordination år 1917. Kallelsen blef enhällig, och rekommendationerna uteblefvo icke. Hans många vänner i Nebraska kände dock förlusten, och såsom en erkänsla för den dryga insats dr Hill gjort i skolarbetet tillerkände konferensen honom en välförtjänt pension. Vid synodalmötet blef det en minnesrik stund, då den vördade professorn, som i så många år suttit i synodalarådet, inställde sig inför ministerium för det öfliga kollokvium. Icke en fråga ställdes. Den saligt hänsofne presidenten, L. A. Johnston, vännen och skolkamraten, hälsade honom välkommen i hjärtgripande ordalag. Vid ordinationen deltog hans egna forna skolgossar. En särskild fest till hans ära anordnades af hans många elever. Vid återkomsten till församlingen kände han sig glad och upprymd såsom en yngling och yttrade, att han nu först i sitt lif kände, att hans egentliga lifsverk förelåg, det föregående var blott förberedelse.

Det är på ett annat område än som professor och pastor, som S. M. H. gjort sig vida känd, det är såsom författare. Han var en outtröttlig skribent och rörde sig med ledighet på både prosa och

vers, svenska och engelska, original, bearbetningar och översättningar. Han bidrog flitigt till en mängd af tidningar och tidskrifter, nästan allt utan ersättning. Blott en tidning, Svenska Tribunen-Nyheter, i hvilken han under många år skref öfver signaturen "Plebs", gaf honom en regelbunden ersättning af \$10 pr månad, hvilken biförtjänst han skattade högt. Under en Sverigeresa år 1901 gaf han en serie reseskildringar i Nebraskas stora dagtidning, *Omaha Bee*. I synoden tjänade han på flera publikationskommittéer: för Hemlandssångbokens utgifvande, Församlingskören, söndagsskolans julprogram, m. fl. Han var medredaktör för *Ungdomsvännen*, och under en sommar för *Augustana*. I ett litet Nebraska-alster af poesi, kalladt *Fyrväpplingen*, bidrog han med *Tredje bladet*. Under kriget utgaf han en liten samling poemer af bitande satir under titeln: *Uggletoner i Vargatider*. Men större mängden af hans alster ha ännu icke utkommit i tryck. På grund af sin förtjänst som författare erhöll han från Augustana College år 1900 doktorsgraden L. H. D.

Under ett besök i Elgaros, Oregon, den 5 juni 1920, då han förberedde sig på predikan, drabbades han af ett lindrigt slaganfall. Han sökte dock predika påföljande söndag och företog hemresan obeledsagad på måndagen, men vid hemkomsten var hans talförmåga ganska mycket angripen, likaså högra sidan. I trots af skickliga läkares vård sjönk han till fullständig oförmåga att kunna meddela sig i både tal och skrift, äfvenså att gå. Utan vidare svårt lidande, fullt medveten, lugn och glad vid vänners besök, men endast med

några få ord, såsom ja och nej, gifvande tillkänna sitt gillande eller ogillande af hvad som förekom, fick han så framhärda till den 23 april 1921, då han träffades af ett svårt anfall, som hastigt gjorde honom medvetslös och den 26 ändade hans lif. Hans stoft hvilar i Carlsborgs-församlingens kyrkogård, Colton, Oregon.

Han efterlämnar hustru samt följande barn: Juliana Gustava Dorothea, Serena Maria Cordelia (Barns), Vendela Bernhardina Linnea, Samuel Vincent Adiel, Vivian Elvida Vincentia, Magnus Valdemar Constantin, samt fostersonen Edward Hugo Ingemar. Tvenne barn, Samuel Bernhard Adiel och Elvida Johanna Eugenia, fingo sluta sina dagar i tidiga barndomen. Han efterlämnar äfvenså en syster, mrs Augusta Hill Essling, i St. Peter, Minn., samt för öfrigt en stor skara släktingar. Frid öfver denne fridsälskande mans minne!

C. J. RENHARD.

Anders A. Dahlberg

Pastor Dahlberg föddes den 11 januari 1859 i Håkanstorp, Västergötland, Sverige, och kom till Amerika 1869. Redan vid 17 års ålder började han predika Guds ord. Han prästvigdes den 31 juni 1891 i Chisago Lake, Minnesota, och har betjänat församlingar i Menominee och Marinette, Michigan, Rockford, Illinois, Des Moines, Iowa, St. Paul, Minnesota, Beverly, Crompton och Centerville, Rhode Island, samt New Sweden och Stockholm, Maine, hans sista fält, där han ver-

ANDERS A. DAHLBERG.

kade i närmare tio år. I 45 år predikade han Guds ord efter den nåd Gud gaf honom. Han var en tid metodistpredikant.

Pastor Dahlberg afsomnade i New Sweden, Me, den 14 maj 1921 i en ålder af 62 år, 4 månader och 3 dagar. Begrafningen ägde rum den 17 maj. Hans stoft hvilar i New Swedens vackra kyrkogård intill uppståndelsens morgon. Begravningsakten förrättades af dr S. G. Hägglund från Bos-

ton, Mass. Äfven höllos gripande tal af på platsen boende präster och lekmän. En stor människoskara var samlad för att bjuda ett sista farväl vid grafven.

Pastor Dahlberg efterlämnar maka, barn, syskon samt en stor vänkrets.

Pastor Dahlberg var begåfvad och utmärkte sig både som pastor och som predikant. Han nitälskade om själars vinnande för Jesus och var en god människofiskare, en god underherde, som lät sig hjärtligen vårda om den gode Herdens hjord, och sökte outtröttligt de förvillade och borttappade fåren och lammen.

Hans predikoämnen voro vanligen enkla och innehållsrika. Han var mån om att vara texttrogen och "smög sig efter texten", som det sagts om en infödd pastor i ett hednaland. Detta erkännande fick han af en utaf sina företrädare i Des Moines, Iowa, doktor L. A. Johnston, synodens president. Jag tillåter mig anföra några af dessa ämnen: Nya födelsen i dopet; Det nya lifvet i Jesu efterföljd; Bönens makt; Trons väg; Nattvarden; Familjealtaret; Barnuppfostran; Den andliga vapenrustningen; Daglig bättring; Kristendomen i hvardagslifvet; Glädjen i Gud; Goda verk såsom trons frukter; Det kristliga gifvandet; Korsfäst med Kristus; Försoningen; Hemförlofning; Härligheten.

Hans predikosätt var enkelt och allvarligt. Han lindade ej bomull kring sanningens pilar, ej heller blandade han människovisdomens vatten i ordets oförfalskade mjölk.

“Måste ock af törnen vara
här din krona, o min brud,
tårar dina pärlor klara,
suckar dina sångers ljud;
lyft din' ögon upp och se
öfver jordens kval och ve
himlen öppnad, palmen vunnen,
lifvets krona saligt funnen!”

Sv. ps. 123: 6.

JOHANNES TELLEEN.

Edwin Albin Olson

Tisdagsmorgonen den 31 maj 1921 afsomnade pastorn och hednamissionären Edwin Albin Olson på hospitalet vid “the American United Presbyterian Mission at Rowal Pindi, North India.” Dödsorsaken var smittkoppor. Han var född i Swedeburg, Nebraska, den 1 mars 1885 och konfirmerad därstädes den 7 april 1901. Hans föräldrar äro Peter och Johanna Olson, som öfverlefva honom. De bodde på ett betydligt afstånd från församlingen i Swedeburg och tillhörde ej denna, förrän då deras äldsta barn Edwin och Elin skulle konfirmeras. Icke kunde hans konfirmationspastor ana, att detta var den blifvande missionären, då Edwin vid öfver 15 års ålder begärde få följa med i läsklassen. Han blef en af de flitigaste. Vägen var lång, men Edwin och hans syster saknades aldrig vid konfirmationsläsningen eller gudstjänsterna. Hans första tanke

på att blifva präst fick han genom en kristligt sinnad dansk man, som samlade några barn omkring sig i närheten af Edwins hem och undervisade dem i Guds ord. Men särskildt mognade denna åstundan under hans konfirmationsläsning, och då han sedermera ombads af sin pastor att blifva missionär bland svenskarna i närheten af

EDWIN ALBIN OLSON.

sitt föräldrahem. Hans kristliga lif och enskilda samtal bar frukt bland dem han umgicks med, och svenskarna i trakten blefvo snart alla medlemmar i församlingen.

Detta syntes bidraga till ett särskildt intresse hos honom för dem, som voro utanför församlingen, hvilket mynnade ut i ett afgjordt nit för dem, som äro ännu längre borta från Guds rike, de arma hädningarna, och en innerlig åstundan

att blifva hednamissionär. Hednamissionsintresset hade äfven gripit in i församlingen, så att han blef en af de fem, som därifrån gått ut i denna missions tjänst. Hade vi ej haft skolan i Wahoo, så hade det knappast varit möjligt för honom att försöka uppnå detta mål, ty han var den äldste bland en stor barnskara, och hans moder var sjuk under många år, hvarför han måste stanna hemma och hjälpa sin fader med arbetet på farmen till framåt jul och komma tillbaka hem, när vår-

arbetet började. Han bad och arbetade samt vände på den tid, då han skulle kunna helt ägna sig åt sina studier. Han var därför mycket lycklig, då han efter ett par år fick oafbrutet studera, först vid Luther College och, sedan han där graderat, fortsätta sina studier och gradera både i college och i seminariet i Rock Island, blifva prästvigd vid synodalmötet i Sycamore, Ill., den 14 juni 1914 samt utgå till vår mission i Indien påföljande höst.

Edwin Olson var en flitig student. Han var icke framstående såsom talare och debattör; han var icke så kvicktänkt som många andra, men han tänkte rätt och stod på Guds ords fasta mark. Hans samvetstrohet hjälpte ock till att han underkände åtskilligt af den frihet, som i våra dagar ofta erkännes äfven i kristna kretsar. Men han hade en okuflig viljekraft, som hjälpte honom igenom, där många hinder lade sig i vägen, och han segrade.

Missionsstyrelsen var något tveksam om huruvida han skulle passa på ett svårt hednamissionsfält, men de funno, att han lyckades och var just mannen på detta missionsfält, hvilket både hans kamrater och styrelsen gifva honom kredit för.

Han var från barndomen öfvad i slitsamt och ihärdigt arbete, och med stark ihärdighet lärde han sig språket på sitt missionsfält. Af brist på missionärer fick han vården om två distrikt, Talapudi- och Tadepalligudem-distrikten, samtidigt och var städse ute på sina jubelresor, som han kallade dem. I sin sista rapport säger han, att i en by begärde 140 dopet, men han ville först förvissa sig om huruvida deras uppsåt var allvarligt att

blifva sanna kristna utan biafsikter. Huru snart han sedan döpte dem, vet jag ej. Men i en annan by i samma distrikt döpte han julaftonen 55, och två år förut på samma plats döptes 30.

I hans sista rapport från Tadevalligudem-distriktet, som kommit till min kännedom, berömmar han sin medhjälpare, den infödde pastor Benjamin, ordinerad ett år förut. Han hade honom med på den resan och säger: "We preached the good news of salvation through Jesus Christ, baptized those who were ready for baptism and administered the Lord's Supper as desired by the Christians. 271 men, women and children were baptized during the year in this district. Many new villages are opening up to Christianity. May God bless His work in these parts for the winning of many souls through His Son, Jesus Christ."

På en rekreatiönsresa sistlidne maj till norra Indien blef han angripen af smittkopporna. Febern tilltog så hastigt, att en af den amerikanska förenade Presbyterian-kyrkans missionärer, som han råkade träffa på vägen, tog hand om honom, och när de kommo till deras missionsstation i Rowal Pindi i norra Indien, måste hans resa afbrytas och han bäras till deras hospital, där han fick den allra bästa vård af doktor och två sjuksköterskor samt mycken uppmuntran af deras kaplan och af deras missionspastor W. T. Anderson.

Han dog på förutnämnda hospital den 31 maj 1921 med stor glädje och trosfrimodighet i en ålder af 36 år, 2 månader och 30 dagar. Missionärerna och de kristna sörja djupt den förlust, som drabbat dem. Så gör ock den missionssta-

tion, som fick vårda honom och lärde älska honom under hans sista stunder, hvilket bref däri från intyga.

Hans stoft hvilar till uppståndelsens segerdag i den euroepiska grafgården i Rowal Pindi. Kaplanen vid hospitalet samt fem öfriga missionärer, biträdda af den engelska regeringen på platsen, skötte om begrafningen. Volontärer från artilleriet voro bärare, och den presbyterianska begrafningsritualen med anslutning till vår egen begagnades vid jordfästningen.

Huru gärna hade icke vår egen mission vårdat honom, men det förunnades dem icke, emedan afståndet dem emellan var ganska långt, och man trodde först, att han skulle öfverlefva sjukdomen. Hans krafter voro säkerligen tämligen försvagade af det myckna arbetet med två missionsdistrikt. Han blef troligen smittad under resan, som äfven var tröttande, särskildt som han därtunder blef bestulen på allt hvad han hade med sig.

Det är en glädje för våra missionärer och oss alla att veta, att hans sista stunder voro outsägligt sköna i kristna vänners gemenskap, och att han erhöll den allra bästa vård. J. TORELL.

August Wilhelm Stark

Några dagar innan synoden sammanträdde till sitt 62dra årsmöte bragte telegrafan, denne bärare af så många glädje- och sorgebudskap, underrättelsen att pastorn, som bar ofvanskrifna namn, aflidit i sitt hem i Mayville, N. Y., den 1 sistlidne juni. Den hänsofne föddes i Eksjö, Sverige, den

AUGUST WILHELM STARK.

2 november 1854, ankom till Amerika 1873, in-
matrikulerades vid vårt läroverk i Rock Island
1878, där han, i trots af sin framskridna ålder,
genomgick med heder den fulla collegekursen, ut-
examinerades från det teologiska seminariet 1885
och prästvigdes omedelbart därefter under syno-
dalmötet i Rockford. Hans första pastorat var
församlingen i Brushy, Texas, och därefter före-
stod han församlingen i Des Moines, Iowa, till år

1891, då han antog till honom utfärdad kallelse från församlingen i De Kalb, Ill. I denna församling insatte han den viktigaste delen af sin lifsgärning i sin kyrkas tjänst. År 1912 antog han till honom utfärdad kallelse att blifva föreståndare för Illinois-konferensens barmhärtighetsinrättningar i Joliet, och efter sju års verksamhet där afflyttade han till sitt sista arbetsfält, församlingarna i Mayville och Ellery Center i staten New York. Där blef icke hans verksamhet långvarig, ty redan den 1 juni 1921 kom dödsbudet till honom. Det är nog en allmänt gällande regel, att detta budskap kommer snarare, än det väntas. Under synodalmötet i Jamestown, det föregående året, aflade vi ett för oss kärt besök i pastor Starks hem och församling, och förliden maj sammanträffade vi med honom under New York-konferensens möte i Warren, Pa. Tre veckor därefter kallade Herren, lifvets och dödens furste, sin tjänare till hvila hemma hos sig.

Genom pastor Starks timade död förlorade vår kyrka en värdefull prästerlig kraft. Det positivt andliga var synnerligen utmärkande hos honom. Det var under de härliga och djupgående andliga väckelserna, hvarmed Gud under sjuttio-talet välsignade våra församlingar i västra delarna af staterna Pennsylvania och New York, som han fördes till personligt medvetande af sitt barnaskap hos Gud, och då kom ock kallelsen till honom att ägna sig såsom pastor åt kyrkans tjänst. Hans djupgående andliga erfarenheter och hans naturliga begåfning samverkade uti att föra honom till en allt större insikt i Guds ord och vår kyrkas lära. Det var under lärostridernas tid,

som han utkämpade sitt troslicfs första strider. Nästan bittert fördes striden bland svenska kristna om Kristi försoning; men denna strid, som rubbade så många i deras trosåskådning, fick blott bidra till att stadfästa Stark i sanningen, och i den mån som han inträngde i vår kyrkas lära, älskade han den. Det var påtagligt, att den var lif för hans hjärta och normen för honom i hans verksamhet. Pastor Stark räknades icke bland vår synods äldre präster, och dock tillhörde han dem i hela sin andliga läggning och lifsåskådning. Han var, det kunna vi säga, en typisk Augustana-präst.

Pastor Starks af Guds ord och Ande helgade naturliga begåfning och den samvetsgrannhet, hvarmed han alltid beredde sig på sina predikningar, gjorde honom till en gärna hörd predikant. Han försökte sig aldrig på att lysa och underhålla med oratoriska grannlåter, och hans begåfning var icke i den riktningen, men med lugn och reda framställde han den gudomliga sanningen, i hvilken han var så fast rotad. Det var kring Guds ords och vår kristna tros centrala sanningar, som han företrädesvis rörde sig. Däri följde han ock vår kyrkas bästa traditioner.

I hela sin pastoral verksamhet dokumenterade sig pastor Stark såsom en sann samfundsman. Man kunde alltid räkna på att han insatte sitt inflytande för att befrämja sin kyrkas gemensamma verksamhetsgrenar. I sin församling såväl som på våra kyrkomöten var han det gemensamma bästas förespråkare gent emot alla individualiserande sträfvanden. Han höll strängt på den kyrkliga auktoriteten, sådan som den måste

finnas äfven i frikyrkan. Han påkallades äfven att tjäna i det gemensamma arbetet. Så var han under två år Illinois-konferensens vice president och ledamot under flera år i samma konferens' Board of Charities.

Alltid lugn, vänlig och förekommande var den hänsofne pastorn en högt uppskattad umgänges-människa' för alla som han kom i beröring med. Det sant mänskliga, som utgör en så skön prydnad för en präst, utgjorde ett utmärkande drag hos honom. Därför är han ock nu saknad i brödrakretsen. Och vår kyrka, i hvilken han insatte en 36-årig trogen tjänst, bör med tacksamhet tänka på hans lifsgärning.

Mest saknas dock den hänsofne i hans hem, där han var en trogen och öm make och fader. Hugsvale Herren i nåd den sörjande maken och barnen, och låte han hoppet om ett saligt återseende hemma i evighetens sälla boningar borttaga från sorgen dess bitterhet! L. G. ABRAHAMSON.

Jonas Wiktor Lundgren

Pastor Jonas Wiktor Lundgren föddes i Lycksele, Västerbottens län, Sverige, den 22 mars 1860. Han aflade, efter en två-årig kurs, afgangsexamen från Tafle landtbruksskola år 1877 samt skollärare-examen år 1881. Under elfva års tid ägnade han sig åt lärarekallet. Den 13 april 1887 inträdde han i äktenskap med Anna Lovisa Erickson. År 1892 anträdde han med hustru och en son resan till Amerika. Under en kort tid var familjen bo-

JONAS WIKTOR LUNDGREN.

satt i Plattsmouth, Nebraska, hvarest pastor Lundgren tillfälligt betjänade en svensk missionsförsamling. Han lämnade snart denna och begaf sig till Augustana teologiska seminarium, hvarest han studerade i två år, och efter fullbordade kurser prästvigdes han i Moline, Ill., den 6 juni 1897 på kallelse från församlingen i Benson, Minnesota. Här verkade han till den 1 april 1904, då han flyttade till Dassel, Minn., hvarest han tjänade under

åren 1904—1910. Han upptog nu församlingsverksamhet i Strandburg, S. D., och kvarstod å detta fält till 1913, då han återvände till Minnesota. Wheaton blef nu hans verksamhetsfält. Här tjänstgjorde han under åren 1913 och 1914. Hans sista arbete i Herrens vingård utfördes i Alvarado, Minn., m. fl. platser. Då han på grund af sjukdom urståndsattes att längre fortsätta arbetet, flyttade familjen år 1918 till Minneapolis, Minn. Först vårdades han någon tid i hemmet, och sedan fördes han till Bethesda lasarett, där han med trohet vårdades under 18 månader. Den förr så kraftfulle mannen blef på grund af slaganfallen fullkomligt hjälplös. Såväl talorganen som medvetandet blefvo genom sjukdomen angripna, och han låg i detta tillstånd, till dess befriaren, döden, kom och förlossade anden från den fjättrade stofthyddan, den 3 juli 1921.

Begrafningen firades den 6 juli. Efter sorgedienst i Augustana-kyrkan i Minneapolis, där den aflidne tillika med familj var medlem, fördes stoftet till Murdock, Minn., för att där jordas i den svenska lutherska Bethesda-församlingens grafgård.

Han sörjes närmast af den efterlevande maken, fru Anna L. Lundgren, samt barnen: Minnie Louise, Signe Victoria, Harold Victor, Maria Margareta Katrina, Nestor Emanuel och Dagna Christina. Äfven en svåger John Nordin i Portland, Ore., och tvenne svägerskor i Sverige sörja hans bortgång tillika med många i de församlingar han betjänat.

Pastor Lundgrens arbetsdag är ändad, hans lifsgärning utförd, men frukterna och välsignelsen

däraf skola som goda änglar förblifva och komma framtidens barn till godo. Till dessa frukter räknas ock den af mången uppskattade boken om barndopet, som han författade.

Hvile hans stoft i frid!

A. W. L.

Carl Johan Scheleen

Carl Johan Scheleen föddes i Skede församling, Jönköpings län, Sverige, den 2 mars 1841. Vid åtta års ålder lämnades han föräldralös, men kärleksfulla människor togo då vård om honom. Denna kärlek förglömdes aldrig. När Gud längre fram gaf honom ett eget hem, blef detta en tillflyktsort för de fader- och moderlösa, där han och hans trogna följeslagarinna gäfvö dem skydd och vård. Icke mindre än 14 barn fostrades i deras hem. Flera af dessa voro fader- och moderlösa.

Scheleen uppväxte under de andliga rörelsernas tid i Sverige. Själf kände han sig redan i späda barndomen påverkad af Guds Ande. Han säger härom i sina anteckningar: "Så långt jag minnes tillbaka i min späda barndomstid, kände jag Guds Andes röst i mitt inre. Det blef dock intet afgörande förrän under min konfirmationsläsning för prostén Peterson i Skede församling." Det nästa skedet i den blifvande vingårdsarbetarens andliga utveckling och förberedelse synes ha börjat med hans vistelse i Stockholm, där han först hade något slags anställning.

På hösten 1861 reste han till Vadstena, där han,

CARL JOHAN SCHELEEN.

som det synes, med synnerlig framgång bedref andlig verksamhet. Han synes vid denna tid ha kommit till mera klarhet om sin inre kallelse, ty följande år sökte han inträde vid Ahlbergs skola, där han studerade i två år. Under de följande fyra åren var han en del af tiden skollärare i Gottfredsdal och Målilla församlingar för, som han i sina anteckningar uttrycker det, "allmose-lön". En del af tiden tillbringade han vid Lund-

bergs skola och Uppsala skollärare-seminarium. I och med år 1868 börjar ett nytt skede i den blifvande banbrytarens och patriarkens lif. På en predikoresa träffade han sin blifvande följeslagarinna genom lifvet uti den 18-åriga folkskol-lärarynnan Charlotta Carolina Anderson från Motala. Den 17 augusti 1868 förenades de till äkta makar uti fäderneslandets hufvudstad. De nygifta styrde genast kosan till Amerika. Det blef en bröllopsresa, som varade hela lifvet, ty de återvände aldrig till det gamla fäderneslandet.

Vi träffa honom näst i Chicago. Sin första predikan i Amerika höll han i dr Erland Carlssons kyrka. General-synoden fick sedan fatt i honom, och under åren 1868—70 gjorde man bruk af honom i Illinois. Den 9 oktober 1870 blef han i Lawrence, Kansas, invigd till det heliga predikö-ämbetet. General-synoden, som prästvigde honom, ämnade göra bruk af honom såsom hemmissionär bland svenskarna i Kansas. Hans första hufvudkvarter efter sin ordination var i Topeka. År 1872 flyttade missionärsfamiljen från hufvudstaden ut på landet nära Bismarck (numera Halifax), Kans. Nu började för missionspastorn och hans unga fru ett riktigt banbrytarelif. Missionsresorna sträckte sig till hela det nuvarande Kansas City-distriktet och ibland utom dess gränser. En stor del af resorna företogos i början till fots. Ibland fick missionären liksom patriarken Jakob sofva ute under bar himmel. År 1876 flyttade familjen till St. Marys. Pastor Scheleen hade hela denna tid stått såsom pastor inom General-synoden, men vid synodalmötet i Burlington, Ia., 1877 begärde han inträde i Augustana-synoden.

Begäran beviljades. "Jag var nu bättre lutheran, än jag tillförne varit", säger han i sina anteckningar.

I St. Marys bodde familjen i 31 år. Det var en tid af rastlös missionsverksamhet. Man brukade under denna tid kalla farbror Scheleen Kansas City-distriktets biskop. Titeln var inte opassande: år efter år återvaldes han såsom distriktets ordförande. Vid årets början planlade han alla sina missionsresor under året samt distriktets missionsmöten och ordnade det så, att han kunde göra en stor del af sina resor i sammanhang med missionsmötena. Under sin närmare 47-åriga arbetstid inom distriktet har han under längre eller kortare tid betjänat följande ställen med Guds ords predikan: Manhattan, St. Marys, Halifax, McDowell, Junction City, Topeka, Lawrence, Ottawa, Auburn, Eskridge, Mount Ceniz, Carbondale, Scranton, Iola, Osage City, La Harpe, Vilas, Friends Home, Asbury, Pittsburg, Kansas City, Kans., Millcreek, Minden Mines. Några af dessa ställen betjänades endast under vakanstid. Andra åter voro ställen, där missionsarbete bedrefs under längre eller kortare tid.

Sommaren 1907 flyttade familjen till Manhattan, men arbetsdagen för den trogne arbetaren hade redan börjat lida mot aftonen. Han hade haft ett slaganfall. Ett annat följde någon tid efter flyttningen till Manhattan, och han fann sig snart oförmögen att kunna sköta arbetet på fältet. De sista fem åren af hans lefnad voro pröfningsår. Söndagsmorgonen den 17 juli nådde väntanstiden sitt slut. Just som sjunde timman af hvilans dag ingått, började hvilodagen för den trötta arbета-

ren. Stilla och lugnt insomnade han i tron på den Frälsare, hvars glada budskap han under sin lefnad förkunnat för sina medmänniskor. I Sunset Cemetery, Manhattan, Kans., bidar hans stofthydda uppståndelsens morgon. V. E. HOLMSTEDT.

Martin Patricius Odén

Pastor Odén föddes i Onsala församling i Haland på en halfö, som skjuter ut i Kattegat, $3\frac{1}{2}$ mil söder om Göteborg, Sverige, den 13 november 1852. Han fader var, såsom nästan alla manspersoner i den trakten, sjöman. Hans namn var Johannes Magnusson och modern Anna Magdalena Liman. Af sin goda och fromma moder fostrades lille Martin tillsammans med sju syskon, bland hvilka han var den förstfödde. Fadern kom hem endast någon gång alltibland. Han var på tredje året, då han såg sin fader första gången, ty sjöresorna räckte ofta från ett till tre år på den tiden. Endast en gång under de 23 år fadern seglade, firade han jul tillsammans med sin familj.

Tidigt fick Martin lära sig att läsa af modern och senare af en ung skollärarinna, som höll småbarnsskola i socknen. Skrifva lärde han sig själf efter förskrift.

Under sin konfirmationstid blef Odén kraftigt påverkad af Guds Helige Ande. Äfven vaknade hos honom önskan att blifva präst. Därom skref han till sin fader, som i sitt svar biföll hans begäran och rådde honom att bekantgöra saken för läraren i församlingen, den "snälle" prosten G. H.

MARTIN PATRICIUS ODÉN.

Åkerblom. Så gjorde han, och denne ädle Herrens tjänare hjälpte in Martin i en högskola där på orten, och så snart han blifvit utexaminerad därifrån, styrde prosten om att han fick inträda i Göteborgs högre elementarläroverk. Nu fick han tillfälle att släcka sin törst efter vetande. Målet log emot honom och eggade honom till nya ansträngningar.

Om huru pastor Odén kom till Amerika och blef

Augustana-präst har han lämnat följande anteckningar: "Sedan min fader farit till sjöss 23 år, började han tröttna vid sjömanslivet. Han önskade sig ett hem på landet för sin återstående lefnadstid för att få njuta något af familjelivet tillsammans med maka och barn. Men som hans ekonomiska omständigheter voro sådana, att han icke kunde förvärfva sig äganderätten till ett hem, beslöt han utvandra till Amerika. Därom tillskref han mig, om jag icke ville åtfölja familjen dit och blifva präst för dit utflyttade landsmän. Därpå hade jag aldrig tänkt och visste intet om det kyrkliga arbetet i Amerika, utom att det funnes ett lutherskt kyrkosamfund med namnet Augustana-synoden. Därför beslöt jag stanna kvar och möjligen blifva missionär.

Så kom pastor Michael Sandell från Amerika till Sverige för sin nedbrutna hälsas vårdande. Af honom fick jag upplysning om Augustana-synoden och dess verksamhet, hvilket födde hos mig de första Amerika-tankarna. Jag rådgjorde med lektor Ullman, och han talade mycket väl om kyrkan i Amerika och om doktor T. N. Hasselquist såsom en ovanligt duglig präst och skolman. Han visade mig äfven ett fotografi af Augustana College och Teologiska Seminarium i Rock Island. Mina föräldrar och syskon, utom en syster, hade rest till Amerika, och saknaden af de älskade kändes djupt.

För lektor Ullman yppade jag tanken att fara öfver till Amerika för att fortsätta mina studier vid Augustana College. Han gillade planen, men ansåg bäst att avsluta studierna vid läroverket här hemma. Följande söndag blef jag bjuden till

middag hos grosshandlaren Holmberg. Vi kommo att samtala i detta ämne om föräldrar och syskon, som rest, och att äfven jag börjat tänka på att resa dit, om hindret kunde undanröjas. Hvad hindrar? frågade han. Och jag svarade förlägen: respengar. 'Åh', sade han, 'intet annat, då skall jag tala vid några Guds barn, som hafva penningar. Jag skall se till, om icke summan kan samlas.' Nu var jag förvissad, att det var Gud, som öppnat denna utväg för mig. Därför skyndade jag att plocka ihop mina få tillhörigheter och reste till Onsala för att säga farväl. Vid återkomsten till Göteborg underrättade mig hr Holmberg, att reskassan redan låg färdig. En älsklig fru skänkte mig dessutom 40 kronor. Fredagen den 30 juni 1876 steg jag ombord på Hull-ångaren Orlando och landsteg i New York 14 dagar senare. Jag uppsökte doktor Swärd i Brooklyn. Blef ombedd att predika i högmässan, hvilket jag gjorde, ehuru beredelsen blef skral; men han räckte mig sin hand och sade: 'Det var icke så dåligt. Jag skall gifva dig en rekommendation till doktor Hasselquist', hvilket han också gjorde. Jag skyndade så mot Chicago och Ludington såsom mitt mål, ty där i L. hade mina föräldrar bosatt sig. De blefvo icke så litet öfverraskade, då jag stod så oförmodadt midt ibland de älskade.

Som Illinois-konferensen skulle samlas till årsmöte i Geneva, Ill., om några dagar, ville jag vara där för att betrakta ett kyrkomöte i Amerika. Ja, jämväl för att blifva känd. Därför reste jag dit och fann mig mycket väl, ty jag blef broderligt behandlad af alla, och med åtskilliga pastorer knötos vänskapsband, som aldrig, aldrig brustit.

Vid höstterminens början 1876 inskrefs jag i Junior-klassen. Under första julen i Amerika fick jag tjäna såsom pastor Axel Setterdahls i Moline medhjälpare. Den första sommaren tillbringade jag i Rock Island såsom skollärare i församlingen och adjunkt hos doktor Hasselquist. Höstterminen 1877 vann jag inträde i seminariet och ägde förmanen att sitta vid sådana ädla lärares fötter som Hasselquist, O. Olsson, Cervin och Melin.

Min andra sommar tillbringade jag i Första församlingen i Galesburg såsom assisterande åt dr S. P. A. Lindahl, som då var på besök i Sverige. Under julferierna fick jag gästa föräldrahemmet.

Den 22 juni 1879 på synodalmötet, som hölls i Immanuels-församlingen i Chicago, blef jag jämte andra prästvigd på kallelse från Big Rapids-pastoratet i Michigan."

På detta delvis nya arbetsfält plöjde och sådde den unge vingårds mannen med nit och trohet, tills han insjuknade i frossfeber och blef tillrättad att söka klimatombyte. Därför, då kallelse ankom från församlingen i Ottumwa, Ia., antog han den samma och flyttade dit 1881, hvarest han kvarstod till 1889, då han antog kallelse från Tustin-pastoratet i Michigan. År 1892 flyttade han till Alta- och Emanuel-församlingarna inom Iowa-konferensen. På detta stora, vida arbetsfält nedlade den nitiske själasörjaren ett grundligt arbete bland ett tacksamt folk. Under denna tid tjänade broder Odén äfven såsom Iowa-konferensens plikt-trogne ordförande. Dr Odén innehade äfven under årens lopp många andra förtroendeuppdrag inom samfundet. Af Bethany College utnämndes han till teologie doktor. 1900 fann han sig föran-

låten att flytta till Kansas. Han antog kallelse från Ada-församlingen vid Kackley, Kansas. På detta fält verkade han till stor välsignelse under en tio års tid. Han antog nu kallelse till det sköna Tabor utanför Stanton, Iowa. Här verkade pastor Odén till 1914, då han antog kallelsen från Zions-församlingen i Belvidere, Ill. Här var det ock han skulle offra sin sista tid och krafter. Han gjorde det villigt och redligt. Såsom en Guds tjänare, en präst i sin prydnad, stod han och vandrade han midt ibland gamla och unga, tolkande sanningens ord så enkelt, men så klart, så djuptänkt och på samma gång så öfverflödande.

Pastor Odén resignerade från Zions-församlingen i Belvidere och afflyttade förliden maj månad till Ludington, Mich., hvarest han köpt sig ett hem för att där invänta sin förlossares ankomst bland släkt och vänner tillsammans med sin älskade maka och dotter. Pastor Odén led af nervsvaghet och förlamning och måste därför delvis skötas som ett barn. Men han var tålig och tacksam och medveten om att den evige förlossaren snart skulle komma och förlösa honom från allt ondt till sin himmelska, härlighet. Den 5 sistlidne augusti randades hans sista lefnadsdag. Han steg upp i vanlig tid, spisade sin frukost, höll sin morgonbön och läste som vanligt sin kära bibel. Vid middagstiden öfverfölls han af ett svimningsanfall, men kom strax till sans. Tillkallad läkare gaf honom medicin för att lindra hans hosta. Under eftermiddagen satt han i sin stora stol bedjande: "Käre Gud, låt intet skymma bort Jesus för mig." Och till oss sade han: "Jag hvilar på grunden, på klippan." Pastor Landin kom in och

läste Davids 23dje psalm och förrättade bön, hvori han deltog. Kl. 9 gick han till hvila och kl. tio minuter före 10 var han redan i paradiset. Han somnade som ett trött barn i sin Frälsares famn. Hans ålder var 68 år, 8 månader och 12 dagar. En skön begrafning hölls i Emanuels-kyrkan i Ludington den 9 augusti med stor tillslutning af folk, släkt och vänner. Församlingens pastor, J. A. Landin, och Illinois-konferensens ordförande, doktor P. Peterson, jämte andra pastorer officierade vid begrafningen.

Doktor Odén var sedan 1879 i ett lyckligt äktenskap förenad med Emma Ulrika Elisabeth Carlberg. Gud välsignade dem med fyra barn: Josua, Rudolph, Constantine och Naemi. De stå nu sörjande vid en trogen makes och en öm faders graf.

Gud signe eder alla, som här i tårar stå!

J. E. E.

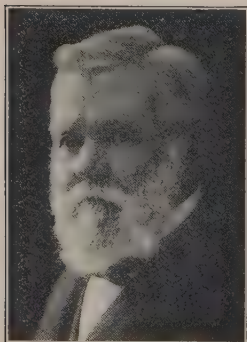
Hädangångna samfunds-
medlemmar

August Wilhelm Kjellstrand

August Wilhelm Kjellstrand föddes i Sverige den 15 juli 1832 och dog i Paxton den 15 februari 1921. I Paxton-församlingen hade han i mer än fyrtio år varit diakon och söndagskollärare. Han var icke diakon blott till namnet, utan i verkligheten. De sjuka besökte han, omtalade för pastorn hvilka de voro, ömmade för de fattiga och såg till, att de nödställda fingo hjälp.

Samfundsman var Kjellstrand såsom få. Ingen-ting i *Augustana* undgick hans vakna blick. I sina bästa år sågs den reslige och vördnadsbju-

dande gestalten vid konfe-rens- och synodalmötena. Missionen, samfundssko-lorna och barmhärtighets-inrättningarna hade ett stort rum i hans hjärta. Han stod Hasselquist nä-ra från början, och vårt gemensamma läroverk var såsom hans ögonsten. Han bidrog icke litet till att uppmuntra pastor Fo-gelström att börja syno-

dens diakonissanstalt i Omaha, och de sista åren af hans lif verkade han inom ett begränsadt område för Bethphage-missionen i Axtell, Nebraska.

Som familjefader var "farbror" Kjellstrand ett föredöme för sina barn i gudsfruktan. På trettio års tid hade han och hans maka läst igenom bibeln nitton gånger vid morgonandakterna i hemmet.

Bibeln var "den kära boken" i det Kjellstrand-ska hemmet. Sedan hans makas död 1909 hade han sitt hem hos sonen Carl, och liksom Daniel af gammalt bad hon ofta vid det öppna fönstret i sitt rum, med hjärta och ansikte vändt mot det nya Jerusalem.

Han hvilar nu, sörjd af sönerna Carl, specerihandlande, och August William, professor vid Augustana College, och deras familjer och dessutom af många, många trossyskon och vänner. Icke minst sörjes han af mig, som betjänade den helgade patriarken, då han skulle uppnå trons och helgelsens mål.

A. P. WESTERBERG.

F. G. Hawkinson

Samfundsmannen och banbrytaren F. G. Hawkinson fick hembud efter ett långt lidande den 24 augusti 1921. Han föddes i Valsjö, Jönköpings län, Sverige, den 15 februari 1849, och kom till Amerika i sällskap med sina föräldrar 1866. De bosatte sig i Mercer Co., Ill. År 1869 flyttade han till Kansas och blef en af banbrytarna i Smoky Hill-dalen. Här flyttade han fram och tillbaka mellan Salina och Topeka och andra platser. Han

började den första svenska tidningen, *Monitoren*, i Kansas och fortsatte därmed en tid. Sedan tjänade han såsom handelsbiträde i Salina. År 1872 gifte han sig med Christina C. Ingemanson. Deras äktenskap välsignades med tretton barn, tio flickor och tre gossar. En son och 'en dotter afledo för många år sedan. År 1877 började han att bruka land och odla "broom corn" i trakten omkring

Fremont. Hårda tider kommo, och han sålde ut allt hvad han hade och flyttade till McPherson 1897 samt fortsatte med att köpa och sälja "broom corn". Mr Hawkinson har varit en mångsidig man och mycket verksam på många områden. Han arbetade för kyrkans väl och var en man, som var väl grundad i den Heliga

skrift och i den lutherska kyrkans uppbyggelse-litteratur. Han var med, när församlingen i Fremont stiftades, och tjänade den församlingen på mångahanda sätt, tills han flyttade till McPherson och förenade sig med denna församling. När kyrkan byggdes, var han med och gjorde allt han kunde för att få den så ändamålsenlig som möjligt. Han förestod arbetet under uppförandet af det nya pastorshuset utan att begära någonting därför samt utförde allt cementarbete. Såsom församlingens sekreterare har han tjänat i tretton år.

Vid sidan af det kyrkliga arbetet var han en

älskare af sång och musik. En god sångare var han och sjöng gärna, när helst han påkallades. Han fostrade ock sina barn i sång och musik, så att sex af dem äga denna syssla såsom sin kallelse. Han var ock med när Oratoriekören stiftades i Lindsborg och sjöng i många år "Messias", samt tjänade såsom denna körs förste sekreterare och föreståndare. Han älskade att vara i kyrkan och deltog med intresse i allt som rörde kyrkans och statens väl.

Under de senare åren har hans hälsa varit vacklande, och han kände att uppbrottet var nära. När McPherson-församlingen firade sin 40-års-fest, sjöng Hawkinson sista gången offentligt. Med djup rörelse sjöng han Hemlandssången 276. Han afled i tron på sin Frälsare den 24 augusti i en ålder af 72 år, 6 månader och 9 dagar och sörjes af sin maka och elfva barn samt fem barnbarn, af fyra bröder och en syster samt af en stor släkt och många vänner.

Begrafningen skedde från hans hem den 27 augusti under tillslutning af mycket folk. Han jordades i McPherson grafgård.

Hvile samfundsmannen i frid!

ERLAND ANDERSON.

Mattias Leander Bloom

Mattias Leander Bloom afled på Augustana Hospital i Chicago den 11 augusti 1919. Bloom gjorde sig känd som en fast, bestämd, kristlig karaktär och tillgifven samfundsmän under många år. Han

föddes i Finland den 20 september 1858 och utvandrade till Amerika 1882. Föräldrahemmet var fattigt och tillfällen för förvärfvandets af kunskaper ytterst få. Dock, genom själfstudier och forskning i Skriften blef Bloom väl grundad i Guds ord och befastad i läran. Han inträdde som medlem uti Bethlehem-församlingen i Grand Rapids, Mich., strax efter sin ankomst dit, året 1883. Det

var vid denna tid, under pastor A. Hults ledning, Bloom kom till tro och visshet om sitt nådastånd. Han flyttade till Elkhart, Ind., i maj 1898 och tjänade en tid som kateket under pastor Rydbergs tillsyn. Han återvände till Grand Rapids i november samma år, där han hade sitt hem till sin död.

Från 1891 till 1910 betjänade Bloom Bethlehem-församlingen som dess söndagsskolföreståndare. Han invaldes till diakon 1892 och tjänade som sådan till sin död, således i 27 år. Han var trustee i två år. Dessutom tjänade han ofta som konferens- och distriktombud och åtskilliga gånger som delegat till synoden. För lekmännens insamling till understöds- och pensionskassan ådagalade han det varmaste intresse.

I Chicago hölls en kort andaktsstund af pastor C. A. Lindvall i kretsen af släkt och vänner, hvar efter stoftet fördes till Grand Rapids. En stor

skara människor bevistade begrafningen, som hölls i Blooms kärvordna Bethlehems-kyrka. Han hvilar nu till uppståndelsens morgon i Greenwoods grafgård.

O. A. HENRY.

Herman M. Thorsson

Herman M. Thorsson föddes i Svenstorp, Skåne, Sverige, den 8 februari 1870. Då han var nio år gammal, kom familjen till Amerika och bosatte sig i Chicago. Följande år förenade den sig med Immanuelsförsamlingen, och gossen Herman inskrefs i församlingens söndagsskola, hvarest han sedan fortsatte såsom en aktiv medlem intill sin död. Efter sin konfirmation inskrefs Thorsson i den vidt beryktade engelska bibelklassen, för hvilken dr C. A. Evald var lärare. År 1891 valdes han till assisterande söndagsskolsekreterare och två år senare till sekreterare. Denna tjänst innehade han till sin död, eller i tjugusju års tid.

Han tjänade äfven tvenne terminer såsom kyrkivård, den ena terminen som ordförande.

Mellan åren 1911 och 1915 var mr Thorsson ledamot i styrelsen för Augustana Hospital. Åren 1912—1915 tjänade han som styrelsens vice ordförande.

Den 10 april 1901 ingick han äktenskap med miss Amanda Benson. Detta äktenskap välsignades med ett barn, sonen Melville.

Mr Thorsson var samvetsgrann som få och gedigen i allt det han företog sig. Detta hos honom så starkt utpräglade drag, förenadt med klar insikt och skärpt omdömesförmåga, gjorde att han i sin syssla som söndagsskolsekreterare kunde se stora möjligheter till att tjäna. Det dröjde ej heller länge, förrän han lyckats få till stånd ett system för att hålla reda i skolans namnregister, klassuppdelning, räkenskaper m. m., som gjorde honom vida känd. "The Thorsson System of Records" är numera användt i en stor mängd söndagsskolor inom flera kyrkosamfund. På grund af den stora efterfrågan, som hans system väckte, fann han sig omsider föranledd att uppgifva annan sysselsättning och ägna sig helt åt dess redigering. Så belönas troheten i det lilla.

Mr Thorsson insomnade i döden, lugnt och fridfullt, på morgonen den 12 juni 1920, efter en sjukdom af blott några få dagar.

Begrafningen hölls den 15 juni från sorgehuset och från den gamla Immanuels-kyrkan å Sedgwick och Hobbie gatorna. Grafsättningen skedde å Graceland kyrkogård.

Vi uttala vårt djupa deltagande med den sörjande maken och sonen, med brodern Olof M. Thorsson och systrarna Thora och Hanna Thorsson, mrs A. A. Jacobson och mrs Jules Mauritzson, samt de öfriga släktingarna. Må Herren Jesus blifva deras tröst och stöd. Vi sörja ej som de andra, som ej hafva något hopp. Frid öfver hans minne!

C. O. BENGTSON.

Fru Maria Sofia Chilgren

Fru Chilgren föddes i Stockholm, Sverige, den 14 mars 1844. Hennes fader var adelsmannen Carl Gustaf Stark, och hans fader var prästman inom Svenska kyrkan, inflyttad dit från Ryssland, och modern var Marie Bernice, f. Hallström, dotter till medicine doktor Hallström i Stockholm.

På grund af en utpräglad demokratisk läggning och i följd däraf ovilja mot de på den tiden existerande stånden samt äfvenledes till följd af andra motigheter, bestämde familjen Stark sig för att emigrera till Amerika år 1847. Familjen bestod då af föräldrarna, tre söner och dottern Maria. De bosatte sig först i Wisconsin, men stannade där endast tre år. Sedan flyttade de till New Sweden i Nicollet county, Minn., där de togo frihemman och genomlefde nybyggarelifvets alla pröfningar, besvärligheter och umbäranden.

När sedan församlingen stiftades i Scandian Grove 1857, voro de med där och delade det kyrkliga arbetets bekymmer och omsorger. Det var oroliga tider för denna settling på grund af de rundt omkring boende indianerna, som icke sågo med blida ögon på att "blekansiktena" inkräktade på deras jaktmarker och fiskerier. Det kom till öppet krigsutbrott,

och det såg en tid ut, som skulle hela nybyggget blifva ett rof för dessa vildars mördande härjningar. En af sönerna stupade i ett sådant indianuppror.

År 1864 förenade hon sina lefnadsöden med en ärbär och väl anskrifven landtman, Mons P. Chilgren. Han ägde ett hemman ett par mil från Starks hem, och här skulle Maria göra sin insats såväl i samhället som i kyrkan.

Hemmet välsignades med sex barn, en son och fem döttrar. Tvenne af döttrarna kallades hem genom en härjande difteri-epidemi, då de ännu voro unga, och aflade in i döden härliga vittnesbörd om sin tro på den gode barnvännen Jesus. Äldste sonen Gustaf A. är en framstående medicine doktor i Burlington, Iowa. Dottern Inez Christina var i lifvet förenad i äktenskap med pastorn och teologie doktorn J. A. Krantz i St. Paul. Hon afled den 2 september 1908. Dottern Minnie Belle är gift med Nels E. Olton och är bosatt i Los Angeles, Cal., där äfvenledes yngsta dottern Mae Victoria uppehåller sig.

På grund af framskriden ålder sålde mr Chilgren det trefliga hemmet han uppbyggt därute i det idylliska Scandian Grove och flyttade till St. Peter 1910, men han lefde blott till året därpå. Då detta hem därigenom så godt som upplöstes, flyttade änkan efter några år i sällskap med den yngsta dottern till Los Angeles för att där i frid och ro tillbringa sin sena lefnadsafton. Men äfven i den eviga sommarens land gnager förgängelsen och döden, och efter ett längre lidande vägrade det älskande, rika och varma hjärtat att längre göra tjänst, och hon afsomnade fridfullt och stilla

i tron på Herren Jesus och med uppståndelsens och återseendets glada visshet den 26 maj 1920. Kvarlevorna sändes till St. Peter och jordades i familjegravven i den vackra Woodlawn grafgården vid sidan af dem, som redan gått hem till Gud.

Gud vare tack för hvad han genom henne gaf så många af oss!

J. A. KRANTZ.

Kateket John E. Swenson

välkänd inom Nebraska-konferensen och äfven utom dess gränser, fick den 13 juni 1921 ingå i Guds folks eviga sabbatsro. Omkring 30 år var kateket Swenson i stadig predikoverksamhet inom vårt samfund och hela denna tid under nybyggarelifvets försakelsedagar i Iowa och Nebraska. Åren 1874—83 verkade han som lekmannapredikant i nordvästra Iowas nybyggen; 1883—93 betjänade han med outtröttligt nit missionsfälten i Kearney och angränsande counties i Nebraska. I Falun, Minden, Axtell, Kearney, Little Blue, West Salem och äfven under vakan sen i Betania utsådde han lifvets säd. De nästa nio åren 1893—1902 samlade han nybyggarna i Greeley county omkring Guds ord. Församling blef här stiftad och kyrka byggd under kateket Swensons ledning.

Sedan 1902 var Swen-

son bosatt i Wahoo. De första åren af sin vistelse här predikade han rätt så ofta, men under den senare tiden lade ålderdomsskröpligheter hinder i vägen, synnerligast i det att hans syn så försvagades, att han ej kunde läsa.

Swenson föddes i Medelplana församling, Västergötland, den 4 februari 1836. År 1869 anlände han till Amerika och östra Michigan, där han arbetade en tid med skogsafverkning. Ett par år senare finna vi honom i Moline såsom medlem af vår församling och diakon. Det blef snart klart, hvad som skulle blifva Swensons förnämsta arbete i Amerika, inom kort är han i full predikoverksamhet.

Begrafningen hölls i Wahoo kyrka torsdags-eftermiddagen den 16 juni. Församlingens pastor predikade öfver Upp. 3: 11, och pastor V. Swenson 2rån Lincoln öfver Luk. 24: 45, 46.

Kateket Swenson hade sedan 1909 varit änke-man. Ömt hade han på ålderdomen vårdats af dottern Alfreda samt sonen Walter och dennes maka. Vid begrafningen voro nio af hans tio barn närvarande i trots af att de äro vidt spridda.

Tack, du gamle, för trogen tjänst i Guds rike! Vi sakna dig ibland oss, men vi missunna dig ej hvilan hos Gud.

G. E. H.

Fru Carolina Carlson

Fru Carolina Carlson, hustru till pastor C. J. Carlson i Gustaf Adolfs-församlingen i St. Paul, Minn., är en bland dem, som under det förflutna året fått sluta vandringen på jorden och ingå i

hemmet därofvän. Hennes födelsenamn var Carolina Peterson. Hon var född den 7 mars 1849 i Törnevalla församling i Östergötland, Sverige. Det var vid hennes konfirmation af kyrkoherden, sedermera biskopen i Linköpings stift, K. W. Charleville, som hon kom till en allvarlig omtanke om sin själs frälsning. Hon bodde någon tid i Norrköping. Därifrån ankom hon 1873 till Amerika och till Chariton, Ia.

Efter att hafva någon tid vistats först i Chicago, sedan i Des Moines, Ia., hos pastor J. Telleen, och sist hos en släkting i Nebraska, blef hon den 1 juli 1880 i äktenskap förenad med pastor C. J. Carlson. De förenade makarna betjänade under sju och ett halft års tid Dahlsborgs församling i South Dakota, tills de år

1887 flyttade till Marine Mills församling i Minnesota. Efter två och ett halft års vistelse där flyttade de på sommaren 1890 till St. Paul, Minn., och upptogo arbetet i den då nyligen stiftade Gustaf Adolfs-församlingen, hvarest hon fick sluta sin arbetsdag. Fru Carlson har sålunda i öfver 40 år stått vid sin mans sida i trogen tjänst i verksamheten inom vår kyrka och kan med rätta räknas såsom en bland pionjärerna på de platser, där hon haft sitt hem.

Fru Carlson började 1912 blifva synnerligen klen till hälsan, och särskildt under de två sista åren

var hennes lidande mycket allvarsamt. Hennes lidande nådde sitt slut, då hon måndagen den 1 november 1920 stilla och fridfullt i tron på sin Frälsare fick sluta sina dagar här på jorden i en ålder af 71 år, 7 månader och 24 dagar.

Förutom sin make, pastor C. J. Carlson, efterlämnar hon två döttrar: Esther Alfrida och Sigrid Elisabeth (numera mrs Anderson), och en son, Carl Josef Samuel, samt två barnbarn: Ella och Goodwin Anderson. Därför sörjes hon af en broder, Ingwald Peterson i Albert Lea, Minn., samt öfriga släktingar och vänner.

Fru Carlson saknas ock mycket i den församling och i det samhälle, där hon bott i öfver 30 år, och där hon var väl och angenämt känd, och af en stor vänkrets inom vårt samfund.

Begrafningen ägde rum i Gustaf Adolfs-församlingens kyrka söndagen den 7 november. I Mausoleum i Forest Cemetery i St. Paul, Minn., hvilar nu den hädangångnas stofthydda till uppståndelsens morgon.

L. E. S.

P. G. Swenson och hustrun Helena Carolina Swenson

Per Gustaf Swenson föddes den 27 juli 1832 i Släthult, Högsby församling, Kalmar län, Sverige. Hans föräldrar voro Sven Peter Persson och hans hustru Christina Maria. De dogo en tre veckor isär, då gossen P. Gustaf var blott omkring sex år gammal. Släktingar togo hand om barnen.

Mid Sommardagen 1854 ingick Swenson äkten-

skap med Helena Carolina Johnson och bosatte sig på ett hemman i Fagerhult, då tillhörande Kristdala församling. Hustrun var född i Lönhult, Kristdala, den 29 september 1833, den äldsta af tolf syskon. Föräldrarna voro hemmansägaren Sven Johnson och hans hustru Lisa Karin. Swenson uppförde ett stort och ändamålsenligt hus, hvilket kom väl till pass, ty S. hade många in-

tima vänner vid Ahlbergs skola, som ofta gästade Swensons hem; bland dessa må nämnas doktörerna G. Peters och S. P. A. Lindahl. Vid deras besök sändes bud på folket däromkring, och man samlades till bönemöte och gudstjänst.

I juni 1869 ankom familjen till Amerika, till Andover, Ill., och förenade sig strax med församlingen därstädes. Då pastor Jonas Swensson ögnat igenom prästbetyget, sade han bland annat: "Nu ser jag vi få en söndagsskollärare... ser att mr Swenson är snickare till yrket; nu får Swenson stanna och hjälpa oss inreda kyrkan och får

två dollars om dagen.” Nästföljande söndag fick han dr Carl A. Swensson och hans broder i sin söndagsskolklass.

Till Woodhull flyttade familjen 1877. Här var Swenson diakon och söndagsskolföreståndare. Vid pastorns frånvaro ledde han gudstjänsterna. — I Woodhull lades till hvila stofthyddan af dottern mrs Emma Christina Anderson, född den 6 jan. 1855, död den 29 mars 1883. Hon efterlämnade make och tre barn.

Från 1889 till 1903 var familjen bosatt i Salem, Platte Co., Nebr. Äfven här var S. diakon. Makan och modern afled stilla och fridfullt i tron på sin Frälsare den 12 juli 1896 på Immanuel Hospital i Omaha. Begrafningen ägde rum från Salems-församlingens kyrka i Platte Co., med likpredikan af pastor C. F. Granere öfver Fil. 1: 21 och Upp. 22: 14. Kören sjöng Hemlss. 461 och 470. Af syskonen äro följande i lifvet: S. P. Löfgren i Dayton, Ia., C. O. Löfgren i Bethesda, Ia., mrs Alfred Olson, Galva, Ill., och kontraktsprosten N. M. Lövgren i Marbäck, Östergötland, Sverige.

Till Dayton flyttade familjen 1903. Dottern Maria Emelia, född den 16 juli 1872 i Andover, dog den 6 juli 1909 och begrofs här. Och så kom budet till den gamle, nära 88-årige mannen. Den 9 mars 1920 fick han hemlof. Hans sista stunder voro sköna och för barnen minnesrika.

Begrafningen ägde rum från kyrkan i Dayton. Församlingens pastor, Waldo Ekeberg, höll likpredikan öfver Ef. 2: 8, 9. Stofthyddan lades till griftero i Daytons grafgård och hvilar där till uppståndelsens morgon.

De efterlämnade äro sönerna Peter, Carl och

Arnet Swenson, döttrarna Mathilda och Elizabeth Swenson, hemma i Dayton, Iowa, och dottern mrs Carolina Swanson i Platte Co., Nebr., samt tolf barnbarn och fjorton barnbarns barn. Sex barn hafva gått förut, af dessa fyra i späd ålder.

Frid öfver hans minne!

W. C. E.

Maria Lawson

Änkefru Maria Lawson föddes i Ronneby, Blekinge, den 9 november 1837 och kom till Amerika i början af femtio-talet. Familjen bosatte sig först i Rock Island, Ill., bodde en tid i Cordova, Ill., och sedan i Moline, Ill. När Augustana Coll. och Sem. flyttades från Chicago till Paxton, Ill., flyttade Lawsons dit också, där hennes man, hr C. M. Lawson, "synodens byggmästare", var med om att uppföra alla läroverksbyggnaderna samt kyrkan.

Familjen Lawson bodde i Paxton nära intill läroverket. Dr T. N. Hasselquist samt öfriga lärare, tillika med de studerande, hälsade gärna på i det trefliga och stilla hemmet.

Brodern, den älskade och högt värderade pastorn, professorn och fil. doktorn Anders J. Lindström, afled vid Lake Jesup, Florida, 1872. Systemen Ingerd dog i Paxton

följande år. Vid hennes bår sade dr Hasselquist sig aldrig hafva närvarit vid en mera ljuf och fridfull begrafning. Brodern James J. Lindstrom deltog i inbördekriget, sårades vid Pittsburg Landing, blef skollärare och musiker och afled i Crystal Lake, Ill., år 1887.

År 1880 flyttade Lawsons till New London, Minnesota. Hr Lawson afled där 1916. Fru Lawson var moder till fjorton barn, af hvilka fyra ännu lefva: änkefru Carrie Swenson, fröken Theodora, som ömt vårdade modern, samt Victor och Eben Lawson. Thomas J. Lawson, en fosterson, är också ibland de sörjande.

Som en af Augustana-synodens första medlemmar tog hon verksam del i arbetet i sextio års tid. Hon var en Maria-själ. Om mig, som en son, tog hon öm vård under skolåren 1864—72.

Hon insomnade i tron på Jesus i New London den 6 mars 1921 i en ålder af 83 år, 3 månader och 27 dagar.

Hennes gärningar följa henne, ty de äro gjorda i Gud.

JOHANNES TELLEEN.

Frank E. Lindquist

Frank E. Lindquist föddes i Pontiac, R. I., den 13 april 1874. Föräldrarna voro Fredrik Lindquist och hans hustru Lovisa, båda från Västergötland.

Mr L. kom till Manchester, N. H., 1885. Under en väckelse som där pågick fick han frid med Gud och gaf detta tillkänna öppet och offentligt.

År 1894 reste han till Augustana College, där

han inskrefs i "The Conservatory of Music", och där stannade han ett år. Han var organist i Manchester, N. H., åren 1895—97 och flyttade därpå till Concord, N. H., 1898 och tjänstgjorde som organist därstädes i fem år. 1903 kallades han till organist och sångledare af församlingen i Lowell, Mass., och denna befattning skötte han med trohet i elfva år. Den 19 juni 1900 inträdde mr L. i äktenskap med Laura Nordgren. Detta äktenskap välsignades med tre söner.

Lindquist förde en stilla och inför världen oklanderlig vandel; han var älskad af alla, ärlig och samvetsgrann. Han var i många år söndagsskolföreståndare, församlingssekreterare och diakon, det senare till sin död. Han var pastors "hjälp-präst", ty när jag var borta, plögade L. predika.

Han var ofta sänd till konferensmöten och synodalmöten och kände väl till vår synod och ömmade för dess välfärd.

Han dog i en ålder af 46 år, 6 månader och 19 dagar, sörjd af maka, tre söner och många syskon i Manchester, N. H., samt vår församling i Lowell, som känner sin stora förlust. Mr L. var bokhållare och manager för Preston Coal Co.

Begrafningen ägde rum från lutherska kyrkan i Lowell, där pastor P. E. Nordgren höll engelsk predikan med ledning af 4 Mos. 23: 10, och på

svenska af pastor J. E. A. Evert från Manchester,
en gammal skolkamrat från skoltiden i Rock Island.

Frid öfver hans minne!

P. E. NORDGREN.

Gustaf Alfred Bäckström

Bland de lekmän, som med kärlek och intresse följt vår kyrkas verksamhet och utveckling från dees tidiga och ringa början i detta land, intager Gustaf Alfred Bäckström ett aktadt och framstående rum. Han föddes i Långed, Nordmalings socken, Västerbottens län, Sverige, den 11 november 1848. År 1868 anträdde han i sällskap med sina föräldrar resan till Amerika, och efter någon tids uppehåll i östern anlände familjen till Kansas City, Mo., den 14 januari 1869. Tidtals vistades Bäckström hos släktingar i Bucklin, Mo., men efter ett par år var han permanent bosatt i Kansas City, hvarest han utfört sin egentliga lifsgärning.

Fastän icke närvarande vid första lutherska församlingens organisationsmöte, kan man likväl säga, att han var en af arbetets grundläggare. Alltid villig att tjäna sin kyrka, som han varmt älskade, gjorde han värdefulla insatser i församlingsarbetet. Under en lång följd af år var han diakon, ett ämbete som

han innehade vid sitt frånfälle. Han har dessutom varit söndagsskolföreståndare, lärare i söndagsskolan, kyrkorådets sekreterare m. m. I pastors frånvaro föll det på den hemförlofvades lott att leda gudstjänster och andra sammankomster.

Den 4 april 1871 ingick han äktenskap med Christina Anderson i Bucklin, Mo. Deras äktenskap välsignades med åtta barn. Af dessa hafva fem gått före in i evigheten.

Tisdagen den 2 augusti 1921 kom hembudet till den älskade trotjänaren. Närmast sörjande äro maka, tre barn, fem barnbarn och en syster; därtill en stor vänkrets och andra släktingar.

Den högtidliga begrafningen firades den 4 augusti i Första luth. kyrkan i Kansas City, Mo. Stoftet vigdes till grifftero i Elmwood grafgård.

Frid öfver den hädangångnes minne!

A. W. L.

L. Louis Malm

Konsul L. Louis Malm föddes i Degerfors församling, Västerbotten, Sverige, den 15 december 1850. Vid 22 års ålder lämnade han fosterjorden med Amerika och Titusville, Pa., såsom mål. Där ingick han äktenskap med miss Wilhelmina Peterson från Cleveland. 1885 flyttade familjen från Titusville, Pa., till Marblehead, Mass. Efter fyra års vistelse därstädes kom familjen till Cleveland, hvarest de alltsedan varit bosatta. År 1895 utnämndes herr Malm till Sveriges och Norges vice konsul, och då bandet emellan Sverige och Norge upplöstes, kvarstod han såsom svensk konsul till

på hösten 1916. Såsom affärsman var den nu hädangångne högt ansedd, och såsom en följd anförtroddess åt honom många ansvarsfulla uppdrag. Men han var en man, som hade tid, ej blott för sina affärsintressen, utan också för sin kyrka och hennes intressen. Många voro de förtroendeuppdrag kyrkan gaf honom. Så var han vid sitt frånfälle medlem utaf direktionen för Augustana Col-

lege och Teologiska Seminarium, äfvenså tillhörde han direktionen för vårt barnhem i Jamestown, N. Y. Under en lång följd af år var han medlem utaf direktionen för immigranthemmet i New York. Ofta var han församlingens ombud till konferensens möten, och ej sällan sände konferensen honom till synodens möte såsom medlem utaf

synodalrådet. Således påkallades han ofta att tjäna, och alltid fann man honom villig. Han ömmade för sin kyrka. Han gladdes öfver hvarje hennes framsteg och kände sig sorgsen, då det ibland gick motigt. Att uppföra både tid och penningar var han villig som få.

Under mer än ett år led den hädangångne utaf en kronisk sjukdom. I samtal med honom framhöll han ofta, att det för honom började lida emot aftonen. Den sista dagen han tillbringade på sitt kontor, sade han till en utaf sina arbetare, att han ej mycket längre skulle vara ibland dem.

Dock anade väl ingen, att dödsbudet skulle komma så snart. Men "Guds tankar äro icke våra tankar, ej heller äro hans vägar våra vägar." Första söndagen i adventet, den 28 nov. 1920, kom befriaren, döden, och själen lössläpptes. Den hänsofne var således vid sitt fränfälle 69 år, 11 månader och 13 dagar gammal. Han efterlämnar och sörjes af maka, två döttrar, sex söner samt af ett stort antal anhöriga och vänner.

Begrafningsgudstjänst firades tisdagen den 30 november kl. 2 e. m. I Lakeviews vackra grafgård hvilar nu stofthyddan till uppståndelsens morgon.

Bengt Johan Fahlund

På grund af den insats denne lekman gjorde i vår kyrkliga verksamhet i Phelps Co., Nebraska, i början af åttio-talet, bör hans minne ej helt öfverlämnas åt glömskan. Han måste räknas till dem af våra lekmän, hvilka genom Guds nåd fingo stå som ledare för den kyrkliga verksamheten bland nybyggarna, hvilka, kraftigt påverkade af andra samfunds proselyteringsarbete, stodo i fara att föras bort från vår kyrka. Ofta räddades hela samhällen åt den lutherska kyrkan just genom någon trogen lekmans fasta hållning. Bengt Johan Fahlund föddes i Annestad församling, Kronobergs län, den 9 mars 1839. Ankom till Galesburg 1868, ingick i äktenskap med Ida Peterson följande år, flyttade med familj till Phelps Co., Nebraska, 1879 och idkade jordbruk. Strax efter sin ditkomst invaldes han som diakon i den nyorgani-

serade Fridhem-församlingen. I saknad af pastor fick Fahlund leda gudstjänsten, hvilket efter erhållen venia concionandi han gjorde regelbundet i fem år. Han ägde rika andliga erfarenheter, djup insikt i Guds ord och goda utförsgåfvor. Han var ock fast i sin kyrkliga hållning. Den lilla församlingen fick snart "besök" af kringflackande metodist-"missionärer", hvilka sökte "dra-

ga, locka och tubba" de fattiga settlarna till sig. I brist på uppmuntran och förståelse af närgränsande församling och dess präst, hvilka ansågo att Fridhem-boarna godt kunde köra en tio eller femton mil till kyrkan i "öster" och således ej behöfva stifta församling i Fridhem, blef besökarnas "vänliga anbud på hjälp" en stark frestelse, för

hvilken åtskilliga föllo — och stiftade en svensk metodist-församling. Men Fahlund var själf obehaglig och reste äfven omkring bland sin grannar och församlingsbor och uppmuntrade dem till ståndaktighet. Bytet för metodisterna blef härigenom mycket mindre, än de föreställt sig. Fridhem-församlingen vidblef sin lutherska bekännelse och är i dag en lifskraftig församling.

Fahlund tjänade i många år såsom diakon, söndagsskolföreståndare och sekreterare i Fridhem. Han var ofta ombud till konferensmöten och ägde sina pastorers förtroende. Han var af en opti-

mistisk läggning, dock en djup religiös natur af den pietistiska skolan. Han var i sann evangelisk betydelse huspräst i sitt hem, där husandakt alltid uppehölls och aldrig fick försummas, sak samma huru brådskande göromålen för dagen voro. Sträng tukt öfvades i hemmet, men där rådde ock en sann evangelisk frihet, och där fanns sol, lycka och frid, trots fattigdom och enkelhet.

År 1905 återvände Fahlund med hustru till Galesburg, Ill., där han afled den 8 januari förlidet år i en ålder af 80 år, 9 månader och 30 dagar. Han sörjes af ännu lefvande makan, dottern Jennie, sönerna Bernhard, George, Axel och Arthur.

Frid öfver hans minne!

G. A. F.

Kyrkoalbum

PRÄSTER

*ordinerade vid synodalmötet i Sarons-församlingen
i Chicago, Ill., den 12 juni 1921, samt
nuvarande verksamhetsfält.*

1. *Carl A. Albin*, Pawtucket och Woonsocket,
R. I., och Millville, Mass.
2. *John Luther Benson*, Emanuels-församlingen
i Moline, Ill.
3. *Conrad J. E. Bergendoff*, Salems-församlingen
i Chicago, Ill.
4. *Arthur Alvin Christenson*, Oberon, N. Dak.
5. *Arthur Conrad Edström*, Roseau och Badger,
Minn.
6. *David J. Edward*, Pomeroy och Elfsborg, Ia.
7. *J. David Ekström*, Attleboro, Mass.
8. *Robert W. Ericson*, Danville, Ill., och Attica,
Ind.
9. *Hugo Emanuel Gibson*, Hallandale och Mia-
mi, Florida.
10. *Carl Arthur Glad*, Salt Lake City, Utah.
11. *August Julius Johnson*, Unity och Sheridan,
Wis.

12. *Einar Oscar Leonard Johnson*, Soudan, Tower och Ely, Minn.

13. *John Hilmer Larson*, Bethania, Avoca och Dundee, Minn.

14. *Gottfred Lindau*, Hines, Minn.

15. *Joshua Oliver Emanuel Lindstrom*, Trinity- och Immanuel-församlingarna i Buena Vista Co., Iowa.

16. *John Helmer Olson*, Great Falls, Mont.

17. *Wilbur Nathanael Palmquist*, Creston, Iowa.

18. *Joseph Albert August Parkander*, Lancaster och kringliggande församlingar i Kittson Co., Minn.

19. *Carl Axel Bernhard Swanson*, Oklahoma City, Okla.

20. *Emil Olof Hedberg*, Belvidere, Ill.

1. Carl A. Albin.

2. John Luther Benson.

3. Conrad Bergendoff.

4. Arthur A. Christenson.

5. Arthur Conrad Edstrom. -

6. David J. Edward.

7. John David Ekstrom.

8. Robert Ericson.

9. Hugo E. Gibson.

10. Carl A. Glad.

11. A. Julius Johnson.

12. E. Oscar Johnson.

13. John Hilmer Larson.

14. Gottfred Lindau.

15. Joshua O. Lindstrom.

16. John Helmer Olson.

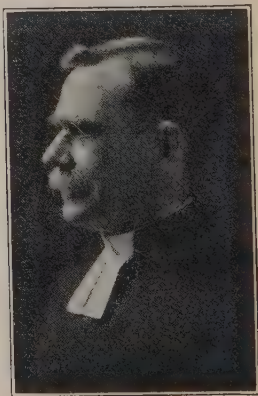
17. Wilbur N. Palmquist.

18. J. A. Parkander.

19. Carl A. Swanson.

20. Emil O. Hedberg.

Templet

Mel.: ps. 77.

*Kom till Herrens hus och lofva
Gud, din Gud, för all hans nåd.
Kom och offra här din gåfva,
kom och hör Guds kärleksråd. —
Du är kringhvärfd i Guds hus
af Guds nåds och sannings ljus,
som från Faderns anlet' klara
strålar kring en blodköpt skara.*

*Himmelsk sällhet, himmelskt sinne,
himmelsk fröjd och sabbatsro
gifver Kristus dem här inne,
som hans ord och löften tro.
Hör det budskap, han dig bär:
Jag har evigt haft dig kär.
Då du hör hans röst, den kära,
ack, då är du himlen nära.*

*Herrens Ande stilla sänker
sig till hvarje mänskobröst,
straffar, varnar, hugnar, skänker
himmelsk frid och himmelsk tröst.*

*Haf på Andens maning akt.
Allt hvad Kristus gjort och sagt,
skall Guds Ande rätt förklara
och Guds rådslut uppenbara.*

*Dref dig syndens djupa smärta
under templets höga hvalf?
Kom du med ett kvalfullt hjärta,
som af sorg och bäfvan skalf?
Ack, du stoftets vilsne son,
du är nära nådens tron.
Här kan hjärtat blifva lugnadt
och af evig kärlek hugnadt.*

*I Guds tempel skall du finna
sorgsna sjäalars helga rum.
Men där ångerns tårar rinna,
är ej nådens stämma stum.
Herren bjuder: Kom till mig!
Du är min. Jag dött för dig.
Då du tror de dyra orden,
är du ett med Kristus vorden.*

GUSTAV FLETWOOD.

KYRKOR

Illinois-Konferensen

Svenska ev. luth. församlingens i Princeton, Ill., pastorshus byggdes under hösten och vintern 1919 och 1920, och pastorsfamiljen flyttade in den 1 maj. Det är beläget strax invid kyrkan. Dess storlek är 30x32 fot. I källarvåningen äro "laundry", frukt-, bränsle-, boiler- samt toaletttrum. Å första våningen pastorns ämbetsrum, "living"-rum, matsal, kök, skafferi och hall. Å andra våningen fyra sofrum, "sleeping porch", badrum och hall. En bred veranda löper utmed husets hela front och en "screened" veranda bakom huset. Huset äger alla nutidens bekvämligheter, uppvärmes med ånga och upplyses med elektricitet. Dess kostnad med tomt är \$12,800. J. T. KR.

Sv. luth. församlingens i Stronghurst, Ill., prästhus. Församlingens prästboställe byggdes 1919—20 till en kostnad af ungefär \$10,500. Det nya hemmet är byggt af trä och innehåller, förutom tvenne "halls", badrum, skafferi och syrum, åtta väl inrättade rum. Byggnaden är i alla hänseenden modern, väl och bastant byggd.

Minnesota-konferensen

Den ev. luth. församlingen i Orient, S. Dak., stiftades den 16 augusti 1908 med 12 kommunikanter. Nu räknar hon 56. Dess förste lärare var pastor L. J. Lundquist, som stannade tre år, under hvilken tid prästgården byggdes. Den nya kyrkan, som är 30x40 utom kor och torn och med ett utbygge å ena sidan för orgel och kör samt en åtta fot hög undervåning, invigdes den 17 oktober 1920 af pastor C. E. Cesander, som ock är församlingens stiftare och som nu är dess pastor. Kyrkan har sittplats för 165 och kostar \$10,000, hvaraf \$3,000 är skuld. C. E. CESANDER.

Sv. ev. luth. Götaholm-församlingens i Watertown, Minn., prästhus uppfördes 1920. Församlingen sålde det gamla prästhuset med däromkring liggande land och byggde det nya på sydöstra hörnet af det "block", där kyrkan står. Huset är byggt af trä. Den yttre rappningen är af "granite stucco". I källarvåningen är ett väl inredt tvätt-rum, förrådsrum, eldrum med kol- och vedbingar.

På första våningen är vestibul, ämbetsrum, för-mak, matsal, sängkammare, kök med skafferi och inbyggt isskåp, garderob, veranda till köket och "sunparlor" på östra sidan af huset. Till andra våningen leder en trappa från midten af huset. På andra våningen äro fyra ljusa och rymliga sängkamrar, fyra garderober, två linneskåp, bad-rum och en rymlig "hall". En stor, präktig vind sträcker sig öfver hela andra våningen.

Första våningen är inredd med ek, den andra med björk. Huset upplyses med elektricitet och värmes med "hot air furnace". Två elektriska

“motors” pumpa regnvatten och dricksvatten till både första och andra våningen. Husets storlek är 34x34 och kostar fullt färdigt nära \$16,000, fria dagsverken ej inberäknade. Då räkenskaper-na afslutades, befanns ett öfverlopp af \$530 i kassan.

Bakom huset är en garage för två autos uppförd.

E. N. H.

Sv. ev. luth. Bethania-församlingens i Minneapolis, Minn., nya kyrka är belägen på 39de gatan och 36te avenyen söder; är byggd af tegel och cement i undervåningen samt af frame med stucco-rappning för öfvervåningen; är 40 fot bred samt 65 fot lång utom tornutsprången. Inredningen är synnerligt smakfull och praktisk både i undervåningen och den egentliga kyrkan. Ett mindre kapell tjänade före detta till gudstjänstlokal. Detta kapell uppfördes af den närgränsande Ebenezer-församlingen och skänktes till Bethania vid dess organization 1908.

Kyrkan invigdes 1919 fullt färdig för en kostnad af omkring \$12,000. Församlingen har betjänats af följande pastorer: A. T. Seashore, A. E. Lindgren, J. E. Shipp samt sedan 1919 af dess nuvarande lärare C. S. Renius.

C. S. R.

Sv. luth. Immanuels-församlingens i Clayton, Wis., nya kyrka. Församlingen organiserades den 29 februari 1888 af pastor J. D. Nelsenius med ett medlemsantal af 33 kommunikanter. Efter rätt mycket trefvande om lämplig kyrko- och begravningsplats, byggdes den första kyrkan under åren 1891—1894. Att det tog så lång tid, berodde därpå, att man gjorde litet i sänder.

Efter att under flera år hafva talat och beslutat om ny kyrkas byggande, grep församlingen sig an med kyrkobygget sommaren 1919. Den 25 september nämnda år lades hörnstenen, men på grund af att kontraktören förlorade sina kropps- och själskrafter, fördröjdes verkets fullbordan, så att kyrkan först den 14 november 1920 kunde invigas. Invigningsdagen var en stor högtid, den största i församlingens historia. Denna kyrka är 66x38 fot. Tornet är 70 fot högt. Byggnadsstilen är modifierad götisk (Tudor Gothic). Undervåningen är byggd af cement och innehåller, förutom ett större samlingsrum, kök, rum för värmeapparaten, kolrum och ett annat mindre förvaringsrum. Själfva kyrkan är byggd af trä och utvändigt beklädd med mörkrödt pressadt tegel af bästa kvalitet. Hon har sittplatser för 300 personer, däraf 100 uppe på läktaren. Sakristian och rummet för mödrar med små barn äro nätta, näpna rum, dock vidt skilda från hvarandra. Piporgeln är ännu icke insatt, men rummet, där den skall vara, är beredt vid sidan om koret. Art-glaset med de olika Kristus-bilderna och andra heliga emblem är synnerligen vackert. Hon upplyses med elektrisk belysning. Den har kostat i rundt tal 17,000 dollars. Att kyrkan kunnat byggas så billigt, har i väsentlig mån sin grund i att vi begagnat oss af pastor C. S. Renius som arkitekt, och att vi fingo ut kontraktet före byggnadsmaterialen stego till sin kulmen. Ingen skuld hvilar på kyrkan.

Församlingen har en folkmängd af 249 personer, hvaraf 187 äro nattvardsberättigade medlemmar. Hon äger prästgård tillsammans med Ebenezer-församlingen i Amery.

M. TH. A.

Sv. ev. luth. Providence Valley-församlingens nya kyrka, Dawson, Minn. Ev. Luth. Providence Valley-församlingen stiftades år 1884 och inkorporerades samma år. Till en början hade man tvenne predikoplatser inom församlingen. Detta fortgick till år 1890, då kyrka byggdes. Pastor Linden var församlingens förste bosatte lärare. Han efterträddes af pastor B. F. Bengtson, som betjänade församlingen i öfver sexton år. Under hans tjänstetid byggdes kyrkan. Pastor Bengtson efterträddes af brodern, pastor B. F. Bennet. Han efterträddes af pastor J. H. Randahl och efter honom pastor N. W. Swenson. Pastor August Samuelson tillträdde församlingen första söndagen i advent 1917. Sommaren 1920 ombyggdes och renoverades kyrkan till en kostnad af \$14,000. En ringklocka och en präktig piporgel höra till kyrkans inventarier.

Ett modernt "basement" tjänar till stor nytta vid församlingsfester och sociala tillställningar. Tvärs öfver vägen ligger den trefliga och moderna prästgården med dithörande 40 acres land.

AUGUST.

Iowa-konferensen

Salem-församlingens i Creston, Iowa, prästgård är belägen i kvarteret norr om kyrkan. Ny tomt inköptes 1919, och nytt hus uppfördes. Det har en väl inredd källarvåning med fruktkällare, tvätt-, furnace- och kolrum. I första våningen är "living"-rum, matsal, pastorns studierum, kök med inbyggda hyllor samt ett sofrum och "lavatory". Trappuppgången till andra våningen går upp från "living"-rummet. I andra våningen äro två större

och en mindre sängkammare med hvar sitt klädrum, och ett fullständigt badrum. En så kallad "clothes-chute" går ned från andra våningen till tvättrummet i källaren. Inredningen i nedre våningen är i ek och i öfre våningen i "yellow pine". Alla golfven äro af ekvirke. Husets storlek är 30x39 fot. Det uppfördes 1919, och kostnaden belöpte sig till omkring \$8,000 förutom tomten.

J. WALTON KEMPE.

Sv. ev. luth. Bergholm-församlingens i Munterville, Wapello Co., Iowa, prästhus är beläget icke långt från kyrkan och uppfördes 1920. Storleken af hufvudbyggnaden är 30x28 fot och två våningar. Ett tillbygge af en våning är vidfogad hufvudbyggnaden, dess längd något mindre än hufvudbyggnadens och dess bredd 14 fot. Den nedre våningen har förmak, mottagningsrum, matsal, kök, skafferier och en sofkammare. Den öfre våningen har tre sofkammare med garderob, ämbetsrum samt badrum. Huset har en "front porch" och en "breakfast porch". I källarvåningen är det fem rum. Där äro furnace-, maskin-, tvätt-, kol- och "fruit and vegetables" rum. Huset är försedt med moderna bekvämligheter, såsom elektrisk belysning, "hot air plant" och "water plant". Stilen är delvis bungalow. Det värderas till \$9,000.

E. T. LINDEEN.

Kansas-konferensen

Första ev. luth. församlingens i Manhattan, Kans., prästgård. Byggnaden är ett tvåvåningshus med "full basement" samt är försedt med alla moderna bekvämligheter. Nedre våningen har "re-

ception hall", mottagningsrum, matsal och kök. Öfre våningen har ämbetsrum, två sofkamrar och badrum. Byggnaden är 25x50 fot i storlek. Egendomen, som är belägen två och ett halft "block" från kyrkan, inköptes hösten 1920 för \$5,650.

V. E. HOLMSTEDT.

Sv. ev. luth. Zion-församlingen i Loveland, Colo., stiftades af pastor F. O. W. Gustafson år 1905.

År 1908 inköpte församlingen "The United Brethren's" centralt belägna kyrkoegendom för en kostnad af \$4,000. Egendomen bestod af kyrka, pastorsboställe och fyra lotter.

Församlingens nya kyrka uppfördes förlidet år för en kostnad af omkring \$21,000. Kyrkan är uppförd i götisk stil och byggd af s. k. "light pressed magnesium brick". Dess storlek är: längd 46 fot, bredd 34 fot. Tornet är 12x12 fot och 40 fot högt. Kyrkan har sluttande golf med sittplatser för minst 150 personer. Den uppvärmes medelst en s. k. "pipeless furnace". Den har elektrisk belysning.

I bottenvåningen finnes, förutom ett större samlingsrum, äfven kök, furnace-rum och kolrum samt tvenne toaletterum och ett mindre rum, motsvarande en korridor, som ock kan användas som "mothers' rest room".

Prästhuset, beläget invid kyrkan, stod förr på den plats, där kyrkan nu står, men flyttades, så snart församlingen hade lyckats inköpa de tvenne lotterna, som gränsade intill hörnlotterna. Kostnaden för hus och lotter med förbättringar inberäknade belöpte sig till omkring \$7,000. Församlingen äger ytterligare en hörnlägenhet på fyra

lotter, värderad till minst \$2,000. Hela egendomsvärdet går löst på \$30,000, hvarå hvilar en skuld på \$12,700.

Den gamla kyrkoegendomen afyttrades på hösten 1919. C. O. N.

California-konferensen

Ev. luth. Sarons-församlingens i Bay Point, Cal., kyrka. Den ev. luth. Sarons-församlingen i Bay Point, California, organiserades 1914 af pastor N. P. Anseen, dåvarande pastor i Oakland. Under hans ledning uppförde California-konferensen en liten kyrka år 1918, och invigdes den i december samma år. Byggnadstomten skänktes af hr C. A. Smith, som har i denna lilla stad ett stort sågverk. Endast söndagsskolrummet har uppförts, och en större kyrka kommer någon gång att uppföras. Byggnaden är af trä, 25 fot bred och 54 fot lång. Den är inredd med predikstol, altare, stolar, piano o. s. v. Allt är värderadt till \$3,000. Mer än hälften af denna summa har församlingen betalt till konferensen och hoppas att snart kunna afbetala det som återstår.

Församlingen skötes till stor del af studerande vid statsuniversitetet i Berkeley och af pastor från en af de närliggande städerna. Nu utgör denna församling tillsammans med församlingen i Sacramento ett pastorat. A. P. G. A.

Svenska lutherska Trefaldighets-församlingens i Pasadena, Cal., pastorsboställe. Byggnadens storlek är 30x32 fot med två våningar samt källarvåning. Första våningen har ämbetsrum, med privat ingång, "parlor", matsal, kök samt "screen

porch", "lavatory" och garderob. Andra våningen är indelad i tre sofrum, badrum, garderober etc. I källarvåningen är insatt furnace för ved och kol. Huset är byggt af trävirke öfverlagdt med stucco. Golfven på första våningen äro af ek, och alla rummen äro "tinted". En ändamålsenlig garage har äfven uppförts. Kostnaden belöpte sig till omkring \$7,000.

G. W. HENRY.

Superior-konferensen

Sions-församlingens i Wisconsin Rapids, Wis., kyrka. Lutherska Sions-församlingen i Wisconsin Rapids, Wis., stiftades 1908. Vid samma tid inköptes en egendom bestående af hus och tomt; det förra inreddes delvis till kapell. Under tolf år tjänade detta som gudstjänstlokal.

Vid årsstämman 1920 insågo alla, att om någon framgång var att vänta, så måste kyrka byggas. I slutet af april refs det gamla huset ned. Arbetet bedrefs med sådan fart, att den nya kyrkan invigdes den 19 september 1920 af konferensens vice ordförande, pastor C. A. Rosander.

Kyrkan är byggd af rödbrunt tegel och sten. Dess storlek är 52x32 fot. Bottenvåningen innehåller ett samlingsrum, kök, furnace-rum samt andra moderna bekvämligheter. I öfre våningen finnas, förutom gudstjänstlokalen, vestibul, "mothers' room", sakristia och "Sunday school supply room" etc. De två sistnämnda rummen äro på hvardera sidan om koret. Öfver vestibulen och "mothers' room" är läktare. Fönstren äro af "art glass" med bibliska bilder och kosta \$1,000. Dessa äro skänkta af olika medlemmar, förutom de i

tornet. Kyrkklockan är också en gåfva från en individ. Mycket material kom församlingen till del, då Bethesda-församlingen upplöstes. För tillfället tjänar samma möblemang, som fanns i Bethesda. Kyrkan har sittplatser för 250 personer. Hela kostnaden belöper sig till \$13,500, förutom fritt arbete m. m., som gjorts för mer än \$1,500. På det hela hvilar en skuld af \$4,500. Sedan den 1 oktober 1919 är pastor Fred G. Olson församlingens lärare.

F. G. O.

Red River Valley-konferensen

Sv. luth. Compton- och Balsamlund-församlingarna, Wadena, Minn., pastorsboställe. Byggnadens storlek är 30x40, två våningar samt utbyggnad på 21x12, som inhyser solrum, skafferi och gångväg. Dessutom utgöres första våningen af fem rum och andra våningen af fyra rum och badrum. Huset är byggt på tre 50 fots tomter och är i allo modernt. Det inköptes 1915 och blef ombyggt 1920 för en kostnad af \$6,700. Egendomen värderas till \$10,000. Tre fjärdedelar af egendomen tillhör Compton-församlingen och en fjärdedel tillhör Balsamlund-församlingen.

O. N. E.

Sv. ev. luth. Balsamlund-församlingens i Aldrich, Minn., kyrka är belägen öster om där den gamla kyrkan stått. Den är 28x36 med tillbygge af torn 12x14 och kor. Tornet är 50 fot. Undervåningen är af cement och själfva kyrkan af trä. Den uppvärmes medelst varm luft. 375 frivilliga dagsverken utfördes af församlingens medlemmar. Kyrkan kostar \$6,000. Den invigdes skuldfri den 22 juni 1920.

O. N. E.

South-Eastern Mission District

Sv. luth. Sions-församlingens i Silverhill, Alabama, prästhus. Den ev. luth. Sions-församlingen i Silverhill, Alabama, organiserades år 1905 under pastor H. F. H. Hartelius. Det var under pastor A. A. Swanlunds nitiska arbete, som tomter erhöles, och kyrka uppbyggdes skuldfritt år 1915.

Pastorsbostället, som ligger bredvid kyrkan, uppbyggdes på sensommaren 1920. Det är 32x48 fot i storlek. Nedre våningen har mottagningsrum, matsal, ämbetsrum, syrum och kök. Den öfre våningen har tre präktiga sofrum samt badrum. Ledningar för elektrisk belysning äro insatta. Kvinnoföreningen lät inbygga en vacker "sideboard" i matsalen. Byggnaden värderas till \$3,500.

JOHN BENSON.

Illinois-Konferensen

SV. EV. LUTH. FÖRSAMLINGENS I PRINCETON, ILL., PASTORSHUS.

SV. LUTH. FÖRSAMLINGENS I STRONGHURST, ILL., PRÄSTHUS.

Minnesota-konferensen

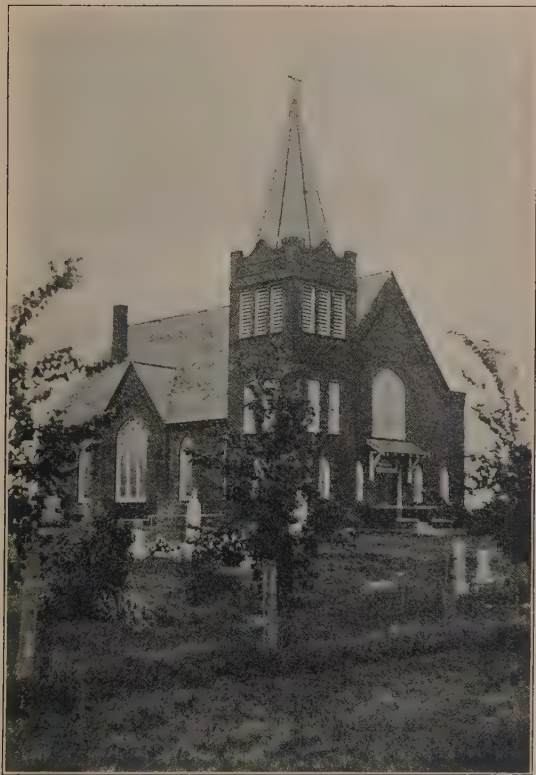
EV. LUTH. FÖRSAMLINGENS I ORIENT. S. DAK. KYRKA OCH PRÄSTGÅRD.

GÖTAHOLM-FÖRSAMLINGENS I WATERTOWN, MINN., PRÄSTHUS.

BETHANIA-FÖRSAMLINGENS I MINNEAPOLIS, MINN., NYA KYRKA.

IMMANUELS-FÖRS:NS I CLAYTON, WIS., NYA KYRKA.

PROVIDENCE VALLEY-FÖRSAMLINGENS I DAWSON, MINN., NYA KYRKA.

Iowa-konferensen

SALEMS-FÖRSAMLINGENS I CRESTON, IOWA, PRÄSTHUS.

SV. LUTH. BERGHOLM-FÖRSAMLINGENS, MUNTERVILLE, IOWA, PRÄSTHUS.

Kansas-konferensen

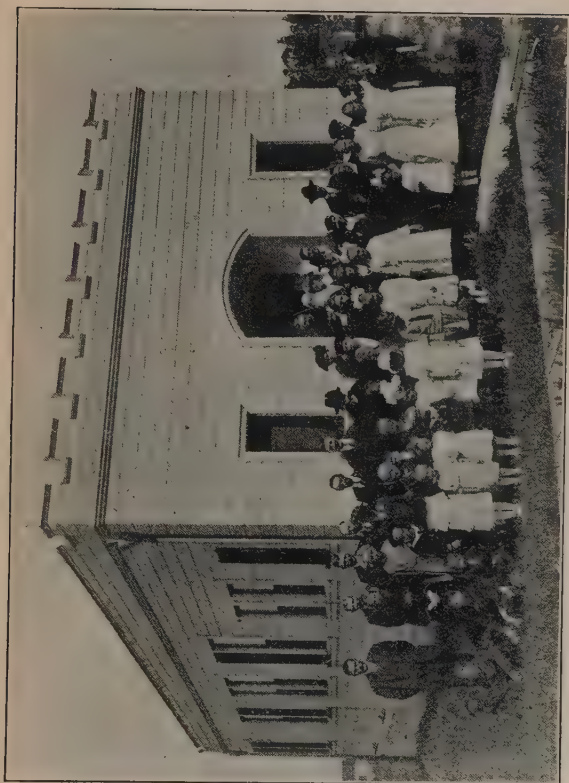

SV. LUTH. FÖRSAMLINGENS I MANHATTAN, KANS., PRÄSTHUS.

ZIONS-FÖRSAMLINGENS I LOVELAND, COLO., KYRKA OCH PRÄSTHUS.

California-konferensen

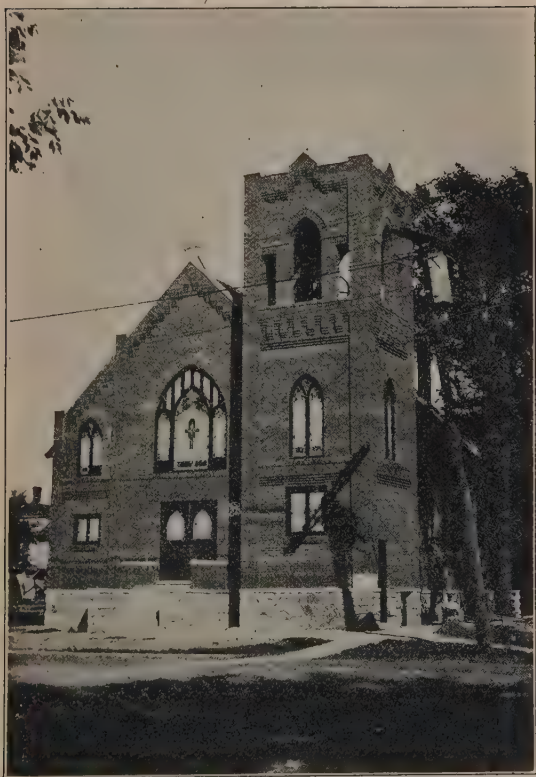

EV. LUTH. SARONS-FÖRSAMLINGENS I BAY POINT, CAL., KYRKA.

TREFALDIGHETS-FÖRSAMLINGENS I PASADENA, CAL., PASTORSBOSTÄLLE.

Superior-konferensen

SIONS-FÖRSAMLINGENS I WISCONSIN RAPIDS, WIS., KYRKA.

Red River Valley-konferensen

COMPTON- OCH BALSAMLUND-FÖRSÄMLES I WADENA, MINN., PASTORSBOSTÄLLE.

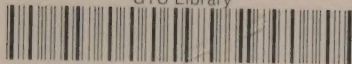
BALSAMLUND-FÖRS:NS I ALDRICH, MINN., KYRKA.

South-Eastern Mission District

SIONS-FÖRSAMLINGENS I SILVERHILL, ALABAMA, PRÄSTHUS.

GTU Library

3 2400 00482 5430

20432

PACIFIC LUTHERAN
THEOLOGICAL SEMINARY
LIBRARY

APR 26 1965

GTU Library
2400 Ridge Road
Berkeley, CA 94709
For renewals call (510) 649-2500

All items are subject to recall.

